

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Mateo

Una Basan

Dalám ka kóddô i Jesu-Cristo nit banuwa ta, igpangulu tô mga taga Roma tun ta kaluwagan ka banuwa na góddóan ka mga Judio. Tô emperador ka Roma tô igpangulu kandan. Purisu marapung tô mga sundalo ka Roma tun ta góddóan ka mga Judio.

Ihirapan tô mga Judio su kailangan bayadan dan tô buwis tun ta gobyerno ka Roma. Purisu duwán mga Judio na igpalumu katô gobyerno ébô lumimud ka buwis. Madat tô áglumun dan su ágdugangan dan tô lagà katô buwis na áglimudán dan. Purisu isókó tô mga unawa dan na Judio.

Si Mateo tô sábbad na taralimud ka buwis. Tô igkagi si Jesus ki Mateo na mákkás kandin, tígkô igtananan i Mateo tô áglumun din, asta igtákkás sikandin ki Jesus. Si Mateo tô sábbad katô sapulù duwa na mga manubù na igsalin i Jesus ébô tinuruan din asta mulit-ulit katô mga kagi din.

Igsulat i Mateo ni libro para katô mga unawa din na Judio. Igulit sikandin tingód katô igtinurù asta iglumu i Jesus ébô makagpát tô mga Judio na si Jesus na taga Nazaret tô bánnal Manama. Si Jesus tô igtuman katô langun na igsulat i Moises asta mga propeta sayyan. Duwán tandô na igsulat dan na duwán Mesiyas na papiddán ka Manama

nit banuwa ébô mangulu katô mga Judio asta tum-abang kandan. Purisu igangat tô mga Judio katô Mesiyas na igtandô ka Manama. Igsulat i Mateo ni libro ébô mánnal dan na si Jesus tô Mesiyas.

Mga kamónaan i Jesu-Cristo

Mat 1:1-17; Luc 3:23-38

¹ Ni gó tô mga ngadan katô mga kamónaan i Jesu-Cristo na rubbad i David. Si David tô rubbad i Abraham.

² Si Abraham tô ámmà i Isaac. Si Isaac tô ámmà i Jacob. Si Jacob tô ámmà i Juda asta mga kataladi din gamama. ³ Si Juda tô ámmà i Fares asta i Sara. Si Tamar tô innà dan. Si Fares tô ámmà i Esrom. Si Esrom tô ámmà i Aram. ⁴ Si Aram tô ámmà i Aminadab. Si Aminadab tô ámmà i Naason. Si Naason tô ámmà i Salmon. ⁵ Si Salmon tô ámmà i Boos,* asta si Rahab tô innà din. Si Boos tô ámmà i Obed, asta si Ruth tô innà din. Si Obed tô ámmà i Isai.† ⁶ Si Isai tô ámmà katô harì na si David.

Si David tô ámmà i Solomon, asta innà din tô sawa dúnggan i Urias.‡ ⁷ Si Solomon tô ámmà i Roboam. Si Roboam tô ámmà i Abias. Si Abias tô ámmà i Asa. ⁸ Si Asa tô ámmà i Josafat. Si Josafat tô ámmà i Joram. Si Joram tô ámmà i Usias. ⁹ Si Usias tô ámmà i Jotam. Si Jotam tô ámmà i Acas. Si Acas tô ámmà i Ezequias. ¹⁰ Si Ezequias tô ámmà i Manases. Si Manases tô ámmà i Amon. Si Amon tô ámmà i Josias. ¹¹ Si Josias tô ámmà i Jeconias asta mga kataladi din gamama. Igámmát dan asta tô mga unawa dan na mga rubbad i Israel, asta igpid

* **1:5** 1:5a Boos, ó Booos. † **1:5** 1:5b Isai, ó Jesse. Magunawa pagsik tun ta 1:6. ‡ **1:6** 1:6 Si Batseba. Ahaán tô 2 Samuel 12:24.

sikandan tun ta madiyù banuwa na ánggadanan Babilonia.

¹² Róggun igóddô dan tun ta Babilonia, si Jeconias tô ámmà i Salatiel. Si Salatiel tô ámmà i Sorobabel. ¹³ Si Sorobabel tô ámmà i Abiud. Si Abiud tô ámmà i Eliakim. Si Eliakim tô ámmà i Asor. ¹⁴ Si Asor tô ámmà i Sadoc. Si Sadoc tô ámmà i Aquim. Si Aquim tô ámmà i Eliud. ¹⁵ Si Eliud tô ámmà i Eleasar. Si Eleasar tô ámmà i Matan. Si Matan tô ámmà i Jacob. ¹⁶ Si Jacob tô ámmà i Jose. Si Jose tô duma i Maria na innà i Jesus. Si Jesus tô ágtawarán Mesiyas. §

¹⁷ Purisu tikud tun ki Abraham sippang tun ki David, sapulù áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ki David sippang tun ta kapid katô mga rubbad i Israel tun ta Babilonia, sapulù áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ta kapid kandan tun ta Babilonia sippang tun ta kapamasusu katô Mesiyas, sapulù áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé.

Ipamasusu si Jesus

Mat 1:18-25; Luc 2:1-7

¹⁸ Na, ni gó tô gulitán tingód katô kapamasusu ki Jesu-Cristo. Si Maria tô innà din, asta duwán banà din na ánggadanan ki Jose. Tô ándà dan pa padumaé, igmabáddás si Maria ukit katô Ugis Espiritu. ¹⁹ Na, tô banà din na si Jose ágbánnal katô mga sugù ka Manama. Purisu tô ikasóddór sikandin na igmabáddás dán si Maria, igpanámdám sikandin na dì dán pakasal ki Maria. Tô kakalyag i Jose na pasugbané dan na ándà

§ **1:16** 1:16 Tô kagi Mesiyas tun ta kinagiyan ka Griego, Cristo na igpapid ka Manama.

manubù na makasóddór ébô dì kayyaan si Maria.
²⁰ Asal róggun katô kapanámdám din, duwán panaligan katô Áglangngagán na igpakita kandin ukit ka tagénáp. Iggagi tô panaligan, na mà din, “Jose, rubbad i David, yaka ágkamáddangan na pakasal ki Maria, su igmabáddás sikandin ukit ka Ugis Espiritu. ²¹ Duwán batà mama na pamasusun din, asta ngadanan nu tô batà ki Jesus, su sikandin tô tumábbus katô kandin mga manubù* tikud tun ta salà.”

²² Inému ni ébô matuman tô taganà igkagi katô Áglangngagán ukit katô propeta din sayyan, na mà din,

²³ “Na, kumabáddás tô sábbad bayi na ándà pa kalayuki,† asta mapamasusu tô batà mama na ngadanan ki Emmanuel.”‡

(Tô kóbadan, “Tô Manama igduma áknita.”)

²⁴ Tô igánnó dán si Jose, igbánnal sikandin katô igkagi ka panaligan katô Áglangngagán kandin, asta igpakasal sikandin ki Maria. ²⁵ Asal ándà dan palayuké sippang ka ipamasusu dán tô batà. Iggadanan i Jose tô batà ki Jesus.

2

Mga manubù tikud tun ta silatan

¹ Ipamasusu si Jesus tun ta lunsud ka Betlehem na sakup ka probinsya ka Judea dalám ka pagpan-gulu katô hari na si Herodes.

* **1:21** 1:21 Tô “kandin mga manubù,” tô gó é mga Judio. † **1:23** 1:23a Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyan ka English, “virgin.” ‡ **1:23** 1:23b Isaias 7:14.

Na, duwán mga manubù na igdunggù tun ta lunsud ka Jerusalem tikud tun ta madiyù banuwa tun ta silatan. Sikandan tô katig tingód katô pató na kakilalaan tun ta mga karani. ² Iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda tô délák batà na mému Hari ka mga Judio? Tun ta góddóan dé tun ta silatan, igkita dé tô karani na pató tingód katô kapamasusu kandin. Igsadun ké dini ébô mangadap kandin.”

³ Tô igdinág i Herodes na duwán mému hari na mullas kandin, itanaan sikandin asta tô langun taga Jerusalem. ⁴ Purisu igpalimud din tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka mga sugù i Moises.*

Iginsà sikandin ka ánda mapamasusu tô Mesiyas. ⁵ Igtaba sikandan, na mà dan, “Tun ta Betlehem kannun ta probinsya ka Judea, su tô gó tô igsulat katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,

⁶ “ ‘Sikiyu mga taga Betlehem, agad ibantug tô duma mga lunsud tun ta probinsya yu na Judea, asal tuu pa mabantug tô lunsud yu, su tikud tun ákniyu tô Áglangngagán na mangulu katô mga rubbad i Israel na igsalin ku.’ ”†

⁷ Purisu igpakangé i Herodes tô mga manubù na katig tingód katô pató na kakilalaan tun ta mga karani. Ilimud dan na ándà duma manubù na ikasóddór, asta iginsà si Herodes kandan na kadángngan dan igkita tô karani. ⁸ Ikgagiyan din sikandan, na mà din, “Sadun kó tun ta Betlehem,

* **2:4** 2:4 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **2:6** 2:6 Miqueas 5:2.

asta pamasak yu tô batà. Atin ka kitanán yu sikandin, lónód kó dini asta ulitiya ébô madunna pagsik, asta mangadappa kandin.”

⁹⁻¹⁰ Na, igpanó dan asta igkita dan puman tô karani na igkita dan dán tun ta silatan. Tô igkita dan dán tô karani, tuu dan idayawan, asta tô gó tô igtákkásson dan sippang ka igsódô tun datas katô balé na igóddóan i Jesus. ¹¹ Tô igahu dan dán tun ta balé, igkita dan tô batà, asta tô innà din na si Maria. Igingkóód dan, asta igpangadap dan katô batà. Igukar dan tô piniddan dan, na mga bulawan, mga pamammut na góbbón, asta mga bawì na ánggadanan mira. Igbággé dan tô langun tun ki Jesus.

¹² Na, igkagi tô Manama kandan ukit ka tagénáp na di mému ka lumónód dan tun ki Herodes. Purisu tô iguli dan tun ta banuwa dan, igukit dan tun ta ássa dalan.

Igpalaguy dan tun ta Ehipto

¹³ Na, tô igpanó dán tô katig mga manubù, duwán panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Jose ukit ka tagénáp. Igkagi tô panaligan, na mà din, “Ánnó ka. Pid nu tô batà asta tô innà din, asta palaguy kó tun ta banuwa ka Ehipto. Óddô kó tun sippang ka pólián ku sikiyu, su duwán mga sundalo na papiddán i Herodes ébô pamasakán tô batà asta matayan.”

¹⁴ Purisu tô dukilám tô, igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà tun ta banuwa ka Ehipto. ¹⁵ Igóddô dan tun sippang na inaté si Herodes.

Inému ni ébô matuman tô igkagi katô Áglangngagán ukit katô propeta din sayyan, na mà din, “Pólián ku tô batà ku tikud tun ta Ehipto.”‡

Igmatayan tô marénták mga gabatà gamama

¹⁶ Na, tô ikasóddór dán si Herodes na ándà lónód tô katig mga manubù tun kandin, tuu isókó sikandin. Purisu igsugù din tô mga sundalo tun ta lunsud ka Betlehem asta madani mga lunsud ébô matayan tô langun gabatà gamama tikud tun ta mantu igpamasusu sippang ka duwa ámmé, su tô gó é kadugéyan na igulit katô katig mga manubù tingód katô pató na kakilalaan tun ta mga karani.

¹⁷ Inému ni ébô matuman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Jeremias, na mà din,

¹⁸ “Duwán dinággán yu tun ta lunsud ka Rama. Sumággó asta dumarawit si Raquel,§ su maranu tingód ka mga gabatà din. Sumággó asta dì mórór su inandaan ka mga gabatà din.”*

Iglónód dan tikud tun ta Ehipto

¹⁹ Na, tô inaté dán si Herodes, duwán panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Jose ukit ta tagénáp tun ta banuwa ka Ehipto. ²⁰ Igkagi tô panaligan, na mà din, “Ánnó ka. Pid nu tô batà asta tô innà din, asta ulì kó tun ta banuwa ka Israel, su inaté dán tô manubù na mimmaté pád katô batà.”

‡ **2:15** 2:15 Oseas 11:1. § **2:18** 2:18a Si Raquel tô sawa i Jacob na kamónaan katô mga Judio. Iglábbáng sikandin madani tun ta lunsud ka Betlehem. Igpangunggiringan sikandin ka mga innà tun ta Betlehem na igsággó tingód ka mga gabatà dan na igmatayan.

* **2:18** 2:18b Jeremias 31:15.

²¹ Purisu igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà, asta igulì dan tun ta banuwa ka Israel. ²² Asal ándà dan sadun tun ta probinsya ka Judea. Imáddangan si Jose su igdinág sikandin na igpangulu dán si Arquelao na bullas katô ámmà din na inaté na si Herodes. Igkagiyan ka Manama si Jose ukit ka tagénáp. Purisu igsadun dan tun ta probinsya ka Galilea. ²³ Igóddô dan tun ta lunsud ka Nazaret. Purisu ituman tô igkagi katô mga propeta ka Manama sayyan na si Jesus ngadanan na taga Nazaret.

3

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyang

Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

¹ Na, duwán álló na igsadun si Juan na Tarabunyang tun ta disyerto ka probinsya ka Judea. Igulit-ulit sikandin katô mga manubù na igsadun dutun kandin, na mà din, ² “Rákkád kód, su masig dán mangulu tô Manama.”

³ Na, duwán igsulat tingód ki Juan tun ta libro katô propeta sayyan na si Isaias, na mà din, “Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din, ‘Taganá yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.’”*

⁴ Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo, asta tô állán din kindal ka mannanap. Tô ágkannán din mga apang asta tánnáb na ágkangén din tun ta disyerto. ⁵ Marapung tô mga manubù tikud tun ta

* **3:3** 3:3 Isaias 40:3.

Jerusalem asta duma mga lunsud na sakup ka probinsya ka Judea asta madani tun ta Wayig ka Jordan na igsadun tun ki Juan. ⁶ Igrákkád dan katô mga salà dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka Jordan.

⁷ Na, tô igkita si Juan katô marapung mga Pariseo asta mga Saduseo na igsadun tun kandin ébô pabunyag dan, igkagi sikandin, na mà din, “Madat kó iring na mga áppuy! Manan ka pabunyag kó agad ándà kó rákkád? Kéman yu ka di kó supakan ka Manama tun ta tapuri álló. ⁸ Lumu yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran na bánnal igrákkád kó asta igsódô kó áglumu ka salà. ⁹ Yakó ágpanámdám na di kó supakan su sikiyu tô mga rubbad i Abraham. Kagiyan ku sikiyu, agad ni mga batu mému imun ka Manama na mga rubbad i Abraham na bullas ákniyu. ¹⁰ Iring kó na kayu na masig dán pilén, su ágpilén asta ággóbbón tô langun kayu na ándà madigár buuy. ¹¹ Ágbunyagga ákniyu ka wayig ébô kakitaan na igrákkád kó ka mga salà. Asal duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Ánnà a nángngà na tumabang kandin agad midda dád ka sandalyas din. Sikandin tô munyag ákniyu ka Ugis Espiritu asta apuy. ¹² Iring sikandin na manubù na ágpalayap ka trigo na igarik din, tipunán din, asta taguán din tun ta lukung. Asal tô uut asta uppis góbbón din tun ta apuy na di ágkapadáng.”

Igpabunyag si Jesus

Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Luc 3:21-22

¹³ Na, igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea, asta igsadun sikandin tun ta Wayig ka Jordan ébô pabunyang ki Juan. ¹⁴ Asal dì malyag si Juan munyang ki Jesus, su igkagi si Juan, na mà din, “Dì mému ka sakán tô munyang áknikó. Kailangan sikuna tô munyang kanak.”

¹⁵ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Bunyangiya gó, su kailangan tumuman ki katô langun kakalyag ka Manama.”

Purisu ignunug si Juan, ¹⁶ asta igbunyanan din si Jesus. Tô igiwà si Jesus tikud tun ta wayig, ipókéan tô langit, asta igkita din tô Ugis Espiritu na igsun-nad tun kandin na iring na salapati. ¹⁷ Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó kandin.”

4

Igtintal i Maibuyan si Jesus

Mat 4:1-11; Mar 1:12-13; Luc 4:1-13

¹ Na, igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto ébô tintalán i Maibuyan. ² Dalám ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám, ándà palang igkan i Jesus. Purisu igballus sikandin. ³ Igpadani si Maibuyan kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka sikuna tô Batà ka Manama, imu nu pan ni mga batu.”

⁴ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù, asal tuu ágkailanganán tô langun igkagi ka Manama.’ ”*

* **4:4** 4:4 Deuteronomio 8:3.

⁵ Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta bówwó katô templo.

⁶ Ikgagi si Maibuyan, na mà din, “Na, atin ka sikuna tô Batà ka Manama, tuppas ka tun ta tanà. Dì ka mamánnu, su mà katô kagi ka Manama, “ ‘Papiddán katô Manama tô mga panaligan din ébô tumómmóng áknikó.’

‘Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô di makadag tô paa nu tun ta mga batu.’ ”†

⁷ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà pagsik katô kagi ka Manama,

“ ‘Yakó ágtintal katô Áglangngagán na Manama yu.’ ”‡

⁸ Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan, asta igpakita din ki Jesus tô langun banuwa dini ta bówwó ka tanà asta tô kadigárran kani. ⁹ Ikgagi si Maibuyan, na mà din, “Atin ka lumingkóód ka asta mangadap ka kanak, bággén ku áknikó ni langun.”

¹⁰ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Maibuyan, iwà ka! Diya, su mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Tô dád Áglangngagán na Manama tô kailangan ágpangadapán yu, asta sikandin dád tô kailangan bánnalán yu.’ ”§

¹¹ Purisu igiwà si Maibuyan, asta igdunggù tô mga panaligan ka Manama na igtabang ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù

Mat 4:12-17; Mar 1:14-15; Luc 4:14-15

¹² Na, igpammát i Herodes si Juan na Tarabun-yag, asta igpaprismo din. Tô ikasóddór dán si Jesus,

† 4:6 4:6 Salmo 91:11-12. ‡ 4:7 4:7 Deuteronomio 6:16. § 4:10 4:10 Deuteronomio 6:13.

iguli sikandin tun ta probinsya ka Galilea. ¹³ Ándà sikandin óddô tun ta lunsud ka Nazaret, asal igal-lus sikandin tun ta lunsud ka Capernaum tun ta ligad ka ranó na dadan tun ta tanà ka mga rubbad i Zabulon asta mga rubbad i Neftali. ¹⁴ Purisu ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias tingód katô kadunggù i Jesus na igpanunggiringan ka iló, na mà din,

¹⁵ “Tô langun manubù na góddô tun ta tanà ka Zabulon asta Neftali, tun ta ligad ka ranó, tun ta dipag ka Wayig ka Jordan, asta tun ta Galilea na góddóan katô mga manubù na dì ágbánnal ka Manama, ¹⁶ agad iring na góddô dan tun ta kangittángngan, asal kitanán dan tô kappawaan. Agad góddô dan tun ta kangittángngan asta ágkamáddangan dan ka kamatayan, asal kataddawan dan.”*

¹⁷ Na, igtigkané si Jesus igulit-ulit, asta igkagi sikandin, na mà din, “Rákkád kód, su masig dán mangulu tô Manama.”

Igtawar i Jesus tô áppat taraággut ka sáddà

Mat 4:18-22; Mar 1:16-20; Luc 5:1-11

¹⁸ Duwán sábbad álló, igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Igkita din tô duwa mataladi gamama na si Simon na ánggadanan ki Pedro, asta si Andres. Igpamukut dan su taraággut dan ka sáddà. ¹⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás kó kanak, su tinuruan ku sikiyu na mággut ka mga manubù.”

²⁰ Tigkô dan igtananan tô mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.

* **4:16** 4:15-16 Isaias 9:1-2.

²¹ Igpanayun si Jesus igpanó, asta igkita din tô ássa mataladi gamama na si Santiago asta si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé† asta tô ámmà dan, su ágpiyà dan ka mga pukut. Igtawar dan i Jesus. ²² Tigkô dan igtananan tô barangé asta tô ámmà dan, asta igtákkás dan ki Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea

Mat 4:23-25; Luc 6:17-19

²³ Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea, asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igtinurù sikandin ka Madigár Gulitán tingód katô pagpangulu ka Manama, asta igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na ágkabógókan asta duwán kalómétan ébô kólian. ²⁴ Purisu ibantug sikandin tun ta kaluwagan ka Siria. Igpíd tun kandin tô langun manubù na ágkabógókan, agad ándin klasiyi ka bógók, asta manubù na gahuwan ka madat espiritu, asta manubù na ágbabuyán, asta manubù na dì ágriyu é lawa. Igdappánnan din ka bállad din, asta inólian tô langun dan. ²⁵ Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea, tikud tun ta Dekapolis, Jerusalem, probinsya ka Judea, asta tikud tun ta dipag ka Wayig ka Jordan.

5

Igtinurù si Jesus tun ta pabungan

Mat 5:1-12; Luc 6:20-23

† 4:21 4:21 Barangé tô ássa ngadan ka bangkà.

¹ Na, tô igkita i Jesus tô marapung manubù na ilimud, igtikáddág sikandin tun ta pabungan, asta igunsad sikandin. Igpadani tô langun manubù na igtinuruan din, ² asta igtinurù si Jesus kandan, na mà din,

³ “Kadayawan tô mga manubù na isóddóran dan na atin ka dì dan tabangan ka Manama, dì dan makému ka madigár. Kadayawan dan su mangulu tô Manama kandan.

⁴ “Kadayawan tô mga manubù na ágkaranu, su órórán dan ka Manama.

⁵ “Kadayawan tô mga manubù na ágpabbabà-babà, su makatigatun dan katô banuwa na igtandô ka Manama kandan.

⁶ “Kadayawan tô mga manubù na malyag lumumu katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, su tabangan dan ka Manama ébô matuman tô kakalyag dan.

⁷ “Kadayawan tô mga manubù na médu-édu, su duwán kédu ka Manama kandan.

⁸ “Kadayawan tô mga manubù na malinis é pusung, su kumita dan ka Manama.

⁹ “Kadayawan tô mga manubù na gusay katô ágpasamuké ébô duwán kasunayan, su imun dan ka Manama na mga gabatà din.

¹⁰ “Kadayawan tô mga manubù na girrayatan tingód katô katuman dan katô kakalyag ka Manama, su sakupán dan tun ta pagpangulu katô Manama.

¹¹ “Kadayawan kó ka ágbuyas-buyasán kó, girrayatan kó asta górom-órómán kó tingód katô katákkás yu kanak. ¹² Atin ka tô gó é dumunggù áknayu, kailangan tuu kó kadayawan, su dakál tô pulusán na matanggap yu tun ta langit. Sampát yu na

igirrayatan pagsik tô mga propeta ka Manama sayyan.”

Asin asta sulù

Mat 5:13-16; Mar 9:50; Luc 14:34-35

¹³ “Sikiyu na ágtákkás kanak, iring kó na asin nit banuwa. Asal atin ka mandà tô nanam katô asin, di dán lumónód tô nanam. Ándà dán palang ágpulusán. Purisu antugán dán asta gittan-gittan ka mga manubù.

¹⁴ “Iring kó na sulù na ágbággé ka kappawaan tun ta langun manubù nit banuwa. Tô lunsud tun ta bówwó ka pabungan di ágkallás. ¹⁵ Atin ka ágrákkáttan é sulù, di ágtambunan, asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun manubù tun dalám ka balé. ¹⁶ Kailangan makéring kó na sulù na ágbággé ka kappawaan, su atin ka kumita tô duma mga manubù katô madigár áglumun yu, durungán dan tô Ámmà yu na Manama tun ta langit.”

Tô mga sugù

¹⁷ “Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ébô pandaán ku tô mga sugù ka Manama asta tô mga kagi ka mga propeta ka Manama na igsulat sayyan. Asal igsadunna dini ébô tumanán ku ni. ¹⁸ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Róggun duwán pa langit* asta tanà, ándà palang kórét tun ta mga sugù ka Manama na mandà, su matuman tô langun na igkagi din. ¹⁹ Purisu atin ka méllé tô manubù ka sábbad sugù ka Manama asta tuminurù kani tun ta duma manubù, tuu mabbabà

* **5:18** 5:18 Langit, ó kawang-awangan.

é kamanubuan din tun ta pagpangulu ka Manama. Asal atin ka mánnal tō manubù ka langun sugù ka Manama asta tuminurù ka duma manubù kani, tuu mabantug sikandin tun ta pagpangulu ka Manama. ²⁰ Purisu kumagiya ákniyu, atin ka malyag kó sakupán katō Manama tun ta pagpangulu din, kailangan tuu pa nángngà tō áglumun yu ka tandingán katō áglumun katō mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù.”

Tinurù tingód katō sókó

²¹ “Idinág yu na igsugù ka Manama ukit ki Moises tun ta mga kamónaan yu sayyan, na, ‘Yakó ágmaté, su kailangan supakan tō mimmaté.’† ²² Asal kumagiya ákniyu, agad masókó dád tō manubù, kailangan supakan sikandin. Atin ka kumagi tō manubù ka madat tun ta kataladi din, kailangan piddán sikandin tun ta malayat gusayanan. Atin ka kumagi tō manubù, ‘Ágkangulág ka!’ kailangan piddán sikandin tun ta ágsupakanan ka apuy. ²³ Purisu atin ka madun kó tun ta templo ébô mággé ka gasa yu tun ta Manama, asta kasampáttan yu na duwán manubù na isókó ákniyu tingód katō iglumu yu, ²⁴ tanani yu pa tō gasa yu, asta sadun kó tun kandin ébô pólié kó. Atin ka pólié kód, mému kód lumónód tun ta templo asta mággé kód katō gasa yu tun ta Manama.

²⁵ “Atin ka duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié ka dì kó pa dumunggù tun ta ágruudanan, agó piddán kó tun ta huwes, bággén kó tun ta bállad ka polis, asta prison kó. ²⁶ Paminág

† 5:21 5:21 Exodo 20:13; Deuteronomio 5:17.

yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison kó, dì kó makaluwà sippang ka bayadan yu tô kadakállan katô kadattan na ilumu yu.”

Tinurù tingód katô áglibug

²⁷ “Idinág yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na, ‘Yakó áglibug.’‡ ²⁸ Asal kumagiya ákniyu na agad makasállág dád tô mama katô bayi, asta madat tô kakalyag din, ikalibug dán sikandin tun ta pusung din. ²⁹ Purisu atin ka tô ágbaluy mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu, su tuu pa madigár ka mandà tô sábbad bahin katô lawa nu ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan. ³⁰ Atin ka tô bállad nu dadan ta kawanan tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár ka mandà tô sábbad bahin katô lawa nu ka tandingán ka makasadun tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan.”

Tinurù tingód ka ágpasugbané

Mat 5:31-32; 19:9; Mar 10:11-12; Luc 16:18

³¹ “Igsugù pagsik tô Manama ukit ki Moises sayyan na atin ka sumugban tô mama katô sawa din, kailangan duwán papeles na bággén din tingód katô pasugbané dan. § ³² Asal kumagiya ákniyu, atin ka sumugban tô mama katô sawa din na ándà libug, madat tô kasugban din, su ukit kandin makalibug tô sawa din ka kumalyag puman. Makalibug tô mama na kumalyag katô bayi na igsugbanan katô duma din.”

‡ 5:27 5:27 Ahaán tô Exodo 20:14; Deuteronomio 5:18. § 5:31 5:31 Ahaán tô Deuteronomio 24:1-4.

Tinurù tingód katô tandô

³³ “Idinág yu pagsik na igsugù tô Manama ukit ki Moises tun ta mga kamónaan yu sayyan na di mému ka di tumanán tô tandô. Kailangan tumánan tô tandô na igsarig tun ta ngadan katô Áglangngagán.* ³⁴ Asal kumagiya ákniyu, atin ka tumandô kó, yakó ágtandô ukit ka agad ándin. Yakó ágtandô ukit ka langit, su gunsadanan ka Manama. ³⁵ Yakó ágtandô ukit ka tanà, su iring na ágtindággan ka Manama. Yakó ágtandô ukit ka lunsud ka Jerusalem, su tô gó é góddóan katô Hari na mallayat ka langun. ³⁶ Yakó ágkagi, na ‘agad matéya pa,’ su agad tô sábbad dád silag ka ulu yu, di kó makapapputi ó makapamétám. ³⁷ Atin ka ágkasarigan tô kagi yu, nánngà ka kumagi kó dád, ‘Óó,’ ó ‘Dì.’ Atin ka pasarig kó pa katô tandô yu, tikud dán tun ki Maibuyan.”

Tinurù tingód katô kasulì

Mat 5:38-42; Luc 6:29-30

³⁸ “Idinág yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na tô dumadat ka mata katô unawa din manubù, dadattan tô kandin mata. Asta tô dumadat ka ngipán katô unawa din manubù, dadattan tô kandin ngipán.† ³⁹ Asal kumagiya ákniyu, atin ka duwán manubù na lumumu ka madat ákniyu, yakó áglumu ka madat kandin. Atin ka sampalán kó katô duma manubù tun ta pusángngi yu na dadan ta kawanan, pasampal yu pagsik tô pusángngi yu na dadan ta ibang. ⁴⁰ Atin ka duwán

* **5:33** 5:33 Ahaán tô Levitico 19:12; Numeros 30:2; Deuteronomio 23:21. † **5:38** 5:38 Ahaán tô Exodo 21:24; Levitico 24:20; Deuteronomio 19:21.

mid ákniyu tun ta huwes asta mangé ka kamisita yu, agad tô umpak yu bággé yu kandin. ⁴¹ Atin ka duwán sundalo na ágpirit ákniyu na mid katô piniddan din tun ta kadiyù na sábbad kilometro, pid kó sippang ka duwa kilometro. ⁴² Bággéyi yu tô mamuyù, asta pabállás yu tô mállás.”

Ginawayi yu tô usig yu

Mat 5:43-48; Luc 6:27-28,32-36

⁴³ “Idinág yu na duwán ágtinuruán sayyan na kailangan ginawaan yu tô mga rarak yu, asta karingasayi yu tô mga usig yu. † ⁴⁴ Asal kumagiya ákniyu, ginawayi yu tô mga usig yu, asta dasalan yu tô mga manubù na girrayat ákniyu. ⁴⁵ Atin ka ni gó tô áglumun yu, mému kó na bánnal na mga gabatà katô Ámmà yu na Manama tun ta langit, su ánnà dád tô mga madigár manubù tô ágpaséllaan din ka álló, asal tô mga madat pagsik. Ánnà dád tô mga ágbánnal katô mga sugù ka Manama tô igbággayan din ka udan, asal tô mga dì ágbánnal pagsik. ⁴⁶ Yakó ágpanámdám na duwán pulusán yu tingód katô dakál ginawa yu tun ta mga ágginawa ákniyu, su agad tô mga taralimud ka buwis§ na ágbuyasán yu, ágginawa dan katô mga manubù na ágginawa kandan. ⁴⁷ Atin ka mga kataladi yu dád tô tagadán yu, ándà ilmu yu na madigár ka tandingán katô áglumun ka ássa mga manubù, su agad tô langun manubù na dì ágbánnal ka Manama, ágtabang dan ka mga kataladi dan. ⁴⁸ Purisu kailangan tuu nángngà tô áglumun yu iring katô

† **5:43** 5:43 Ahaán tô Levitico 19:18. § **5:46** 5:46 Mga taralimud ka buwis tô ágkaringasaan katô mga Judio su tô ágkémun dan, ágdugangan dan tô lagà ka buwis.

tuu nángngà na áglumun katô Ámmà yu na Manama tun ta langit.”

6

Tinurù tingód katô kabággé

¹ “Banté kó! Yakó ágpasállág-sállág katô katabang yu ka mga unawa yu, su atin ka ágpasállág-sállág kó, ándà gó pulusán na tanggapán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na góddô tun ta langit.

² “Purisu atin ka mággé kó tun ta ágkayu-ayuan, yakó gulit tun ta mga manubù ébô durungán kó ikandan, su tô gó é áglumun katô mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Tô gó é áglumun dan tun ta mga simbaan ka Judio asta tun ta dalan ébô kitanán asta durungán dan ka дума mga manubù. Paminág yu ni kagin ku áknuyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama. ³ Atin ka mággé kó katô mga ágkayu-ayuan, yakó ágpasóddór agad tun ta rarak yu ⁴ ébô ándà makasóddór tingód katô kabággé yu, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás.”

Tinurù tingód katô kadasal

Mat 6:5-15; Luc 11:2-4

⁵ “Atin ka dumasal kó tun ta Manama, yakó giring katô mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, su ágkadigárran dan na ágdasal tun ta simbaan asta tun ta dalan ébô kitanán dan ka дума mga manubù. Paminág yu ni kagin ku áknuyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama. ⁶ Asal atin ka

ágdasal kó, ahu kó tun ta kuwarto yu, sagpángngi yu tô sállat, asta dasal kó tun ta Ámmà yu na Manama na dì ágkitanán, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás.

⁷ “Atin ágdasal kó, yakó ágtawang ágkagi-kagi iring katô kadasal ka mga manubù na ándà sóddór ka bánnal Manama, su kéman dan ka maminág tô Manama kandan ka marapung tô ágkagin dan. ⁸ Yakó giring kandan, su isóddóran dán katô Ámmà yu na Manama ka ándin tô ágkailanganán yu agad ándà kó pa pamuyù tun kandin. ⁹ Iring kani é kadasal yu. ‘Ámmà tun datas ta langit, mólà pa ka pangadapán ka katô langun manubù. ¹⁰ Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun manubù. Mólà pa ka matuman tô kakalyag nu kannun ta banuwa iring katô katuman ka kakalyag nu tun ta langit. ¹¹ Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló. ¹² Pasinsiyayi ké na ikasalà áknikó, su ágpasinsiyaan dé tô langun manubù na ikasalà áknami. ¹³ Yaka ágpókit áknami tun ta pagtintal, asal papadiyù ké tikud tun ki Maibuyan.’

¹⁴ “Atin ka ágpasinsiyaan yu tô duma manubù na ikasalà ákniyu, pasinsiyaan kó pagsik katô Ámmà yu na Manama. ¹⁵ Atin ka dì yu pasinsiyaan tô duma manubù na ikasalà ákniyu, dì kó pagsik pasinsiyaan katô Ámmà yu na Manama.”

Tinurù tingód katô kapuwasa

¹⁶ “Atin ka ágpuwasa kó, yakó ágpasóddór ukit ka bónnóng yu iring katô áglumun ka mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta

saruwan ka Manama. Gimun dan na madat tô bónnóng dan ébô kasóddóran na di dan ágkan. Pam-inág yu ni kagin ku ákníyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama. ¹⁷ Asal atin ka ágpuwasa kó, suwat kó asta dappug kó ¹⁸ ébô ándà makasóddór na di kó ágkan. Asal makasóddór dád tô Ámmà yu na Manama na di ágkítanán, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na ágkita katô áglumun yu na inallás.”

Kaduwánnan tun ta langit

Mat 6:19-21; Luc 12:33-34

¹⁹ “Yakó áglímud ka kaduwánnan dini ta banuwa, su ágdadattan ka mga ané, asta ágkararingán, asta ágtakón. ²⁰ Asal limud kó baling ka kaduwánnan tun ta langit, su ándà ané asta kararing na dumat diyan, asta ándà takón na makahu. ²¹ Agad ánda é limudan yu katô kaduwánnan yu, dutun pagsik tô pusung yu.”

Mata tô sulù ka lawa

Mat 6:22-23; Luc 11:34-36

²² “Sulù ka lawa tô mata. Purisu atin ka map-pawà tô kasállág nu, kappawaan tô tibuk lawa nu. ²³ Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan tô tibuk lawa nu. Purisu atin ka mangittáng tô sulù tun ta lawa nu, tuu mangittáng tô kóddô nu!”

Manama asta kaduwánnan

Mat 6:24-34; Luc 16:13; 12:22-31

²⁴ “Ándà palang manubù na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tô ginawa din tun ta sábbad, karingasaan din tô sábbad. Sábbad dád tô amo din na mému tákkássan din, asta tô sábbad di

din nunugan. Dì mému pagdángnganan tô kapa-
masak katô kaduwánnan asta katuman yu katô
lumu ka Manama.

²⁵ “Purisu kagiyan ku sikiyu, yakó ágkatanaan
tingód katô kantayan yu ka ándin tô kannán yu
asta tô inámmán yu. Yakó ágkatanaan tingód katô
lawa yu ka ándin tô umpakán yu. Su tuu pa
ágkailanganán tô kantayan ta ka tandingán katô
ágkannán, asta tuu pa ágkailanganán tô lawa ta ka
tandingán katô gumpakán. ²⁶ Sállág yu tô mga
manuk ta kayun. Dì dan ágpamula. Dì dan ágkátu.
Dì dan ágtagù ka ágkakan dan tun ta ágtaguanan.
Asal inalayun dan ágbággayan katô Ámmà yu na
Manama ka ágkakan. Su ágdóppónan ka Manama
tô langun manuk ta kayun agad iring na ándà lagà
dan, yakó ágkatanaan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka
tandingán katô langun manuk ta kayun. ²⁷ Agad
katanaan kó, asal dì kasugpatan tô kantayan yu
ukit katô tana yu.

²⁸ “Yakó ágkatanaan tingód katô gumpakán yu.
Panámdám yu tô mga bulak ka kabánnásson na
inalayun ágtubù. Dì áglumu, asta dì pagsik
gabál. ²⁹ Asal kagiyan ku sikiyu, agad madigár
ágsállággán tô mga umpak i Hari Solomon sayyan,
asal tuu pa madigár ágsállággán tô mga bulak ka
kabánnásson. ³⁰ Délák tô kasarig yu ka Manama.
Igitu din na madigár ágsállággán tô mga bulak
ka kabánnásson na dì madugé góbbón. Purisu
kasóddóran yu na bággayan kó ka Manama ka
gumpakán yu.

³¹ “Yakó ágkatanaan tingód katô ágkannán yu,
ginámmán yu, asta gumpakán yu. ³² Tô langun

manubù na dì ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán ni langun. Isóddóran katô Ámmà yu na Manama tô mga ágkailanganán yu. ³³ Asal una yu pamasaki tô pagpangulu ka Manama asta tumán yu tô kakalyag din, asta bággayan kó pagsik ikandin katô mga ágkailanganán yu.

³⁴“Purisu yakó ágkatanaan ka ándin tô dumunggù ákniyu simag. Pabayà yu tô kahirapan yu simag, su nángngà tô kahirapan yu ni álló ní.”

7

Tinurù tingód ka karuud

Mat 7:1-6; Luc 6:37-38,41-42

¹ “Yakó ágruud katô дума mga manubù ébô di kó ruudan ka Manama, ² su ruudan kó ka Manama na magunawa ka karuud yu katô дума mga manubù. Bággayan kó ka Manama na magunawa katô kabággé yu tun ta mga manubù. ³ Sékót yu ágkitanán tô pássák tun ta mata katô kataladi yu, asal ándà yu kasóddóri na duwán pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata. ⁴ Atin ka dì yu kitanán tô pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, dì kó makatabang mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu. ⁵ Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Kangé yu pa tô pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata, ébô matayyó dán tô kasállág yu na mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu.

⁶ “Yakó ágbággé katô tingód ka Manama tun ta mga asu agó kagatán kó. Yakó ágbággé katô perlas

na dakál é lagà tun ta mga babuy agó gittan-gittan dan dád.”*

Tinurù tingód ka kadasal

Mat 7:7-12; Luc 11:9-13

⁷ “Pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta bággayan kó ikandin. Pamasak kó inalayun tun kandin, asta kitanán yu. Tákták kó inalayun tun ta sállat, asta pókéan kó ikandin. ⁸ Makatanggap tô langun manubù na ágpamuyù. Makakita tô langun manubù na ágpamasak. Pókéan tô langun manubù na ágtákták. ⁹ Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tô batà yu ka pan, ánnà batu tô bággén yu kandin. ¹⁰ Atin ka mamuyù tô batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tô bággén yu kandin. ¹¹ Na, sikiyu, agad duwán madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár tô mga ágbággén yu tun ta mga gabatà yu. Na, tô Ámmà yu na Manama tun ta langit tuu pa mággé ka madigár tun ta langun manubù na ágpamuyù kandin!

¹² “Agad ándin tô kakalyag yu na lumun katô дума mga manubù áknuyu, tô gó é kailangan lumun yu tun ta дума mga manubù. Atin ka malumu yu ni, tô gó tô katumanan katô langun sugù asta mga kagi katô mga propeta ka Manama na igsulat sayyan.”

Duwa sállat

Mat 7:13-14; Luc 13:24

¹³ “Ahu kó tun ta sállat na maliggát, su maluwag tô sállat, asta maluwag tô dalan na pasadun tun

* **7:6** 7:6 Tô sábbad kóbadan, yakó ágtinurù katô kagi ka Manama tun ta mga manubù na ñi malyag maminág.

ta ágsupakanan, asta marapung tô mga manubù na gukit. ¹⁴ Asal maliggát tô sállat, asta maliggát tô dalan na pasadun tun ta kantayan na ándà ágtamanán, asta tagsábbadé dád tô mga manubù na gukit.”

Ágkilalan tô kayu ukit ka buuy din

Mat 7:15-20; Luc 6:43-44

¹⁵ “Banté kó ébô dì kó mapid katô mga manubù na mà kagi propeta. Tun ta luwà iring dan na karnero, asal tun dalám iring dan na magani lobo na ágdadat ka mga karnero. ¹⁶ Atin ka ágkitanán yu tô áglumun ka mga propeta, ágkasóddóran yu ka mà kagi dan propeta. Ándà palang buuy ka paras na uduán tikud tun ta sigbát mayyà. Ándà buuy ka igera na uduán tikud tun ta sigbát talayid. ¹⁷ Tô áglumun ka mga manubù iring na buuy ka kayu. Tô madigár kayu ágbuuy ka madigár. Tô madat kayu ágbuuy ka madat. ¹⁸ Tô madigár kayu dì ágbuuy ka madat. Tô madat kayu dì pagsik ágbuuy ka madigár. ¹⁹ Tô langun ka kayu na ándà madigár buuy, tô gó é ágpilén asta ággóbbón. ²⁰ Purisu atin ka ágkitanán yu tô áglumun katô mga propeta, ágkasóddóran yu ka bánnal dan na mga propeta ka Manama.”

Bánnal mga sakup ka Manama

Mat 7:21-23; Luc 13:25-27

²¹ “Ánnà langun manubù na ágkagi na sakán tô Áglangngagán dan tô sakupán tun ta pagpangulu ka Manama, su sakupán dád tô mga manubù na ágtuman ka kakalyag katô Ámmà ku na Manama tun ta langit. ²² Tun ta álló ruudan ku, marapung

tô mga manubù na kumagi kanak, ‘Áglangngagán, pasakup ké, su igulit ké katô kagi ka Manama ukit katô ngadan nu, asta igpaluwà dé tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù ukit katô ngadan nu, asta duwán mga kasalábbuan na iglumu dé ukit katô ngadan nu.’²³ Asal kumagiya kandan, na mà ku, ‘Ándà a kilala ákniyu. Iwà kó na áglumu ka madat.’ ”

Ágtuman asta dì ágtuman
Mat 7:24-27; Luc 6:47-49

²⁴ “Tô manubù na ágpaminág asta ágtuman kani mga ágkagin ku, iring sikandin katô mapandé manubù na igimu ka balé, asta igpatindág din tun ta bówwó ka batu. ²⁵ Tô igudan, igbahà tô wayig asta idungguan tô balé din. Igdunggù tô mabákkár karamag, asal ándà kapilé tô balé din, su igpatindág tun ta bówwó ka batu.

²⁶ “Na, tô manubù na ágpaminág kani mga ágtinuruán ku asal dì ágtuman, iring sikandin katô ágkatuluan manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka baklayan. ²⁷ Tô igudan, igbahà tô wayig. Igdunggù tô mabákkár karamag. Ipilé tô balé din asta idattan langun.”

Matulus tinurù i Jesus

²⁸ Pángnga igtinurù si Jesus, isalábbuan tô langun manubù na igpaminág katô igtinurù din, ²⁹ su duwán katuluan katô katinurù i Jesus ánnà iring katô katinurù ka mga taratinurù ka sugù.

8

*Inólian tô tétékán**Mat 8:1-4; Mar 1:40-45; Luc 5:12-16*

¹ Na, tô igtupang dán si Jesus tikud tun ta pabungan, marapung tô mga manubù na igtákkás kandin. ² Duwán sábbad tétékán* na igpadani tun ki Jesus. Igingkóód sikandin asta igkagi, na mà din, “Áglangngagán, atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makóli ka kani bógók ku.”

³ Igdappánnan† i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din, “Malyagga. Kólian kad.”

Tigkô dád inólian sikandin. ⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì mému ka ulitan nu tô agad sadan manubui. Asal sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô ig-sugù i Moises ébô makasóddór tô langun manubù na inólian kad.”‡

*Igsarig tô kapitan ki Jesus**Mat 8:5-13; Luc 7:1-10*

⁵ Na, tô igdunggù si Jesus tun ta Capernaum, duwán sábbad kapitan ka mga sundalo ka gobyerno ka Roma na igsumar kandin, asta igpamuyù sikandin ka tabang, na mà din, ⁶ “Sir, ágkabógókan tô sábbad állang ku tun ta balé ku. Dì dán ágriyu é lawa din, asta masig dán maté.”

⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Madunna, asta dappánnan ku sikandin ka bállad ébô kólian.”

* **8:2** 8:2 Tétékán, ó sanlahon. † **8:3** 8:3 Igdappánnan, ó gihikap, ó gitapin-an. ‡ **8:4** 8:4 Ahaán tô Levitico 14:1-9.

⁸ Asal igkagi tô kapitan, na mà din, “Áglangngagán, atin ka mahu ka tun ta balé ku, kayyaanna su tuu mabbabà é kamanubuan ku ka tandingán áknikó. Asal nángngà ka kumagi ka dád na kólian tô állang ku, su kólian sikandin. ⁹ Sakuppa katô manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo na ágsuguán ku. Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán sundalo na pakangén ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán palumun ku katô állang ku, lumumu sikandin.”

¹⁰ Tô igdinág si Jesus katô kagi din, isalábbuan sikandin. Igkagi si Jesus tun ta mga manubù na igtákkás kandin, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad tun ta mga rubbad í Israel, ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig kanak íring katô kasarig kani ánnà Judio. ¹¹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta álló ka pagpangulu ka Manama, marapung tô mga ánnà Judio manubù na dumunggù tikud tun ta langun banuwa, asta pasakupán dan tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu ka Manama duma katô mga kamónaan yu na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob. ¹² Na, duwán mga Judio na giman ka sakupán dan, asal papiddán dan baling tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô supakan. Dutun tuu dan sumággó asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.”

¹³ Igkagi si Jesus katô kapitan, na mà din, “Uli kad, su ituman dán tô igpamuyù nu ukit katô kasarig nu kanak.”

Tô oras tô, tigkô dád inólian tô állang katô kapitan.

Inólian tô marapung manubù

Mat 8:14-17; Mar 1:29-34; Luc 4:38-41

¹⁴ Na, igsadun si Jesus tun ta balé i Pedro, asta igkita din tô bayi na ugang i Pedro na igdággà su ágkalinturan. ¹⁵ Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad, asta tiggô dád inólian. Igánnó sikandin asta igbuwat ka ágkannán ki Jesus.

¹⁶ Tô ágsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tun ki Jesus tô marapung na gahuwan ka madat espiritu, asta igpaluwà din tô mga madat espiritu ukit ka kagi din. Igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na duwán ássa-ássa bógók, asta inólian dan. ¹⁷ Ukit katô iglumu i Jesus kandan, ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias, na mà din,

“Sikandin tô mangé katô langun kalómétan ta,
asta makólì katô langun bógók ta.”§

Tô mákkás ki Jesus

Mat 8:18-22; Luc 9:57-62

¹⁸ Na, tô igkita si Jesus katô marapung manubù na iglibut kandin, igkagi sikandin katô mga disipulu din na tumalipag dan tun dipag ka ranó. ¹⁹ Na, duwán taratinurù ka sugù na igpadani tun ki Jesus. Igkagi sikandin, na mà din, “Sir, mákkássa áknikó agad mánda ka madun.”

²⁰ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga mannap ka kabánnássan, duwán pa góddóan dan, asta tô mga manuk ta kayun, duwán pa gapunanan dan. Asal sakán na Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággaan.”

§ **8:17** 8:17 Isaias 53:4.

²¹ Duwán ássa disipulu na igkagi, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó, asal pòli a pa ébò lábbángngán ku tô ámmà ku.”

²² Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás kad kanak, su tô mga manubù na ándà kantayan, tô gó é lumábbáng katô mga kadumaan dan na inaté.”*

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud

Mat 8:23-27; Mar 4:35-41; Luc 8:22-25

²³ Na, tô igsaké si Jesus tun ta barangé, igsaké pagsik tô mga disipulu din. ²⁴ Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka dakál wayig. Asal igtudug si Jesus.

²⁵ Purisu igpadani tô mga disipulu ki Jesus, asta igánno dan sikandin, na mà dan, “Áglangngagán, malánnád kid.”

²⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Manan ka ágkamáddangan kó? Délák é kasarig yu kanak!”

Na, igánno si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô mga balud, asta tigrô dád igtónnok tô mga balud katô ranó. ²⁷ Isalábbuan dan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Matulus gó kanné sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin.”

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu

Mat 8:28-34; 5:1-20; Luc 8:26-39

²⁸ Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gadara. Duwán duwa manubù na igahuwan ka madat espiritu, asta igsumar dan ki

* **8:22** 8:22 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, di mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan ka kakalyag katô Manama.

Jesus tikud tun ta mga áglábbángnganan. Tuu dan magani. Purisu ándà manubù na pakókit dutun. ²⁹ Igullaó dan, na mà dan, “Batà ka Manama, yaka ágsamuk áknami, su ándà pa dunggù tô álló ka supak nu áknami.”

³⁰ Na, marapung tô mga babuy na ágsukat tun tóna na dì madiyù. ³¹ Igpédu-édu tô madat mga espiritu, na mà dan, “Atin ka péwaán ké ikuna, pahu ké tun ta mga babuy.”

³² Igkagi si Jesus, na mà din, “Tun kód.”

Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta duwa manubù, asta igahu dan tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy pasadun tun ta karaban tun ta ligad ka ranó, igtuppas dan, asta ilánnád tô langun.

³³ Igpalaguy tô mga taradóppón ka babuy, asta igsadun dan tun ta lunsud. Igulit dan tô langun na igkita dan asta tô ilmu tun ta duwa manubù na igahuwan katô madat mga espiritu. ³⁴ Purisu igsadun tô langun taga Gadara tun ki Jesus. Tô igkita dan dán kandin, igpédu-édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan.

9

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa

Mat 9:1-8; Mar 2:1-12; Luc 5:17-26

¹ Na, igsaké si Jesus katô barangé, asta igulì tun ta lunsud na igtikudan din. ² Ándà kadugé, igdunggù tô mga manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu é lawa. Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun ta manubù na dì

ágriyu é lawa, na mà din, “Rarak, pasarig nu tô pusung nu, su igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”

³ Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igpanámdám, “Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni su igpagunawa sikandin katô Manama.” ⁴ Asal isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpanámdám ka madat.

⁵ Atin ka matággas tô katuman ka kagi, na, ‘Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,’ matággas pagsik tô katuman ka kagi, na, ‘Tindág ka asta panó ka.’*

⁶ Na, sakán tô Igpamanubù, asta pakitanán kud ákniyu na makémuwa makapasinsiya katô masalà-salà† mga manubù nit banuwa.”

Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na di ágriyu é lawa, na mà din, “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad.”

⁷ Purisu igtindág sikandin asta igulì. ⁸ Tô igkita tô langun manubù, imáddangan dan, asta igdurung dan tô Manama tingód katô katulusan na igbággé din tun ta mga manubù.

Igtawar i Jesus si Mateo

Mat 9:9-13; Mar 2:13-17; Luc 5:27-32

⁹ Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na ánggadanán ki Mateo na igunsad tun ta opisina din. Iggkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

* **9:5** 9:5 Tô manubù di makému makóli ka mga ágkabógókan asta di makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tô Manama dád tô makóli asta makapasinsiya. Ikóli si Jesus kani manubù ébò kasóddóran dan na sikandin tô makapasinsiya ka salà ka mga manubù. † **9:6** 9:6 Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

Purisu igtindág si Mateo, asta igtákkás ki Jesus.‡

¹⁰ Na, rôggun igkan si Jesus tun ta balé i Mateo, igdunggù tô marapung mga taralimud ka buwis asta tô дума mga masalà-salà. Igunsad dan дума ki Jesus asta tô mga disipulu din. ¹¹ Tô igkita tô mga Pariseo ka sadan tô mga igduma ki Jesus, igkagi dan tun ta mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka igkan tô taratinurù yu дума katô mga taralimud ka buwis asta дума mga manubù na masalà-salà?”

¹² Tô igdinág si Jesus katô igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor. ¹³ Kailangan panámdámmán yu ka ándin tô kóbadan kani kagi ka Manama, “ ‘Ánnà kabággé yu tô kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó.’§

Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà.”

Tinurù tingód ka kapuwasa

Mat 9:14-15; Mar 2:18-20; Luc 5:33-35

¹⁴ Na, igsadun tô mga disipulu i Juan na Tarabunyang tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Inalayun ké ágpuwasa iring katô áglumun katô mga Pariseo. Manan ka dì ágpuwasa tô áknikó mga disipulu?”

¹⁵ Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga kadumaan katô

‡ **9:9** 9:9 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus.

§ **9:13** 9:13 Oseas 6:6.

mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô mama na ágkasalán. Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun kandan tô mama na ágkasalán, asta tô gó é álló na muwasa dan.”*

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus

Mat 9:16-17; Mar 2:21-22; Luc 5:36-39

¹⁶ “Dì mému ka mantu óggét na ándà pa labayi tô pagtapóng katô tapé umpak, su kumáskás tô pagtapóng, asta dumakál pa tô bissé katô umpak.

¹⁷ Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámmán tô tapé dán iglanit, su atin ka murà tô bino, máttu tô ágtaguanan na tapé dán iglanit, kólaan tô bino, asta kadattan tô ágtaguanan. Asal kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit ébô dì kadattan.”†

Inólian tô duwa gabayi

Mat 9:18-26; Mar 5:21-43; Luc 8:40-56

¹⁸ Na, róggun igtinurù si Jesus, duwán sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na igdunggù. Iglingkóód sikandin tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mantu pa minaté tô batà ku bayi. Sékót ka, asta dappánni nu ka bállad sikandin ébô manté puman.”

¹⁹ Purisu igtindág si Jesus, asta igtákkás sikandin asta tô mga disipulu din.

* **9:15** 9:15 Muwasa dan su maranu dan. † **9:17** 9:16-17 Tô tapé óggét asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganá ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus.

²⁰ Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12) dán ámmé. Igpadani sikandin tun ta bókkóg i Jesus, asta igawidan din dád tô ugpu katô umpak i Jesus, ²¹ su taganà igpanámdám sikandin na kólian sikandin ka awidan din dád tô umpak i Jesus. ²² Igsérê si Jesus, asta igkita din tô bayi. Igkagiyan i Jesus tô bayi, na mà din, “Pasarig nu tô pusung nu. Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak.”

Tigkô dád, inólian sikandin.

²³ Na, tô igdunggù si Jesus tun ta balé katô ágpangulun, igkita din tô mga manubù na gidup ka plawta tingód katô ranu dan, asta marapung tô ilimud mga manubù na ágsággó. ²⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Luwà kó, su ándà kamaté tô batà. Igtudug dád sikandin.”

Na, igngisiyan dan si Jesus. ²⁵ Asal igpaluwà i Jesus tô ilimud mga manubù asta igahu sikandin tun ta kuwarto. Igawidan din tô bállad katô batà, asta igánnó tô batà. ²⁶ Ibantug tô kanté i Jesus katô batà tun ta kaluwagan katô probinsya.

Inólian tô duwa bólóg

²⁷ Na, tô igpanó si Jesus, duwán duwa bólóg manubù na igtalundug kandin. Igullaó sikandan, na mà dan, “Rubbad i David,‡ kéduwi ké.”

²⁸ Tô igdunggù si Jesus tun ta balé, igpadani tô duwa bólóg tun kandin. Igkagi si Jesus, na mà din, “Ágbánnal kó na makémuwa makóli ákniyu?”

‡ **9:27** 9:27 Tô Mesiyas na gangatan ka mga Judio tô rubbad ka hari dan sayyan na si David. Purisu ágtawarán tô Mesiyas na Rubbad i David.

Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó, Áglangngagán. Ágbánnal ké.”

²⁹ Na, igdappánnan i Jesus ka bállad din tô mata dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Kólian kó tingód katô kapamaké yu kanak.”

³⁰ Tigkô dan dád ikakita. Maggát igsapad si Jesus kandan, na mà din, “Kailangan ándà palang manubù na ulitan yu.”

³¹ Asal igpanó dan asta igulit dan tun ta duma mga manubù. Purisu ibantug si Jesus tun ta kaluwagan katô probinsya.

Inólian tô ómmó

³² Na, róggun igpanó tô duwa bólóg manubù na inólian, duwán sábbad ómmó manubù na igpid tun ki Jesus. Inómmó sikandin su igahuwan ka madat espiritu. ³³ Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu, asta ikakagi dán tô manubù. Isalábbuan tô ilimud mga manubù, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà palang igkita ta na iring kani dini áknita na mga rubbad i Israel.”

³⁴ Asal igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin ka madat mga espiritu ukit katô pangulu ka mga madat espiritu.”

Inéduwan si Jesus katô mga manubù

³⁵ Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud. Igtinurù sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód katô pagpangulu ka Manama. Igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na ágkabógókan asta duwán kalómétan ébô kólian. ³⁶ Tô igkita si Jesus katô marapung manubù na ilimud tun kandin,

inéduhan sikandin kandan, su tuu dan ágkaranu asta makédu-édu. Iring dan katô itadin na mga karnero na ándà taradóppón. ³⁷ Purisu igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Dakál tô ágkáltun, asal tagsábbadé dád tô tarakáttu. ³⁸ Purisu dasal kó tun ta Áglangngagán na tigatun ka kinamát ébô papid sikandin ka duma mga tarakáttu.”

10

Tô sapulù duwa apostoles

Mat 10:1-4; Mar 3:13-19; Luc 6:12-16

¹ Na, igsalin i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igbággé din kandan tô katulusan ébô makapaluwà dan katô madat mga espiritu na igahu tun ta manubù, asta ébô makólì dan katô langun manubù na ágkabógókan asta duwán kalómétan. ² Ni gó tô mga ngadan katô sapulù duwa (12) apostoles, si Simon na ánggadanan i Jesus ki Pedro, tô kataladi i Pedro na si Andres, tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan, ³ si Felipe, si Bartolome, si Tomas, si Mateo na taralimud ka buwis, si Santiago na batà i Alfeo, si Tadeo, ⁴ si Simon na magani, asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles

Mat 10:5-15; Mar 6:7-13; Luc 9:1-6

⁵ Ni gó tô sapulù duwa (12) apostoles na igpapanó i Jesus, su igkagi sikandin kandan, na mà din, “Yakó ágsadun tun ta mga lunsud ka mga manubù na ánnà Judio, asta yakó ágsadun tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Samaria. ⁶ Asal sadun kó dád tun ta mga rubbad i Israel na iring

na mga karnero na itadin. ⁷ Agad ánda tô sadunan yu, ulit-ulit kó na masig dán mangulu tô Manama. ⁸ Dappánni yu ka bállad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Anté yu tô mga inaté. Dappánni yu ka bállad tô mga tétékán ébô kólian. Paluwà yu tô madat mga espiritu na igahu tun ta mga manubù. Ánda yu bayadi tô katulusan na igbággé ku ákniyu. Purisu yakó yu ágpabayadi tô mga manubù na tabangan yu. ⁹ Yakó ágpíd ka salapì. ¹⁰ Yakó ágpíd ka kabir, umpak na gilisan, sandalyas ó tukád, su tô manubù na áglumu kailangan bággayan katô ágkailanganán din. ¹¹ Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud ó duma banuwa, insà kó ka sadan tô madigár manubù na óddóan yu. Óddô kó tun ta balé din sippang tun ta álló ka kapanó yu tun ta duma mga lunsud. ¹² Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiyi tun ta mga tigbalé, na mà yu, ‘Mólà pa ka duwán kasunayan yu.’ ¹³ Atin ka tanggapán kó katô mga tigbalé, bággayan dan ka Manama ka kasunayan. Asal atin ka ò kó tanggapán katô mga tigbalé, pamuyù yu tun ta Manama na angén din tô kasunayan na bággén yu pád tun kandan. ¹⁴ Atin ka ò kó tanggapán katô mga manubù, asta ò dan paminággán tô ágtinuruán yu, ka panó kó tikud tun ta balé dan asta lunsud dan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama kandan. ¹⁵ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta álló na rumuud tó Manama, agad supakan din tô mga taga Sodoma asta tô mga taga Gomora tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din katô mga manubù tun ta lunsud na ò

tumanggap ákniyu.”

Mga kérrayat na dumungù

Mat 10:16-25; Mar 13:9-13; Luc 21:12-17

¹⁶ “Na, tun ta pasadunan ku ákniyu, banté kó katô madat mga manubù, su iring kó na mga karnero na ágbanganan katô mannanap ka kabánnásson na ánggadanán lobo. Purisu kailangan tuu kó mapandé, asta kailangan ándà palang madat lumun yu. ¹⁷ Banté kó katô madat mga manubù na mid ákniyu tun ta mga huwes, asta palagpássán kó ikandan tun ta mga simbaan ka Judio. ¹⁸ Tingód katô kapasakup yu kanak, piddán kó tun ta tubang katô mga gobernador asta mga hari ébô mulit kó tingód kanak tun kandan asta tun ta langun manubù na ánnà Judio. ¹⁹ Atin ka piddán kó tun ta mga manubù na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan tingód katô taba asta kagin yu kandan, su tô álló tô, bággayan kó katô Ugis Espiritu ka kakatigan ébô makataba kó kandan. ²⁰ Ánnà tikud tun ákniyu tô kagin yu, su tô Ugis Espiritu na papiddán ka Manama na Ámmà yu tô kumagi ukit ákniyu.

²¹ “Duwán mga manubù na pammát katô mga kataladi dan ébô matayan. Duwán mga ámmà na pamaté katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà na musig katô ámmà asta innà dan, asta pamatayan dan. ²² Karingasaan kó katô karapungan ka mga manubù tingód katô kapasakup yu kanak. Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan. ²³ Atin ka girrayatan kó tun ta sábbad lunsud, palaguy kó asta sadun kó tun ta ássa lunsud. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa

mapángnga tō katinurù yu tun ta langun lunsud tun ta Israel, dumunggù a na Igpamanubù.

²⁴ “Ándà estudyante na mallayat pa katō kandin taratinurù. Ándà pagsik állang na mallayat pa katō kandin amo. ²⁵ Purisu nángngà ka makéring tō estudyante katō kandin taratinurù, asta nángngà ka makéring tō állang katō amo din. Atin ka ign-gadanan katō mga manubù tō Áglangngagán yu ki Belsebul,* tuu pa madat tō ngadanán dan ákniyu.”

Nángngà kamáddangan

Mat 10:26-31; Luc 12:2-7

²⁶ “Purisu yakó ágkamáddangan katō mga manubù, su ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló, asta ándà ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló. ²⁷ Agad ándin tō igkagi ku ákniyu ka dukilám, tō gó é kailangan pasóddórán yu ka álló. Agad ándin tō igtinurù ku ákniyu na sikiyu dád, tō gó é kailangan ulit-ulitán yu tun ta duma mga manubù. ²⁸ Yakó ágkamáddangan katō mga manubù na makamaté katō lawa yu, su dì dan kamatayan tō gimukud yu. Asal kamáddangi yu baling tō Manama, su sikandin tō mému ágpasadun katō gimukud asta lawa ka manubù tun ta ágsupakanan.

²⁹ “Agad délák é lagà katō duwa manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà palang manuk ta kayun na madabù tun ta tanà ka ánnà kakalyag katō Ámmà yu na Manama. ³⁰ Agad tō silag katō ulu yu inéyap dán ka Manama. ³¹ Purisu yakó

* **10:25** 10:25 Si Belsebul tō ássa ngadan i Maibuyan.

áγκμαῖδδανγαν, su tō lagà yu tuu pa dakál ka tand-
ingán katō marapung mga manuk ta kayun.”

Tō kumagi na igpasakup asta tō mulun
Mat 10:32-33; Luc 12:8-9

³² “Tō manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na igpasakup sikandin kanak, kumagiya pagsik tun ta saruwan katō Ámmà ku tun datas ta langit na sikandin tō sakup ku. ³³ Asal tō manubù na mulun kanak tun ta duma mga manubù, bu-lunán ku pagsik sikandin tun ta saruwan katō Ámmà ku.”

Ágpósigé tō mga manubù tingód ki Cristo
Mat 10:34-39; Luc 12:51-53; 14:26-27

³⁴ “Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ta banuwa ébô duwán kasunayan ka manubù, asal ágpósigé tō mga manubù tingód kanak. ³⁵ Tingód ka kasadun ku dini, pósigé tō mga gabatà gamama katō mga ámmà dan, pósigé tō mga gabatà gabayi katō mga innà dan, asta pósigé tō mga ikóddô katō mga ugang dan. ³⁶ Tō mga usig ka manubù tikudù tun ta kandin pamilya.†

³⁷ “Atin ka dakál tō ginawa ka manubù kanak asal tuu pa dakál tō ginawa din tun ta ámmà asta innà din, dì mému pasakup kanak. Atin ka dakál tō ginawa katō manubù kanak asal tuu pa dakál tō ginawa din tun ta mga gabatà din, dì mému pasakup kanak. ³⁸ Tō manubù na máddang matayan‡ tingód katō kapasakup din kanak, dì

† **10:36** 10:35-36 Ahaán tō Miqueas 7:6. ‡ **10:38** 10:38 Máddang matayan, ó dì tumiang ka krus.

ku sakupán. ³⁹ Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na mákkás kanak agad matayan, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.”

Pulusán na bággén ka Manama

Mat 10:40-42; Mar 9:41

⁴⁰ “Tô manubù na ágtanggap ákniyu, ukit kani ágtanggapánna ikandin. Tô manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô Ámmà ku na igpapid kanak. ⁴¹ Tô manubù na ágtanggap ka propeta ka Manama tingód katô kólit din ka kagi ka Manama, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin na magunawa katô pulusán na bággén din tun ta propeta. Tô manubù na ágtanggap ka unawa din na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin na magunawa katô pulusán na bággén din tun ta manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama. ⁴² Paminág yu ni kagi ku ákniyu. Atin ka ágkatákkangan tô ágpabbabà manubù na ágpasakup kanak, asta duwán manubù na mággé ka wayig kandin tingód katô kapasakup din kanak, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin.”

11

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyang

Mat 11:1-6; Luc 7:18-23

¹ Tô igtinurù dán si Jesus katô sapulù duwa (12) disipulu din, igsadun sikandin tun ta mga lunsud na madani ébô mulit-ulit katô mga manubù.

² Na, róggun igpriso si Juan na Tarabunyag, igulitan sikandin tingód katô iglumu katô Mesiyas. Purisu igpasadun i Juan tô mga disipulu din tun ki Jesus ébô minsà, na mà dan, ³ “Sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé?”

⁴ Igtaba si Jesus tun ta mga disipulu i Juan, na mà din, “Uli kód, asta uliti yu si Juan tingód katô langun na igdinág yu asta igkita yu kanak. ⁵ Duwán mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán. Duwán mga tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán. Duwán mga inaté manubù na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-ulitan dán katô Madigár Gulitán. ⁶ Uli yu sikandin na kadayawan tô mga manubù na di ágduwa-duwa tingód kanak.”

Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyag
Mat 11:7-19; Luc 7:24-35

⁷ Róggun igpanó tô mga manubù na iguli tun ki Juan, igkagi si Jesus tun ta ilimud mga manubù tingód ki Juan, na mà din, “Na, tô igsadun kó tun ta disyerto, ándà yu pamasaki tô manubù na iring ka banban na ágkálláng-kállángngán ka karamag. ⁸ Ándà yu pamasaki tô manubù na gumpak ka dakál é lagà, su tô gó é góddô tun ta palasyo ka hari. ⁹ Asal ni gó tô ágpamasakán yu. Igsadun kó tun ta disyerto ébô kitanán yu tô propeta ka Manama. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tô kamanubuan i Juan ka tandingán katô langun propeta ka Manama. ¹⁰ Igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama,

“Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébô pataganaán tô langun manubù katô kadunggù nu.”*

¹¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô kamanubuan i Juan na Tarabun-yag tuu pa mallayat ka tandingán katô langun manubù. Asal tô manubù na tuu mabbabà é kamanubuan tun ta pagpangulu ka Manama, tô gó é tuu pa mallayat ka tandingán ki Juan. ¹²⁻¹³ Tô ándà pa tinurù si Juan na Tarabun-yag, inalayun gunit tô mga propeta ka Manama asta igsulat si Moises na duwán álló na tumigkané tô Manama mangulu. Agad tikud tun ta katigkanayan katô katinurù i Juan sippang áknganni, duwán kakalyag katô mga manubù na pasakup tun ta pagpangulu ka Manama, asta marapung tô mga manubù na mirit pád magó katô pagpangulu ka Manama. ¹⁴ Atin ka mánnal kó kanak, kasóddóran yu na si Juan tô igtuman katô igtandó dan na duwán dumunggù na iring katô propeta ka Manama sayyan na si Elias. ¹⁵ Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.

¹⁶ “Na, ulitán ku ákniyu tô tingód ka ágkéringan katô mga manubù áknganni. Iring sikandan na mga gabatà na gunsad tun ta plasa na ágkalingánnan asta ágpatawaré dan, na mà dan, ¹⁷ ‘Igidup ké ka lantuy ébô sumayó kó, asal ándà kó sayó. Igkanta ké tingód katô kamatayan, asal ándà kó sággó.’ ¹⁸ Iring kandan tô mga manubù áknganni, su si Juan na Tarabun-yag inalayun ágpuwasa, asta dì gó ginám. Purisu ágkagi dan na

* **11:10** 11:10 Malaquias 3:1.

igahuwan sikandin ka madat espiritu. ¹⁹ Asal sakán na Igpamanubù, ágkanna asta ginámma. Purisu ágkagi sikandan na áglólóbanna, sunnudda ginám, asta ágrarakán ku tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na masalà-salà! Asal ukit katô áglumun ka Manama, ágkasóddóran na nángngà tô kapandayan din.”

Tô mga manubù na ándà rákkád

Mat 11:20-24; Luc 10:13-15

²⁰ Na, igsawé i Jesus tô langun manubù na góddô tun ta mga lunsud na igimuwan din katô marapung mga kasalábbuan, su ándà dan rákkád ka mga salà dan. ²¹ Ikgagi sikandin, na mà din, “Makédu-édu kó na mga taga Corasin, asta makédu-édu kó na mga taga Betsaida, su ándà kó rákkád! Atin ka igimu tô mga kasalábbuan tun ta mga taga Tiro asta mga taga Sidon sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igumpak dan pád katô óggét na gimun sako, asta igtagù dan pád ka abu tun ta ulu dan ébô pakitanán dan na igrákkád dan dán. ²² Purisu kagiyan ku sikiyu, tun ta álló na rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Tiro asta tô mga taga Sidon tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu. ²³ Sikiyu na mga taga Capernaum, kéman yu ka pabantugán kó sippang tun ta langit, asal dabuán kó baling tun ta góddóan katô mga inaté. Atin ka igimu tô mga kasalábbuan tun ta mga taga Sodoma sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igrákkád dan pád, asta ándà pád kadatti tô lunsud dan. ²⁴ Purisu kagiyan ku sikiyu, tun ta álló na rumuud tô Manama, agad supakan din tô

mga taga Sodoma tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu.”

Duwán kapaginawa tun ki Jesus

Mat 11:25-30; Luc 10:21-22

²⁵ Na, tô oras tô, igdasal si Jesus, na mà din, “Ámmà, Áglangngagán katô langun tun ta langit asta dini ta banuwa, ágpasalamatta áknikó, su ándà nu pasóddóri ni kabánnalan tun ta mga manubù na kéman dan ka mapandé asta dakál é isóddóran, asal igpasóddór nud ni kabánnalan tun ta mga manubù na mabbabà dád é kamanubuan. ²⁶ Durungán ku sikuna, Ámmà, su tikud tun ta madigár kakalyag nu.”

²⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô Ámmà ku dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór tingód katô Ámmà ku, asta tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór tingód katô Ámmà ku.

²⁸ “Tô langun yu na ágmalomét tingód katô kapid yu katô kahirapan tun ta pusung yu, padani kó dini kanak, su iwaán ku tô kalómétan yu ébô makapaginawa kó. ²⁹ Tiang yu tô papiddán ku ákniyu iring na yugo. Iring kó kanak, su mabbabà tô kamanubuan ku, asta makapaginawa kó. ³⁰ Madigár tô papiddán ku ákniyu, asta magan tô patiangán ku ákniyu.”

12

Tingód katô álló ka kapaginawa

Mat 12:1-8; Mar 2:23-28; Luc 6:1-5

¹ Na, tô timpo tô, dalám katô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasán ka trigo. Igballus tô mga disipulu din. Purisu igbagti dan tô mga kanguy ka trigo, asta igkan dan. ² Tô igkita tô mga Pariseo, igkagi sikandan tun ki Jesus, na mà dan, “Ku! Iglapas tô mga disipulu nu katô sugù, su dì mému kumáttu dalám ka álló ka kapaginawa.”*

³ Iggagi si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basi ka ándin tô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga kadumaan din. ⁴ Purisu igahu sikandin tun ta balé ka Manama, asta igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pan na igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô mga pangulu ka templo dád tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David.† ⁵ Ilingawan yu basi na duwán igsulat i Moises na iglapas tô mga pangulu ka templo katô sugù tingód ka álló ka kapaginawa ukit ka kalumu dan, asal ándà dan ikasalà. ⁶ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad mallayat tô templo, asal duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat ka tandingán katô templo. ⁷ Mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Ánnà tô ágbággén yu tô kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó.’‡

Atin ka ikagpát kó kanan, dì kó pád sumawé katô mga disipulu ku na ándà lapas ka mga sugù.

* **12:2** 12:2 Ahaán tô Exodo 20:10, asta ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi. † **12:4** 12:4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6. ‡ **12:7** 12:7 Oseas 6:6.

⁸ Sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad

Mat 12:9-14; Mar 3:1-6; Luc 6:6-11

⁹ Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio. ¹⁰ Duwán sábbad manubù na igkángkáng é bállad. Duwán ássa mga manubù na ágparimuya asta ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu iginsà sikandan, na mà dan, “Atin ka duwán dumappán ka bállad katô ágkabógókan ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa, makalapaspas sikandin ka sugù ka Manama?”

¹¹ Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Atin ka duwán karnero yu na madabù tun ta madalám bóbbó dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun ákniyu tô dì tumabang katô karnero ébô makaluwà? ¹² Tô lagà ka manubù tuu pa dakál ka tandingán katô karnero! Purisu dì makalapaspas tô manubù ka sugù ka Manama tingód katô katabang din katô unawa din dalám ka álló ka kapaginawa.”

¹³ Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”

Tô igkáttáng din, inólian dán, asta magunawa dán katô ágbaluy. ¹⁴ Asal igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta simbaan, asta igpatóngkóé dan ka ándin tô lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

Si Jesus tô igsalin asta igpapid ka Manama

¹⁵ Na, tô ikasóddór si Jesus na madat tô plano katô mga Pariseo, igpanó sikandin. Marapung tô

mga manubù na igtákkás kandin. Igdappánnan din ka bállad tô langun na ágkabógókan ébô kólian.

¹⁶ Igsapad sikandin na kailangan ándà palang manubù na ulitan dan tingód kandin ¹⁷ ébô matuman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias, na mà din,

¹⁸ “Ni gó tô igsalin ku ébô papiddán tun ákniyu.

Sikandin tô ágginawaan ku asta tô dayó ku.

Bággén ku tô Ugis Espiritu na móddô tun kandin.

Pasóddórán din na ukit kandin,

imun nángngà tô langun manubù tun ta saruwan ka Manama.

¹⁹ Dì sikandin mullaó, dì sikandin mapul,

asta dì sikandin madinág tun ta mga dalan.

²⁰ Dì din gésaan tô mga malómét,

asta dì din ágkasókówan tô ándà bákkár

sippang ka kasóddóran katô langun na nángngà tô áglumun din,

²¹ asta sikandin tô ágsarigan katô mga manubù tun ta langun banuwa.”§

Si Jesus asta si Maibuyan

Mat 12:22-32; Mar 3:20-30; Luc 11:14-23

²² Na, duwán sábbad manubù na bólóg asta inómmó su igahuwan ka madat espiritu. Igpíd sikandin tun ki Jesus. Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu na igahu kandin, asta ikakagi sikandin asta ikakita dán. ²³ Isalábbuan tô langun manubù asta igpatóngkóé dan, na mà dan, “Sikandin basi tô sábbad rubbad i David.”*

§ **12:21** 12:18-21 Isaias 42:1-4. * **12:23** 12:23 Ágtawarán tô Mesiyas na Rubbad i David. Ahaán tô 9:27.

24 Tô igdinág tô mga Pariseo na igpaluwà i Jesus tô madat espiritu, igkagi sikandan, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin katô mga madat espiritu ukit katô pangulu ka madat mga espiritu na si Belsebul.”†

25 Isóddóran i Jesus na madat tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, di madugé mandà tô pagpangulu din. Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad lunsud, asta ágpamatayé tô sábbad pamilya, di madugé padiyaé dan. 26 Purisu atin ka ágpaluwà si Maibuyan katô mga sakup din, mandà tô pagpangulu din, su imun din na usig tô mga sakup din. 27 Atin ka sawén yu ni kapaluwà ku katô madat mga espiritu ukit ki Belsebul, ágsawén yu tô ákniyu mga disipulu, su ágpaluwà dan ka madat mga espiritu. Purisu sikandan tô ágpasóddór na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak. 28 Atin ka ágpaluwà a katô madat mga espiritu ukit katô Ugis Espiritu ka Manama, igdunggù dán gó dini ákniyu tô pagpangulu ka Manama.

29 “Atin ka mabákkár tô manubù, di kahuwan tô balé din asta di kangén tô kaduwánnan din. Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán kandin, tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta makakangé katô langun tun ta balé din.

30 “Tô langun manubù na di ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô langun manubù na di áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà

† 12:24 12:24 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

ka mga manubù tikud dini kanak. ³¹ Purisu paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na masalà-salà asta ágkagi ka madat tingód ka manubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan ka Manama. ³² Tô manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpamanubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan, agad áknganni ó tun ta tapuri álló.”

*Ágkilalan tô kayu ukit katô buuy din
Mat 12:33-37; Luc 6:43-45*

³³ “Atin ka madigár tô kayu, madigár tô buuy din. Atin ka madat tô kayu, madat tô buuy din. Atin ka ágkitanán ta tô buuy, kasóddóran ta ka madigár ó madat tô kayu. ³⁴ Madat kó iring na mga áppuy! Ándà palang madigár ágkagin yu, su madat tô tun ta dalám katô pusung yu. Atin ka ágkagi tô manubù, ágpasóddórán din tô tun ta dalám katô pusung din. ³⁵ Atin ka madigár tô ágkémun katô manubù, madigár tô ágkagin din. Atin ka madat tô ágkémun katô manubù, madat tô ágkagin din.

³⁶ “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dumunggù tô álló na rumuud tô Manama, supakan din tô langun manubù na igkagi ka mga ándà ágpulusán. ³⁷ Tô ágkagin yu áknganni, tô gó é gamitán ka ruudan kó ka Manama tun ta kapasóddór din ka nángngà ó ánnà nángngà tô igkagi yu.”

*Tô mga malyag kumita ka kasalábbuan
Mat 12:38-42; Mar 8:11-12; Luc 11:29-32*

³⁸ Na, igkagi tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, na mà dan, “Sir, pakita ké katô kasalábbuan ébô kasóddóran dé na igpapid ka katô Manama.”

³⁹ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Tô mga malyag na duwán kasalábbuan na pakitanán kandan, tô gó é mga madat asta igtayyug ka Manama. Asal sábbad dád tô kasalábbuan na pakitanán kandan na iring katô ilmu tun ta propeta ka Manama sayyan na si Jonas. ⁴⁰ Su itálluwan si Jonas tun ta dalám ka gátták katô dakál sáddà,‡ sakán pagsik na Igpamanubù, katálluwana tun ta dalám ka tanà. ⁴¹ Tun ta álló na rumuud tô Manama, tumindág tô mga taga Ninibe, asta kumagi dan na kailangan supakan kó su ándà kó rákkád katô mga salà yu. Su tô igdinág tô mga taga Ninibe katô igulit-ulit i Jonas, igrákkád dan. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Jonas. ⁴² Tun ta álló na rumuud tô Manama, tumindág tô rayna na igpan-gulu tun ta Siba sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan supakan kó su ándà kó paminág kanak. Agad madiyù tô góddóan katô rayna, asal igsadun sikandin tun ki Solomon ébô maminág dád katô kapandayan na ágtinuruán i Solomon. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Solomon.”

*Tô kalónód ka madat espiritu
Mat 12:43-45; Luc 11:24-26*

‡ **12:40** 12:40 Ahaán tô Jonas 1:17.

⁴³ “Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tikud tun ta manubù, ágpanó-panó tô madat espiritu tun ta disyerto ébô mamasak sikandin ka madigár óddóan din. Atin ka ándà ágkitanán din, ⁴⁴ kumagi sikandin, na mà din, ‘Lumónódda tun ta manubù na taganà igahuwan ku.’ Purisu lumónód tô madat espiritu tun kandin, asta kitanán din na madigár dán tô manubù na taganà din igahuwan, iring na malinis asta matémmós balé. ⁴⁵ Purisu kangén katô madat espiritu tô ássa pittu madat espiritu na tuu pa madat ka tandingán kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta mahu dan tun kandin. Purisu tuu pa madat tô dungguán kani manubù ni. Na, madat pagsik tô dungguán katô langun manubù ákganni na madat tô áglumun dan.”

Tô innà asta mga kataladi i Jesus

Mat 12:46-50; Mar 3:31-35; Luc 8:19-21

⁴⁶ Na, róggun ágtinurù si Jesus, igdunggù tô innà asta tô mga kataladi din. Igtindág dan tun ta luwà katô balé, su kakalyag dan na tumóngkô kandin. ⁴⁷ Duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Tun ta luwà tô innà nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na tumóngkô áknikó.”

⁴⁸ Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Kagin ku áknikó ka sadan tô innà ku asta tô mga kataladi ku!”

⁴⁹ Na, igtáddù i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku. ⁵⁰ Tô mga manubù na ágbánnal ka kagi katô Ámmà ku tun ta langit, sikandan tô

mému na innà ku asta mga kataladi ku na gamama asta gabayi.”

13

Tô manubù na igsabud ka bánni

Mat 13:1-9; Mar 4:1-9; Luc 8:4-8

¹ Na, tô álló tô, igluwà si Jesus tikud tun ta balé, igsadun sikandin tun ta ligad ka ranó, asta igunsad dutun. ² Asal su iglibutan sikandin katô marapung manubù, igsaké sikandin tun ta barangé na igpundowan asta igunsad ébô tuminurù. Igtindág tô langun manubù tun ta ligad ka ranó ébô maminág kandin. ³ Marapung tô kabánnalan na igtinurù din kandan ukit ka panunggiringan.

Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát ébô sumabud ka bánni. ⁴ Tô igsabud sikandin, duwán isabud tun ta dalan, asta igtuktuk katô mga manuk ta kayun. ⁵ Duwán ássa bánni na isabud tun ta batun tanà. Sékót igtubù, su ánnà madalám tô tanà. ⁶ Tô igménit dán tô álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut. ⁷ Duwán ássa bánni na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Asal itambunan katô dugin sigbát tô pamula, asta inaté. ⁸ Asal duwán bánni na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus, ó kannámman (60), ó tállu pulù (30).”

⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.”

Ágdantulán ka mga panunggiringan

Mat 13:10-17; Mar 4:10-12; Luc 8:9-10

¹⁰ Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Manan ka ukit ka mga panunggiringan tô katinurù nu katô mga manubù?”

¹¹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpak-itaan ka Manama katô kabánnalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal ándà din pakitayi tô дума mga manubù.

¹² Tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan ébô tuu pa dakál. Asal tô manubù na di ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan. ¹³ Purisu ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô дума mga manubù su agad sumállág dan, di dan makakita katô kóbadan. Agad maminág dan, di dan makagpát katô kabánnalan. ¹⁴ Purisu ituman tô igulit katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias,

“Agad tuu kó gó maminág, di kó makagpát. Agad tuu kó gó sumállág, di kó makagpát, ¹⁵ su igpatággas kani mga manubù tô ulu dan agó makagpát dan. Igsagpángngan dan tô talinga dan agó duminág dan ka kabánnalan. Iglipáddáng dan tô mata dan agó kumita dan ka kóbadan ka kagi ku kandan. Ándà kakalyag dan na padani kanak ébô tabangan ku sikandan.”*

¹⁶ “Asal sikiyu, ágkadayawan kó, su ikakita kód asta ikadinág kód katô kabánnalan. ¹⁷ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô marapung mga propeta ka Manama sayyan asta tô дума mga manubù

* **13:15** 13:14-15 Isaias 6:9-10.

na igbánnal katô mga sugù ka Manama, agad malyag dan na kumita katô igkita yu, asal ándà dan ikakita. Agad malyag dan maminág katô igdinág yu, asal ándà dan ikadinág.”

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánni na igsabud

Mat 13:18-23; Mar 4:13-20; Luc 8:11-15

¹⁸ “Na, paminág kód ka kóbadan katô panunggiringan tingód katô manubù na igsabud ka bánni. ¹⁹ Tô bánni na isabud tun ta dalan, iring katô manubù na ágpaminág tingód katô pagpangulu ka Manama, asal dì sikandin pakagpát. Ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág din. ²⁰ Tô bánni na isabud tun ta batun, iring katô manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asta ágtanggap sikandin na duwán dayó din. ²¹ Asal ka kahirapan asta kérrayatan sikandin tingód ka kabánnal din katô kagi ka Manama, sékót ágkandà tô kabánnal din, su iring sikandin katô pamulanán na ándà tuu ramut. ²² Na, tô bánni na isabud tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal talun sikandin katô sasó tingód ka kantayan asta kakalyag din na kaduwánnan. Purisu ándà ágpulusán din katô kagi ka Manama na igdinág din. ²³ Na, tô bánni na isabud tun ta malambù tanà, iring katô manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta makagpát. Duwán gó ágpulusán din iring katô madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus, ó kannámman (60) ó tállu pulù (30).”

Panunggiringan tingód ka sigbát

²⁴ Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán manubù na igsabud katô madigár klasi ka bänni ka trigo tun ta kinamát din. ²⁵ Asal róggun igtudug tô mga manubù, duwán usig na igsadun tun ta kinamát din, igsabud din tô bänni ka sigbát, asta igulì. ²⁶ Igpadángngané igtubù tô trigo asta tô sigbát. Tô igkanguy dán tô trigo, ikitaan tô sigbát. ²⁷ Igsadun tô mga állang tun ta amo dan, asta iginsà dan, ‘Tuu madigár tô bänni na igsabud ta tun ta kinamát nu. Asal ánda tikud tô sigbát?’ ²⁸ Igtaba tô tigatun, ‘Tô gó é igsabud katô usig ku.’ Iginsà dan, ‘Malyag ka na béttódán dé tô sigbát?’ ²⁹ Asal igkagi sikandin, ‘Yakó pa ágbéttód katô sigbát agó mabéttód pagsik tô trigo na igpamula ta. ³⁰ Pabayà yu sippang ka dumakál. Atin ka dumunggù tô álló ka kakáttu, suguán ku tô mga manubù na upusán dan pa béttódán tô sigbát asta bagkássán dan ébô góbbón. Asal káttun dan tô trigo, asta taguán dan tun ta lukung.’ ”

Panunggiringan tingód ka tuu délák lisu

Mat 13:31-32; Mar 4:30-32; Luc 13:18-19

³¹ Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Tô pagpangulu ka Manama iring na lisu ka mustasa na igpamula ka manubù tun ta kinamát din. ³² Agad tuu pa délák tô lisu ka mustasa ka tandingán katô mga дума lisu, asal ka tumubù, mému dakál pa ka tandingán ka langun ka дума mga pamula. Mému dakál iring na kayu. Purisu ágsalagan katô mga manuk ta kayu.”

Panunggiringan tingód ka pagpatubù ka pan

Mat 13:33; Luc 13:20-21

³³ Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Tô pagpangulu ka Manama iring katô pagpatubù ka pan, su atin ka baláttán tun ta dakál harina, tumubù tô langun harina na igmasa.”

Ukit ka panunggiringan tô igtinurù i Jesus

Mat 13:34-35; Mar 4:33-34

³⁴ Tô gó é igtinurù i Jesus katô ilimud mga manubù ukit tun ta panunggiringan tingód katô pagpangulu ka Manama. Igpókit din tun ta panunggiringan tô langun igtinurù din kandan.

³⁵ Purisu ituman tô kagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,

“Tuminurù a katô mga manubù ukit ka panunggiringan. Ulitán ku kandan tô ándà ku pasóddóri tikud tun ta katigkanayan kani banuwa.”†

Kóbadan katô panunggiringan tingód ka sigbát

³⁶ Na, igpanó si Jesus tikud tun ta mga manubù na ilimud, asta igahu sikandin tun ta balé. Igtákkás tô mga disipulu din, asta igpédu-édu dan, na mà dan, “Ulití ké ka ándin tô kóbadan katô panunggiringan tingód katô sigbát na igtubù tun ta kinamát.”

³⁷ Iggagi si Jesus, na mà din, “Tô igsabud ka madigár bánni, sakán gó na Igpamanubù. ³⁸ Tô kinamát, ni gó banuwa. Tô madigár bánni, tô gó tô mga manubù na igpasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Asal tô sigbát, tô gó tô mga sakup i Maibuyan. ³⁹ Tô usig na igsabud katô sigbát, tô gó si Maibuyan. Tô kóbadan katô kakáttu, tô gó tô ágtamanán kani banuwa, asta tô mga tarakáttu, tô

† **13:35** 13:35 Salmo 78:2.

gó tô mga panaligan ka Manama. ⁴⁰ Tô kalimud asta kagóbbó dan katô sigbát, iring katô malumu tun ta ágtamanán kani banuwa. ⁴¹ Sakán na Igpa-manubù tô sumugù katô mga panaligan ka Manama ébô linisan ni banuwa na ágpanguluwan ku, su limudán dan tô langun manubù na ágtintal ka duma manubù asta áglumu ka madat. ⁴² Antugán katô mga panaligan ka Manama tô langun dan tun ta apuy na ágsupakanan. Tuu dan sumággó dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan. ⁴³ Asal tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama miló iring katô sánnang ka álló kannun ta banuwa, asta ágpanguluwan dan katô kandan Ámmà na Manama. Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.”

Panunggiringan tingód katô bulawan na iglábbáng

⁴⁴ “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán bulawan na idugé dán iglábbáng tun ta tanà. Na, duwán manubù na ikakita katô bulawan. Idayawan sikandin, asal igtambunan din puman, asta igulì sikandin. Igbarigyà din tô langun kaduwánnan din asta igbállì din tô tanà.”

Panunggiringan tingód katô perlas

⁴⁵ “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán negosyante na ágpamasak ka madigár klasi ka perlas. ⁴⁶ Na, duwán perlas na igkita din na tuu dakál é lagà. Igulì sikandin, asta igbarigyà din tô langun kaduwánnan din, asta igbállì din tô perlas.”

Panunggiringan tingód katô pukut

⁴⁷ “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán pukut na igdabù tun ta ranó, asta marapung tô mga klasi ka sáddà na ikahu. ⁴⁸ Tô igmarapung dán tô sáddà, igguyud katô mga taraággut tun ta ligad ka ranó ébô kangén dan tô sáddà. Ihtagù dan tô mga madigár klasi tun ta mga basket, asal igantug dan tô mga madat. ⁴⁹ Iring kanan tô malumu tun ta ágtamanán kani banuwa. Ássan katô mga panaligan ka Manama tô mga manubù na madat asta tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama. ⁵⁰ Antugán dan tô madat mga manubù tun ta apuy na ágsupakanan. Tuu dan sumággó dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.”

Tapé asta mantu kabánnalan

⁵¹ Na, iginsà si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, “Inagpáttan yu tô langun igtinurù ku?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó. Inagpáttan dé.”

⁵² Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán taratinurù na duwán kakatigan din tingód katô kagi ka Manama na taganà dán igsulat, asta miring sikandin katô mantu katinurù ku tingód katô pagpangulu ka Manama, iring sikandin katô tigatun ka balé na duwán dakál kaduwánnan na inalayun din ággamítan, agad tapé dán ó mantu.”

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret

Mat 13:53-58; Mar 6:1-6; Luc 4:16-30

⁵³ Na, pángnga igtinurù si Jesus katô langun kani mga panunggiringan, igpanó sikandin, ⁵⁴ asta igulì tun ta kandin banuwa. Igtinurù sikandin

tun ta simbaan ka Judio. Tuu isalábbuan tō mga manubù dutun, asta igkagi dan, na mà dan, “Ánda igkangé ni manubù ni katō kapandayan din? Ánda é igkangayan din kani katulusan ébô makalumu kani mga kasalábbuan? ⁵⁵ Su batà dád katō taraimu ka balé sikandin, asta tō innà din si Maria. Tō mga kataladi din na si Santiago, si Jose, si Simon, asta si Judas. ⁵⁶ Tō mga tábbé din pagsik góddô dini áknita. Ánda é igkangayan din kani langun áglumun din?”

⁵⁷ Purisu ándà dan bánnal kandin. Asal igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Agad ágtanggapán tō propeta ka Manama tun ta ássa lunsud, asal dì sikandin ágtanggapán katō mga manubù tun ta kandin banuwa asta tun ta pamilya din.”

⁵⁸ Purisu tagsábbadé dád tō mga kasalábbuan na iglumu i Jesus dutun, asta ándà dan tanggap kandin.

14

Igmatayan si Juan na Tarabunyang Mat 14:1-12; Mar 6:14-29; Luc 9:7-9

¹ Na, si Herodes tō igpangulu tun ta Galilea, asta igulitan sikandin tingód katō áglumun i Jesus.

² Igkagi sikandin tun ta mga opisyaales din, na mà din, “Sikandin gó si Juan na Tarabunyang na inanté puman. Purisu duwán katulusan din ébô imun din ni mga kasalábbuan.”

³ Tō gó é igkagi i Herodes, su dángngan igpammát din si Juan, igpabagkás din é bállad, asta igpapriso din. Tō gó é iglumu i Herodes ki Juan ébô ka-dayawan tō ipag din na si Herodias na igagó din tikud tun ta kataladi din na si Felipe. ⁴ Tō igagó

si Herodes katô ipag din, igkagi si Juan kandin, na mà din, “Iglapas ka katô sugù ka Manama, su igagó nu tô ipag nu.”

⁵ Na, tô kakalyag i Herodes na pamatayan din si Juan, asal ándà din panayuni. Imáddangan sikandin agó masókó tô langun manubù kandin, su igpanámdám dan na propeta ka Manama si Juan.

⁶ Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katô álló din, asta igsayó tô batà daraga i Herodias ébô kadayawan tô mga manubù na ilimud. Idayawan si Herodes. ⁷ Purisu igtandô sikandin na bággén din tun ta daraga tô agad ándin é pamuyuan din. ⁸ Igbánnal tô daraga katô igkagi katô innà din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Bággé nu kanak tô ulu i Juan na Tarabunyag na taguán tun ta dakál pinggan.”

⁹ Iranu si Herodes. Asal tingód katô tandô din, asta agó buyasán sikandin katô mga manubù na ilimud, igtuman din tô igpamuyù katô daraga. ¹⁰ Purisu igpatampád i Herodes tô alig i Juan tun ta prisowan. ¹¹ Igtagù tô ulu i Juan tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid din tun ta innà din. ¹² Igsadun tô mga disipulu i Juan tun ta prisowan, igkangé dan tô lawa din, asta iglábbáng dan. Igsadun dan tun ki Jesus, asta igulit dan kandin tingód katô kamatayan i Juan.

*Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17; Juan
6:1-14*

¹³ Na, tô igdinág si Jesus tingód katô kamatayan i Juan, igpanó sikandin tikud dutun. Igsaké

sikandin ka barangé, asta igsadun tun ta lugar na ándà manubù. Asal tô ikasóddór tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus, igpanóttanà dan tikud tun ta mga lunsud asta igsadun dan tun ta igsadunan i Jesus ¹⁴ Tô igpónóg si Jesus, igkita din tô marapung manubù na igangat kandin. Inéduwan sikandin kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô langun na ágkabógókan, asta inólian dan. ¹⁵ Tô mapun dán, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà mga manubù na góddô kannun, asta masig dán dumukilám. Purisu papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud ébô málli ka makan dan.”

¹⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì dán kailangan na manó dan. Sikiyu é mággé ka makan dan.”

¹⁷ Igkagi sikandan, na mà dan, “Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa dád abuk ni sáddà ta.”

¹⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Pid yu dini kanak.”

¹⁹ Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta sigbáttán tanà. Igkangé din tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud. ²⁰ Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Duwán pa sapulù duwa (12) magdakál basket na ipánnù katô isamà na iglimud katô mga disipulu din. ²¹ Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tô mga gabayi asta tô mga gabatà.

*Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Mat 14:22-33; Mar 6:45-52; Juan 6:15-21*

²² Na, igpóna i Jesus tô mga disipulu din igsaké ka barangé ébô tumalipag dan katô ranó róggun ágpólián din tô langun manubù na ilimud. ²³ Tô igpanó dan dán, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal na sábbad din dád. Tô ágkasalláp dán tô álló, tun pô ta pabungan si Jesus. ²⁴ Asal madiyù dán tô barangé su tun dán ta tángngaan katô ranó. Tuu dan ihirapan, su idungguan dan ka magdakál balud, asta ikasumar dan ka mabákkár karamag. ²⁵ Na, tô masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan, asta igpanó sikandin tun ta bówwó katô ranó. ²⁶ Tô igkita dan na igpanó sikandin tun ta bówwó katô ranó, tuu dan imáddangan. Tingód katô máddang dan, igullaó sikandan, na mà dan, “Gimukud!”

²⁷ Asal tiggô dád igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Pasarig yu tô pusung yu, su sakán ni. Yakó ágkamáddangan.”

²⁸ Igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, atin ka bánnal na sikuna yan, papanówa nit bówwó ka ranó ébô makasadunna diyan áknikó.”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun ka dini.”

Purisu igpónóg si Pedro tikud tun ta barangé, asta igpanó tun ta bówwó ka ranó ébô madun tun ki Jesus. ³⁰ Asal tô igriyu din tô mabákkár karamag, imáddangan sikandin asta masig pád ilánnád. Igtawar sikandin, na mà din, “Áglangngagán, tabangiya.”

³¹ Sékót si Jesus igawid kandin, asta igkagi, na mà din, “Délák tô kasarig nu kanak. Yaka ágduwa-duwa.”

³² Tô igsaké dan tun ta barangé, igsódô dán tô karamag. ³³ Igingkóód tô mga disipulu tun ki Jesus, igpangadap dan kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sikuna tô bánnal Batà ka Manama.”

Inólian tô mga manubù tun ta Genesaret

Mat 14:34-36; Mar 6:53-56

³⁴ Na, tô igtalipag dan katô ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret. ³⁵ Igkilala tô mga taga Genesaret ki Jesus. Purisu igpakangé dan tô langun ágkabógókan tikud tun ta mga banuwa na madani. ³⁶ Igpédu-édu dan ki Jesus ka mému mawid dan katô ugpu ka umpak din, asta inólian tô langun dan na ikawid.

15

Ágkémun ka kamónaan

Mat 15:1-9; Mar 7:1-13

¹ Na, duwán mga Pariseo asta mga taratin-urù ka sugù na igsadun tun ki Jesus tikud tun ta Jerusalem. Igingná dan kandin, na mà dan, ² “Manan ka di ágbánnal tô mga disipulu nu katô ágkémun ka mga kamónaan ta? Atin ka ágkan dan, di dan ágdamù.”

³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Áglapas kó katô mga sugù ka Manama ukit ka kabánnal yu katô ágkémun ka mga kamónaan yu. ⁴ Igsugù tô Manama, ‘Respetowi yu tô áknuyu ámmà asta innà.’* Igsugù pagsik sikandin, ‘Kailangan matayan tô

* **15:4** 15:4a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16.

manubù na ágkagi ka madat tun ta ámmà ó innà din.† 5 Asal ágtinurù kó na mému ka dì tumabang tô manubù katô ámmà ó innà din ka kumagi dád, ‘Tô bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.’ 6 Asal ukit ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katô sugù ka Manama na kailangan tabangan yu tô ámmà asta innà yu. 7 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Sikiyu tô igtádduan kani kagi ka Manama na igulit i Isaias sayyan,

8 “Ágkagi tô mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madiyù tô pusung dan kanak. 9 Dì nángngà tô kapangadap dan kanak, su igimu dan iring na tinurù ka Manama tô mga ágtinuruán ka manubù.’”‡

Tô makaripà ka manubù

Mat 15:10-20; Mar 7:14-23

10 Na, marapung tô mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar si Jesus kandan ébô madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Paminág kó kanak ébô makagpát kó. 11 Ánnà tô ágkakan na mahu tun ta babbà tô makaripà ka manubù, asal tô madat mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà din tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama.”

12 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi dan, na mà dan, “Miringasa tô mga Pariseo tingód katô igkagi nu géna.”

13 Igkagi si Jesus, na mà din, “Péwaán tô langun dan, su béttódán tikud tun ta kinamát tô langun

† 15:4 15:4b Exodo 21:17. ‡ 15:9 15:8-9 Isaias 29:13.

pamula na ándà pamulayi katô Ámmà ku na góddô tun ta langit. ¹⁴ Liliyi yu tô mga Pariseo. Iring dan na bólóg na gagak. Atin ka magak tô bólóg katô ássa bólóg, madabù tô duwa dan tun ta madalám bóbbó.”

¹⁵ Igekagi si Pedro, na mà din, “Uliti ké ka ándin é kóbadan katô panunggiringan na igtinurù nu géna.”

¹⁶ Igekagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su iring kó na mga manubù na dì pakagpát.

¹⁷ Agad ándin tô ágkakan na pahun tun ta babbà ka manubù, tô gó é manayun tun ta gátták, asta lumuwà tikud tun ta lawa. ¹⁸ Asal tô kagi na lumuwà tikud tun ta babbà ka manubù, tikud tun ta pusung din, asta tô gó é makaripà kandin. ¹⁹ Tô pusung tô ágtikudan katô madat mga panámdám, ágmaté, áglibug, ágtakó, ágtestigos ka bulaló, asta ágkagi ka madat tingód ka duma manubù.

²⁰ Karipaan tô manubù ukit kani langun. Asal dì karipaan tô manubù na ágkan ka dì ágdamù.”

Igsarig tô bayi na ánnà Judio

Mat 15:21-28; Mar 7:24-30

²¹ Igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon. ²² Duwán sábbad bayi na igóddô dutun na ánnà Judio, su Canaanhon tô mga kamónaan din. Igsadun sikandin tun ki Jesus, asta igtawar, na mà din, “Sir, rubbad i David, kéduwiya, su ágkatuuwan ni batà ku bayi na gahuwan ka madat espiritu.”

²³ Asal ándà taba si Jesus kandin. Purisu igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta

igkagi sikandan, na mà dan, “Péwà nu yan bayi, su ágtákkás sikandin áknita, asta tuu gótép.”

²⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpapidda ébô tabangan ku dád tô mga rubbad i Israel na iring na mga karnero na itadin.”

²⁵ Na, igpadani tô bayi tun ki Jesus, iglingkóód asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, tabangiya.”

²⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Asal duwán ágkagin na ò mèmu ka kangén tô ágkakan ka mga gabatà ébô pakannán ka mga asu.”

²⁷ Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, bánnal tô igkagi nu. Asal tô mga asu mèmu kuman katô mumu na ágkadabù tikud tun ta lamisa katô amo.”

²⁸ Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Dakál tô kasarig nu kanak! Tumanán ku tô kakalyag nu.”

Tigkô dád igmadigár tô batà òn tô oras tô.

Inólian tô marapung manubù

²⁹ Na, igpanó si Jesus, asta igukit sikandin tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Igtikáddág sikandin tun ta madani pabungan asta igunsad sikandin.

³⁰ Marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin, asta igpid dan tô duma mga manubù na duwán ássa-ássa bógók. Duwán mga kapig, mga pantig, mga bólóg, mga ómmó, asta marapung tô duma na mga ágkabógókan. Igpíd dan madani tun ki Jesus. Igdappánnan òn ka bállad sikandan, asta inólian dan. ³¹ Isalábbuan tô langun manubù, su igkita dan na ikakagi tô mga ómmó, inólian tô mga pantig, ikapanó tô mga kapig, asta ikakita tô mga bólóg. Purisu igdurung dan tô Manama na ágpangadapán katô mga rubbad i Israel.

*Igpakan i Jesus tô sopra áppat mararan manubù
Mat 15:32-39; Mar 8:1-10*

³² Na, igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan dán na ágtákkás kanak, asta ándà dán ágkannán dan. Dì mému ka pólián ku sikandan na ágballusán agó kagáttasan dan tun ta dalan.”

³³ Iggagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà palang kangayan ta ka makan para kandan, su tuu dan marapung.”

³⁴ Iginsà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk pan, asta pira dád abuk marénták sáddà.”

³⁵ Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta tanà. ³⁶ Iggagé din tô pittu abuk pan asta tô sáddà, asta igpasalamatan din tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan asta tô sáddà, igbággé din tun ta mga disipulu din, asta igtalad dan tun ta mga manubù na ilimud. ³⁷ Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud dan tô isamá, asta pittu tô magdakál basket na ipánnù. ³⁸ Mga áppat mararan (4,000) tô mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tô mga gabayi asta tô mga gabatà.

³⁹ Igpóli i Jesus tô langun dan, igsaké sikandin ka barangé, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta Magadan.

16

*Kakalyag dan na kumita katô kasalábbuan
Mat 16:1-4; Mar 8:11-13; Luc 12:54-56*

¹ Na, duwán mga Pariseo asta mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin. Purisu igpamuyù dan na pakitanán din tô kasalábbuan tikud tun ta Manama. ² Igekagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágmallutù tô langit ka ágsalláp tô álló, kasóddóran yu na dì mudan simag. ³ Atin ka mallutù asta mangittáng tô sagulapun ka ágsilat tô álló, kasóddóran yu na mudan. Agad ágakilalaan yu tô gahaanan tun ta langit, asal ándà yu kagpátti tô mga kakilalaan áknganni. ⁴ Kakalyag yu na pakitanán ku ákniyu tô kasalábbuan su madat kó asta igtayyug kó katô Manama. Asal sábbad dád é kasalábbuan na pakitanán ákniyu na iring katô ilumu ki Jonas.”*

Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan.

Tinurù tingód katô mga Pariseo asta mga Saduseo

Mat 16:5-12; Mar 8:14-21

⁵ Na, tô igtalipag tô mga disipulu i Jesus katô ranó, ándà pan na igpid dan, su ilingawan dan tô tánnó dan. ⁶ Igekagi si Jesus, na mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan† katô mga Pariseo asta mga Saduseo.”

⁷ Igpatóngkóé tô mga disipulu din, na mà dan, “Tô gó é igkagi din su ándà pan na igpid ta.”

⁸ Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Délák tô kasarig yu kanak. Ándà kó pa ikagpát. Purisu ágpatóngkóé kó na ándà pan na igpid yu.

* **16:4** 16:4 Ahaán tô Mateo 12:40. † **16:6** 16:6 Ágkátin tô madat ágkémun katô mga Pariseo asta mga Saduseo iring ka pagpatubù ka pan.

⁹ Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa ikasóddór ka ándin tô mému lumun ku. Iring na ilingawan yud tô igpakan ku tô lima mararan (5,000) manubù katô lima abuk pan, asta marapung tô magdakál basket na igipánnù yu katô isamá. ¹⁰ Iring na ilingawan yu tô igpakan ku tô áppat mararan (4,000) manubù katô pittu abuk pan, asta marapung tô magdakál basket na igipánnù yu katô isamá. ¹¹ Asal isalábbuanna su ándà kó pa ikagpát na ánnà pan tô kóbadan katô igkagi ku géna. Kailangan banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo asta mga Saduseo.”

¹² Na, ikagpát dan na ánnà pagpatubù ka pan tô bantéyan dan, asal kailangan bantéyan dan tô ágtinuruán katô mga Pariseo asta mga Saduseo.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas

Mat 16:13-20; Mar 8:27-30; Luc 9:18-21

¹³ Na, igsadun si Jesus madani tun ta lunsud ka Cesarea Filipos. Iginsà sikandin katô mga disipulu din, na mà din, “Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak na Igpamanubù? Sadanna kun?”

¹⁴ Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na Tarabun-yag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias. Duwán ássa ágkagi na sikuna si Jeremias ó sábbad propeta ka Manama sayyan.”

¹⁵ Iginsà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak? Sadanna?”

¹⁶ Igtaba si Simon Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas. Sikuna tô Batà katô manté Manama na ándà ágtamanán.”

17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Simon, batà i Jonas, duwán dayó nu! Ánnà manubù tô igpasóddór áknikó na sakán tô Batà ka Manama, asal Ámmà ku tun ta langit tô igpasóddór kanan áknikó. 18 Purisu kagin ku áknikó, sikuna si Pedro,‡ asta ni gó tô batuŠ na patindággan ku katô mga ágpampamaké. Dì dan talun ka katulusan ka kamatayan. 19 Bággén ku áknikó tô susi katô pagpangulu ka Manama. Tô dian nu dini ta banuwa, tô gó é dian katô Manama na góddô tun ta langit, asta tô nunugan nu dini ta banuwa, tô gó é nunugan katô Manama na góddô tun ta langit.”

20 Na, maggát igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit tun ta duma mga manubù na sikandin tô Mesiyas.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin

Mat 16:21-28; Mar 8:31-9:1; Luc 9:22-27

21 Tikud katô álló tô, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin tô matuman dumunggù tun kandin. Kailangan madun sikandin tun ta Jerusalem, asta pahirapan sikandin katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Matuman sikandin matayan, asal manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.

22 Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta igsapadan din, na mà din, “Áglangngagán, mólà pa ka dì malumu diyan áknikó! Dì pád gó matuman.”

‡ **16:18** Pedro. Tun ta kinagiyan ka Griego petrosna tô kóbadan “délák batu.” § **16:18** Batu. Tun ta kinagiyan ka Griego petrana tô kóbadan “dakál batu.” Panunggiringan ni tingód basi katô kabánnalan na igkagi i Pedro, ó tingód ki Jesu-Cristo.

²³ Asal igbariring si Jesus tun ki Pedro, asta igkagiyan din, na mà din, “Iwà ka, Maibuyan! su sumapad ka pád kanak. Ánnà tikud tun ta Manama tô kakalyag nu, asal tikud dád tun ta panámdám nu.”

²⁴ Na, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, “Tô manubù na mákkás kanak, kailangan di sikandin mákkás ka kakalyag ka pusung din, asal kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin,* asta kailangan mákkás kanak.

²⁵ Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán. ²⁶ Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din, su ándà bullas katô kantayan na ándà ágtamanán.

²⁷ Sakán tô Igpamanubù, asta lumónódda dini na tákkássa katô mga panaligan asta séllaán katô Ámmà ku. Atin ka lumónódda, sumulì a katô langun manubù tingód katô iglumu dan. ²⁸ Paminág yu ni kagin ku áknuyu. Duwán dini áknuyu na di maté sippang ka kumita dan katô katigkanayan ka pagpangulu ku na Igpamanubù.”†

17

* **16:24** 16:24 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus.

† **16:28** 16:28 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalín ka bómnóng i Jesus tun ta pabungan (Mateo 17:1-13).

Ipalin tô bónnóng i Jesus

Mat 17:1-13; Mar 9:2-13; Luc 9:28-36

¹ Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta si Juan na adi i Santiago. Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà palang manubù. ² Róggun igsállág dan ki Jesus, ipalin tô bónnóng din na iring na sánnang ka álló. Ágséllà ka kapputian tô langun katô umpak din. ³ Tigkô dan dád igkita si Moises asta si Elias na igtóngkô ki Jesus. ⁴ Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, madigár su dini ké. Atin ka mému áknikó, mimuwa dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki Elias.”

⁵ Róggun na igkagi si Pedro, tigkô dád duwán ágséllà sagulapun na ikatambun kandan. Igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku, asta tuuwa idayawan kandin. Paminág yu sikandin.”

⁶ Tô igdinág tô tállu disipulu, iglangkáb dan asta tuu dan imáddangan. ⁷ Asal igpadani si Jesus tun kandan, igawidan din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tindág kó. Yakó ágkamáddangan.”

⁸ Tô iglangngag dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.

⁹ Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Yakó gulit tingód katô igkita yu róggun ándà a pa kanté puman na Igpamanubù.”

¹⁰ Na, iginsà tô mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka ágtinurù tô mga taratinurù ka sugù na

kailangan lumónód si Elias tô dì pa dumunggù tô Mesiyas?”*

¹¹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal na dumunggù pa si Elias, su sikandin tô tumaganà katô langun. ¹² Asal mulitta ákníyu na igdunggù dán sikandin, asal ándà sikandin kilalayi ka mga manubù. Asal igtuman dan tô madat kakalyag dan kandin. Iring pagsik kanan, pahirapanna na Igpamanubù ukit ka lumun dan kanak.”

¹³ Purisu ikagpát tô mga disipulu din na si Juan na Tarabunyang tô igtuman katô tandô tingód katô kadunggù i Elias.

*Tô batà mama na igahuwan ka madat espiritu
Mat 17:14-21; Mar 9:14-29; Luc 9:37-43*

¹⁴ Tô igdunggù dan tun ta marapung manubù na igangat kandan, duwán sábbad mama na igpadani tun ki Jesus. Iglíngkóód sikandin, asta igkagi, na mà din, ¹⁵ “Áglangngagán, kéduwi nu ni batà ku mama, su ágtuyù-tuyù sikandin, asta ágkahirapan. Marag sikandin ágkabantang tun ta apuy asta tun ta wayig. ¹⁶ Igpíd ku sikandin tun ta mga disipulu nu ébô kólian sikandin, asal ándà dan ikému.”

¹⁷ Iggagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak, asta madat tô panámdám yu. Dì dán madugé na dumuma a ákníyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid yu dini kanak tô batà.”

¹⁸ Na, igsapadan i Jesus tô madat espiritu, asta igluwà tikud tun ta batà. Tigkô inólian sikandin.

* **17:10** 17:10 Ahaán tô Malaquias 4:5.

¹⁹ Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin na ándà duma manubù, asta iginsà sikan-dan, na mà dan, “Manan ka ándà ké ikapaluwà katô madat espiritu?”

²⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Su délák pa tô kasarig yu kanak. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán kasarig yu kanak iring dád na délák lisu ka mustasa, makakagi kó tun ta pabungan, na mà yu, ‘Alin ka dutun.’ Purisu malin tô pabungan. Ándà palang na dì yu mému. ²¹ [Asal paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád ka kadasal asta kapuwasa.]”

*Igkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din
Mat 17:22-23; Mar 9:30-32; Luc 9:43-45*

²² Na, tô ilimud dán tô mga disipulu i Jesus tun ta probinsya ka Galilea, igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù. ²³ Matayanna ikandan, asta mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

Purisu tuu dan iranu.

Bayad ka buwis para ka templo

²⁴ Tô igdunggù dan tun ta lunsud ka Capernaum, duwán mga taralimud ka buwis para katô templo. Igingsà dan ki Pedro, na mà dan, “Ágbayad tô pangulu yu ka buwis para katô templo?”

²⁵ Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó.”

Tô igulì dán si Pedro tun ta balé, tô ándà pa kagi sikandin, igkagi si Jesus ki Pedro, na mà din, “Simon, duwán insà ku áknikó. Sadan tô mga

manubù na kailangan mayad ka buwis tun ta hari? Tô kandin pamilya, ó tô ássa mga manubù?”

²⁶ Igtaba si Pedro, na mà din, “Tô ássa mga manubù.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu dì ágbayad tô kandin pamilya. ²⁷ Asal ébô dì maringasa tô mga taralimud ka buwis áknita, sadun ka tun ta ranó, asta pamunuwit ka. Duwán salapì na kitanán nu tun ta babbà katô tagnà sáddà na maggut nu. Nángngà tô salapì para bággén ta tun ta templo. Angé nu, asta bággé nu tun ta mga taralimud ka buwis.”

18

Sadan tô tuu mallayat?

Mat 18:1-5; Mar 9:33-37; Luc 9:46-48

¹ Na, ándà kadugé, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan tô mallayat é kamanubuan tun ta pagpangulu ka Manama?”

² Purisu igtawar i Jesus tô sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángngaan dan. ³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka malyag kó sakupán katô Manama tun ta pagpangulu din, kailangan pamantun yu tô panámdám yu asta makéring kó na mga gabatà, ⁴ su tô manubù na ágpabbabà ka kamanubuan na iring katô kapabbabà kani batà, tô gó é tuu mallayat tun ta pagpangulu ka Manama. ⁵ Atin ka ágtanggap kó katô sábbad batà tingód katô kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu.”

Mga tintal ka kalumu ka salà
Mat 18:6-9; Mar 9:42-48; Luc 17:1-2

⁶ “Atin ka duwán makandà ka kapamaké katô agad sábbad kani mga marénták gabatà, tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta antugán sikandin tun ta dagat. ⁷ Makédu-édu tô mga manubù nit banuwa su duwán pakatintal! Ándà makalili katô pagtintal, asal makédu-édu tô manubù na mému gunayan ka pagtintal katô duma manubù!

⁸ “Atin ka tô bállad nu ó paa nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô bállad ó paa nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta apuy na dì gó mapadáng ka ándà ágtamanán. ⁹ Atin ka tô mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad mandà tô sábbad mata nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka duwán duwa mata nu asta antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan ka apuy.”

Panunggiringan tingód katô karnero na itadin
Mat 18:10-14; Luc 15:3-7

¹⁰ “Yakó ágbuyas katô sábbad sakup ku na mababà é kamanubuan iring katô kapabbabà kani batà, su kagin ku ákniyu na ágbantéyan dan katô mga panaligan ka Manama na inalayun ágtubang katô Ámmà ku tun ta langit. ¹¹ [Igsadunna na Igpamanubù dini ta banuwa ébô tumábbussa katô mga manubù na itadin tingód ka mga salà dan.]

¹² “Panámdám yu ni. Tô manubù na duwán sábbad gatus (100) karnero din, atin ka sábbad tô matadin, tananan din tô kasiyawan siyó (99) tun ta pabungan ébô pamasakán din tô sábbad karnero na itadin. ¹³ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka kitanán din dán, tuu pa dakál tô dayó din ka tandingán katô dayó din tingód katô kasiyawan siyó (99) na ándà katadin. ¹⁴ Iring kani tô riyun katô Ámmà ku tun ta langit, su dì gó mému kandin ka mandà tô sábbad sakup din.”

Tô ágpamaké na makalumu ka salà

¹⁵ “Na, atin ka duwán kataladi nu na makalumu ka salà tun áknikó, sadun ka tun kandin na ándà ássa manubù, asta sapadi nu sikandin tingód katô salà na iglumu din. Atin ka maminág sikandin katô kagi nu, mapalónód nu sikandin tun ta Manama. ¹⁶ Atin ka dì sikandin maminág katô kagi nu, patákkás nu tô sábbad ó duwa manubù, asta lónód kó tun kandin, ébô duwán duwa ó tállu testigos na maminág katô tinóngkóan yu.* ¹⁷ Atin ka diyù gó sikandin maminág kandan, ulit yu tun ta mga ágpampamaké. Atin ka diyù gó sikandin maminág kandan, yakó ágtagad kandin, asal panámdám yu na iring sikandin na ánnà Judio asta iring na taralimud ka buwis.”

Tô dian asta tô nunugan

¹⁸ “Na, paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dian yu dini ta banuwa, tô gó é dian katô Manama na góddô tun ta langit, asta tô nunugan yu dini ta

* **18:16** 18:16 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

banuwa, tô gó é nunugan katô Manama na góddô tun ta langit.

¹⁹ “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán duwa manubù nit banuwa na pasábbadé tun ta kadasal, bággén katô Ámmà ku tun ta langit tô ágpamuyuán dan. ²⁰ Su agad ánda ágpalimudé tô duwa ó tállu manubù ébô mangadap kanak, dutunna duma kandan.”

Kapasinsiya ka salà

²¹ Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta iginsà sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin duwán kataladi ku na marag áglumu ka salà kanak, makapira tô kapasinsiya ku kandin? Nángngà tô makapittu?”

²² Igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà nángngà ka makapittu dád, su agad luppián din tô kapit-tuwan (70) ka makapittu, kailangan pasinsiyaan nu sikandin.

²³ “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán harì na igpanámdám na sumukut sikandin katô utang ka mga opisyaales din. ²⁴ Tô igtigkané sikandin, duwán sábbad opisyaales na igpatawar din na tuu dakál tô utang din, su mga mararan tô salapì na utang din. ²⁵ Asal dì sikandin pakabayad. Purisu igkagi tô harì na kailangan imun sikandin na állang, apil tô sawa din asta tô mga gabatà din, asta barigyaán tô langun ka kaduwánnan dan ébô kabayadan tô utang din. ²⁶ Asal iglingkóód tô manubù, asta igpédu-édu, na mà din, ‘Sir, angkat ka pa, su bayadan ku tô langun katô utang ku áknikó.’ ²⁷ Purisu igpandà katô harì tô utang katô manubù tingód katô kédu

din, asta igpòli din. ²⁸ Tô igpanó tô manubù, igkita din tun ta dalan tô ássa opisyales na duwán délák utang kandin. Tigkô din dád igpákkál tô alig katô manubù, asta igkagi sikandin, ‘Bayadi nud tô utang nu kanak.’ ²⁹ Purisu iglingkóód tô ássa opisyales, asta igpédu-édu, na mà din, ‘Angat ka pa, su bayadan ku tô langun katô utang ku áknikó.’ ³⁰ Asal ándà kédu din, asta igpaprisko din sikandin sippang ka kabayadan tô utang din. ³¹ Na, tô ikasóddór tô mga ássa opisyales din, tuu iranu tô pusung dan. Purisu igsadun dan tun ta hari, asta igulit dan tingód katô langun na ilmu. ³² Purisu igpakangé katô hari tô una opisyales, asta igkagi sikandin, ‘Madat ka manubù! Tô igpédu-édu ka kanak, igpandà ku tô langun ka utang nu. ³³ Su inéduwanna áknikó, kailangan médu-édu ka katô unawa nu na opisyales.’ ³⁴ Tuu isókówan katô hari sikandin, asta igpaprisko din ébô supakan sippang ka kabayadan tô langun katô utang din.”

³⁵ Iggagi si Jesus, “Atin ka dì kó ágpasinsiya katô kataladi yu tikud tun ta tibuk pusung yu, magunawa pagsik tô lumun katô Ámmà ku tun áknuyu.”

19

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mat 19:1-12; Mar 10:1-12

¹ Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun, igiwà sikandin tikud tun ta probinsya ka Galilea, asta igukit sikandin tun dipag ka Wayig ka Jordan sippang tun ta probinsya ka Judea. ² Marapung

tô mga manubù na igtalundug kandin, asta igdappánnan din ka bállad tô langun na ágkabógókan, asta inólian.

³ Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin. Iginsà sikandan, na mà dan, “Mému ka sumugban tô manubù katô sawa din agad ándà madat na iglumu din?”

⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà yu basì basayi tô kagi ka Manama na igsulat. Tô igimu tô Manama katô manubù sayyan, igimu din sikandan na mama asta bayi.* ⁵ Igkagi tô Manama,

“Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.’†

⁶ Purisu ánnà dan dán duwa, su inému dan dán sábbad. Na, su igimu dan ka Manama na sábbad, dì mému na pagsugbanán ka manubù.”

⁷ Iginsà sikandan, na mà dan, “Atin ka dì mému, manan ka igsugù si Moises sayyan na kailangan duwán papeles na bággén katô mama tun ta sawa din tingód katô kasugban din kandin, asta mému din péwaán?”‡

⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Igsugù si Moises na mému kó sumugban katô sawa yu, su isóddóran din na tuu matággas tô ulu yu. Asal tô igimu tô Manama katô manubù sayyan, dì mému pasugbané.

⁹ Purisu kagiyán ku sikiyu, atin ka sumugban tô mama katô sawa din na ándà libug, asta kumalyag sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin.”

* **19:4** 19:4 Ahaán tô Genesis 1:27; 5:2. † **19:5** 19:5 Genesis 2:24.

‡ **19:7** 19:7 Ahaán tô Deuteronomio 24:1.

¹⁰ Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Atin ka tô gó é malumu, tuu pa madigár ka dì dán kumalyag tô mga manubù.”

¹¹ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà langun manubù tô dì gó kumalyag, asal makatiis dád tô mga manubù na ágtabangan ka Manama. ¹² Duwán mga imanubù na dì kumalyag. Duwán mga дума na dì kumalyag su taganà ikapunan dan. Duwán mga дума na dì kumalyag su duwán lumun dan tingód katô pagpangulu ka Manama. Purisu tô makatanggap na dì dan kumalyag, dì dan gó kumalyag.”

*Si Jesus asta tô marénták mga gabatà
Mat 19:13-15; Mar 10:13-16; Luc 18:15-17*

¹³ Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki Jesus ébô dappánnan din ka bállad asta dasalan din. Asal igsapadan dan katô mga disipulu din. ¹⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama.”

¹⁵ Tô igdappán dán si Jesus ka bállad tun kandan asta igdasal, igpanó sikandin.

*Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Mat 19:16-30; Mar 10:17-31; Luc 18:18-30*

¹⁶ Na, duwán sábbad manubù na igpadani tun ki Jesus, asta iginsà, na mà din, “Sir, ándin tô madigár lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?”

¹⁷ Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su iginsà ka kanak tingód katô madigár. Sábbad dád tò tuu madigár, tô dád Manama. Atin ka malyag ka tumanggap ka kantayan na ándà ágtamanán, kailangan mánnal ka katô mga sugù ka Manama.”

¹⁸ Iginsà tô manubù, na mà din, “Ándin mga sugui?”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. ¹⁹ Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà. Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.”§

²⁰ Igkagi tô manubù, na mà din, “Igbánnalla katô langun. Ándin tô ándà ku pa lumuwi?”

²¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin duwán kakalyag nu na tuu nángngà tô áglumun nu, uli ka, asta barigyà nu tô langun kaduwánnan nu. Tukid nu bággéyi tô salapi nu tun ta mga manubù na ágkayu-ayuan. Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak.”

²² Tô igdinág katô manubù tô igkagi i Jesus, igpanó sikandin na iranu, su dakál tô kaduwánnan din.

²³ Na, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama. ²⁴ Kumagiya pagsik ákniyu na agad mahirap tô dakál mannanap na ánggadan kamelyo na mukit tun ta bóbbó ka

§ 19:19 19:18-19 Exodo 20:12-16; Levitico 19:18; Deuteronomio 5:16-20.

simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama.”

²⁵ Tô igdinág katô mga disipulu tô igkagi din, tuu dan isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama.”

²⁶ Asal igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, “Dì gó ni malumu ka manubù, asal malumu ka Manama tô langun.”

²⁷ Igkagi si Pedro, na mà din, “Sikami, igtananan déd tô langun katô kaduwánnan dé ébô mákkás ké áknikó. Ándin tô matanggap dé?”

²⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta mantu banuwa na imun ka Manama, munsadda na Igpamanubù tun ta madigár gunsadanan ku. Sikiyu na igtákkás kanak, munsad kó pagsik tun ta sapulù duwa (12) gunsadanan ka hari, asta mangulu kó katô sapulù duwa (12) grupo katô mga rubbad i Israel. ²⁹ Tô manubù na igtanan katô kaduwánnan din, mga kataladi din, ámmà din, innà din, mga gabatà din, asta kinamát din ébô pasakup kanak, tô gó tô makatanggap ka kadigárran na ginatusgatus na dakál pa ka tandingán katô igtananan din, asta bággayan sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán. ³⁰ Marapung tô mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling

tun ta tapuri álló.*

20

Panunggiringan tingód ka mga iglumu

¹“Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igsállám tô tigatun igpamasak ka mga manubù na lumumu tun ta kinamát din. ²Igpasábbadé dan na bággén din kandan tô sábbad salapì denario, su ni tô nángngà tandan ka sábbad álló. Igpapid din sikandan tun ta kinamát, asta iglumu dan. ³Tô alas nuybe dán, igpamasak puman sikandin ka mga manubù na lumumu. Duwán mga manubù na igkita din tun ta plasa na ánda áglumun dan. ⁴Purisu igkagi sikandin, ‘Atin ka lumumu kó tun ta kinamát ku, nángngà tô tandan ku ákníyu.’ Purisu igsadun dan pagsik, asta iglumu dan. ⁵Igpamasak puman sikandin ka mga manubù tô alas dusi asta tô alas tres ka mapun, asta magunawa tô igkagi din kandan. ⁶Masig dán alas singko ka mapun, igkita din tô duma mga manubù na ánda áglumun dan. Iginsà sikandin, ‘Manan ka ándà palang áglumun yu ni álló ni?’ ⁷Igtaba dan, ‘Su ándà manubù na igpalumu áknami.’ Igkagi sikandin, ‘Lumu kó pagsik tun ta kinamát ku.’

⁸“Na, tô igsaláp dán tô álló, igkagi tô tigatun tun ta állang na ágsarigan din, ‘Tawar nu tô langun manubù na iglumu, asta bággé nu kandan

* **19:30** 19:30 Marapung tô mga manubù na ákgangadanan áknganni mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló.”

tô tandan. Una nu tô mga manubù na tapuri iglumu, asta yan pa tô mga manubù na una iglumu.’⁹ Tô igtandan sikandin katô mga manubù na igtigkané ka alas singko ka mapun, sábbad denario tô salapì na igtandan din tingód ka sábbad álló tun ta tagsábbad-sábbad kandan. ¹⁰ Purisu tô ándà pa tandani tô mga manubù na iglumu tikud ka sállám, igpanámdám dan na tuu pa dakál tô tandanán din kandan. Asal sábbad pagsik denario tô salapì na igtandan din tingód ka sábbad álló tun ta tagsábbad-sábbad kandan. ¹¹ Tô igtanggap dan katô salapì, igpaburáng-burángngé dan tingód katô tigatun ka paras. ¹² Igkagi dan, “Tô mga ikatapuri, sábbad dád oras tô kalumu dan, asal tikud ka sállám tô áknami kalumu, asta inélad ké ka álló. Manan ka magunawa tô igtandan nu áknami langun?” ¹³ Igkagi tô tigatun tun ta sábbad kandan, “Rarak ku, ándà a limbung áknikó, su sábbad denario tô salapì na ignunugan nu na tandan ku áknikó. ¹⁴ Purisu pid nu tô salapì na igtandan ku áknikó, asta ulì kad. Kakalyag ku na magunawa tô bággén ku tun ta langun yu. ¹⁵ Atin ka malyagga mággé ka salapì ku tun ta manubù na salinán ku, ándà basì makasapad kanak. Isabuan ka basì su madigár tô iglumu ku kandan.’ ”

¹⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta tapuri álló.”*

* **20:16** 20:16 Tô mga manubù na ákngadanan áknganni, mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na tuu mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló.”

*Igkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din
Mat 20:17-19; Mar 10:32-34; Luc 18:31-34*

¹⁷ Na, róggun igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, igpid din tô sapulù duwa (12) disipulu din tun ta ándà mga manubù, asta igkagi sikandin, na mà din, ¹⁸ “Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tô bággén tun ta bállad katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Pasábbadé dan kumagi na kailangan matayanna. ¹⁹ Bággénna ikandan tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. Ngisiyanna ikandan, lagpássánna, asta pansalanna tun ta krus. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

*Tô duwa gabatà i Sebedeo
Mat 20:20-28; Mar 10:35-45*

²⁰ Na, igsadun tun ki Jesus tô sawa i Sebedeo asta tô duwa gabatà din na si Santiago asta si Juan. Igingkóód sikandin tun ki Jesus su duwán ágpamuyuán din. ²¹ Iginsà si Jesus, na mà din, “Ándin tô kakalyag nu kanak?”

Igkagi sikandin, na mà din, “Tun ta pagpangulu nu, pónsad nu tô duwa gabatà ku madani tun áknikó, na sábbad dadan ta kawanan nu, asta sábbad dadan ta ibang nu.”

²² Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà yu kasóddóri ka ándin tô igpamuyù yu. Makatiis kó katô kahirapan iring katô kahirapan na masig dán dumunggù kanak?”†

Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó, makatiis ké.”

† **20:22** 20:22 Tô gó é kóbadan ka kagi din, “Makému kó minám tun ta kopa na masig kud inámman?”

²³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman na dungguan kó gó katô kahirapan iring katô kahirapan na dumunggù kanak, asal diya makatandô ákniyu ka makónsad kó madani tun kanak, su munsad madani kanak tô mga manubù na igsalin katô Ámmà ku.”

²⁴ Na, tô igdinág tô sapulù (10) disipulu ka ándin tô igkagi dan ki Jesus, isókó dan ki Santiago asta ki Juan. ²⁵ Purisu igpaglimud i Jesus tô langun dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isóddóran yud na tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga ágpangulun katô mga sakup dan. Inalayun ágsugù-sugù tô mallayat mga manubù katô mga ágpanguluwan dan. ²⁶ Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat é kamanubuan, tô gó tô kailangan imun na ágsuguánnán yu. ²⁷ Asta tô manubù na imun pangulu yu, tô gó tô kailangan mému na állang yu. ²⁸ Méring sikandin kanak na Igpa-manubù, su igsadunna dini ánnà ébô tabanganna katô mga manubù, asal igsadunna dini ébô tumabangnga katô mga manubù. Ikataganà ad na matayan ébô tábbusán ku tô marapung manubù.”

Inólian tô duwa bólóg

Mat 20:29-34; Mar 10:46-52; Luc 18:35-43

²⁹ Na, tô igpanó dan tikud tun ta Jerico, tuu marapung tô mga manubù na igtalundug ki Jesus.

³⁰ Duwán duwa bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan. Tô igdinág dan na si Jesus tô iglabé, igullaó sikandan, na mà dan, “Rubbad i David, kéduwi ké!”

³¹ Igsapadan dan katô mga manubù, asta igkagi dan na kailangan dì dan mótép. Asal igrayan dan

baling gullaó, na mà dan, “Áglangngagán, rubbad i David, kéduwi ké!”

³² Purisu igsódô si Jesus, asta igtawar kandan, na mà din, “Ándin tô kakalyag yu na lumun ku para ákniyu?”

³³ Igtaba tô duwa bólóg, na mà dan, “Áglangngagán, malyag ké makakita.”

³⁴ Inéduwan si Jesus kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô mata dan. Tigkô dan dád ikakita, asta igtalundug dan ki Jesus.

21

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem

Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

¹ Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igdunggù dan tun ta lunsud ka Betpahe na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa disipulu din, na mà din, ² “Una kó tun ta lunsud, asta kitanán yu tô asno* asta nati. Igikát tô asno, asal akas yu, asta pid yu dini kanak. ³ Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu na kailangan sakayan katô Áglangngagán yu, asta sékót din papiddán ákniyu.”

⁴ Ilmu ni ébô matuman ni igkagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,

⁵ “Uliti nu tô langun taga Sion,† ‘Na, dumunggù dán tô harì yu, asta mabbabà tô kamanubuan din, su ágsaké ka nati ka asno.’”‡

* **21:2** 21:2 Iring na kudà tô asno. † **21:5** 21:5a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. ‡ **21:5** 21:5b Isaias 62:11; Zacarias 9:9.

⁶ Igpanó tô duwa disipulu din, asta igtuman dan tô igsugù i Jesus kandan. ⁷ Igpìd dan tô asno asta tô nati tun ki Jesus. Tô mga umpak dan igampas dan tun ta bókkóg katô nati, asta igsaké si Jesus. ⁸ Igsánnar katô karapungan ka mga manubù tô umpak dan tun ta dalan na ukitan din. Igtampád katô mga manubù tô mga daun ka palmera asta igsánnar dan tun ta dalan. § ⁹ Igullaó tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô ikatalundug, na mà dan, “Durungán ta ni rubbad i David! Durungán ta ni igpapid katô Áglangngagán! Durungán ta tô Manama tun ta langit!”*

¹⁰ Tô igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, isalábbuan tô langun manubù. Igpénsaé sikandan, na mà dan, “Sadan sikandin?”

¹¹ Igtaba tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, na mà dan, “Sikandin si Jesus na propeta ka Manama tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea.”

Igsadun si Jesus tun ta templo

Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

¹² Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na ágbállì asta ágbarigyà tun ta plasa ka templo. † Igbantang din tô mga lamisa

§ **21:8** 21:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun hari. * **21:9** 21:9 Ahaán tô Salmo 118:25-26. † **21:12** 21:12a Plasa ka templo; tô mga parì dád tô makahu tun dalám ka templo. Dutun ta plasa tô duma mga manubù.

katô mga manubù na ágbullas ka salapì,‡ asta igbantang din tô gunsadanan katô mga manubù na ágbarigyà ka salapati na ágbággén tun ta Manama. 13 Igkagi sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Tô balé ku, tô gó é ágdasalanán.’§

Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”

14 Igpadani tun ki Jesus tô mga bólóg asta tô mga kapig, asta igdappánnan dan i Jesus ka bállad, asta inólian dan tun ta templo. 15 Asal isókó tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù, su igkita dan tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, asta igdinág dan tô mga gabatà na igpanggullaó tun ta templo, na mà dan, “Durungán ni rubbad i David!”

16 Purisu iginsà dan ki Jesus, na mà dan, “Igpaminág nu tô kagi dan?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Ándà yu basi basayi ni kagi ka Manama, na mà din,

“ ‘Agad tô mga marénták gabatà igtinuruan nu ébô dumurung áknikó.’ ”*

17 Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Betania, asta igdággà sikandin dutun.

Tô kayu igera na igangu

Mat 21:18-22; Mar 11:12-13,20-24

18 Tô sállám dán, róggun iglónód si Jesus tun ta Jerusalem, igballus sikandin. 19 Igkita din tô kayu

‡ 21:12 21:12b Ágbullas ka salapì; kailangan bullasán tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamítán tun ta templo.

§ 21:13 21:13 Isaias 56:7; Jeremias 7:11. * 21:16 21:16 Salmo 8:2. Tô gó tô igkanta i David para katô Manama.

igera tun ta ligad ka dalan, asta igpadani sikandin ébô mamasak ka buuy. Asal ándà palang buuy na igkita din, su marag dád daun. Purisu igkagi sikandin tun ta kayu, na mà din, “Tikud áknganni, ò dín gó makabuuy ni kayu ni!”

Tô dád gó, igangu tô kayu. ²⁰ Tô ikakita tô mga disipulu din, isalábbuan dan gó, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sékót igangu tô kayu igera.”

²¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka sumarig kó katô Manama, asta ò kó ágduwa-duwa, makému kó katô mga kasalábbuan iring katô iglumu ku kani kayu igera, asta mga kasalábbuan na tuu pa matulus. Atin ka kumagi kó kani pabungan na malin tun ta dagat, mému ni. ²² Agad ándin tô pamuyuán yu katô Manama ukit ka kadasal, matanggap yu ka mánnal kó kandin.”

Insà tingód katô igpapid ki Jesus

Mat 21:23-27; Mar 11:27-33; Luc 20:1-8

²³ Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igtin-urù sikandin. Ándà kadugé, duwán mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio na igpadani tun kandin. Iginà sikandan, na mà dan, “Sadan tô igtikudan katô langun na áglumun nu? Sadan tô igpapid áknikó?”

²⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán pagsik insà ku ákniyu. Atin ka makataba kó, mulitta ákniyu ka sadan tô igpapid kanak. ²⁵ Na, sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?”

Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan, “Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin

na manan ka ándà ki bánnal ki Juan. ²⁶ Asal atin ka tumaba ki na manubù tō igpapid ki Juan, kamáddangan ki kani mga manubù na ilimud, su ágpanámdám dan na bánnal propeta ka Manama si Juan.”

²⁷ Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katō insà ku, diya pagsik mulit ákniyu ka sadan tō igpapid kanak na lumumuwa katō áglumun ku.”

Panunggiringan tingód katō duwa mataladi gamama

²⁸ “Panámdám yu ni. Duwán manubù na duwán duwa gabatà din gamama. Igkagi sikandin tun ta batà din kaké, ‘Batà, lumu ka tun ta kinamát ni álló ni.’ ²⁹ Igkagi tō batà din, ‘Diya.’ Asal ándà kadugé, ipalin tō panámdám din, asta igsadun sikandin tun ta kinamát asta iglumu. ³⁰ Igsadun pagsik tō ámmà tun ta batà din adi, asta magunawa tō igkagi din kandin. Igkagi tō adi, ‘Óó, ámmà. Madunna.’ Asal ándà sikandin sadun. ³¹ Na, ulitiya ikiyu. Sadan batai tō igbánnal katō ámmà din?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Tō batà din kaké.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán masalà-salà mga manubù na makóna ákniyu masakup tun ta pagpangulu ka Manama iring katō mga taralimud ka buwis asta madat mga gabayi. ³² Tō igtinurù si Juan na kailangan rumákkád kó katō salà ébô tanggapán kó ka Manama, ándà kó bánnal kandin. Asal marapung baling tō mga taralimud ka buwis asta madat mga gabayi na igbánnal kandin. Agad igkita

yu ni, asal ándà kó rákkád, asta ándà kó bánnal kandin.”

Panunggiringan tingód katô kinamát

Mat 21:33-46; Mar 12:1-12; Luc 20:9-19

³³ Igekagi si Jesus kandan, na mà din, “Paminág yu ni panunggiringan. Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igkoralan din ni, asta igimu din tô garikanan ka buuy ka paras. Igpatingág din tô balé na ágtómmónganan. Igpadóppónan din tô kinamát katô ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. ³⁴ Tô igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán mga állang na igpapid katô tigatun ébô mangé katô buuy na kandin bahin. ³⁵ Tô igdunggù dán tô mga állang din tun ta kinamát, duwán iglagpás katô mga taradóppón, duwán igmatayan dan, asta duwán igtimbang dan ka batu. ³⁶ Marapung pa puman tô ássa mga állang na igpapid din tun kandan. Asal magunawa tô madat na iglumu katô mga taradóppón tun kandan. ³⁷ Purisu igpapid din tô batà din, su tô panámdám din na bánnalán dan tô kandin batà. ³⁸ Tô igkita tô mga taradóppón katô batà din, igpatóngkoé dan, na mà dan, ‘Ni gó tô makatigatun kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tô makatigatun kani tanà.’ ³⁹ Purisu igámmát dan sikandin, igguyud dan tun ta luwà katô kinamát, asta igmatayan dan.

⁴⁰ “Na, ulitiya ikiyu. Atin lumónód tô tigatun katô kinamát, ándin tô lumun din tun ta mga manubù na igpadóppón din?”

⁴¹ Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà kédu din katô madat mga manubù, asal matayan din sikan-dan, asta padóppónan din katô ássa mga manubù na mággé ka bahin tun kandin ámmé-ámmé.”

⁴² Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama, na mà din, “Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé, su kéman dan ka ánda ágpulusán. Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán katô balé. Madigár ni iglumu katô Áglangngagán, asta durungán ta sikandin.’ ”†

⁴³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kagin ku ákniyu, dì kó sakupán ka Manama tun ta pagpan-gulu din, asal sakupán din tô ássa mga manubù na mánnal katô kakalyag din. ⁴⁴ [Atin ka madabù tô manubù nit batu ni, katáppù-táppuan sikandin. Asal ka kadabuan tô manubù katô batu, maróddóg sikandin.]”

⁴⁵ Na, tô igdinág tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo katô kagi i Jesus, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô panunggiringan na igulit din. ⁴⁶ Purisu kakalyag dan dán gó na ámmáttán si Jesus. Asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katô mga manubù na ágpaminág ki Jesus, su ágbánnal tô mga manubù na propeta ka Manama si Jesus.

22

*Panunggiringan tingód katô dakál kalimudan
Mat 22:1-14; Luc 14:15-24*

† 21:42 21:42 Salmo 118:22-23.

¹ Igtinurù puman si Jesus kandan ukit kani panunggiringan, na mà din, ² “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad harì na igimu ka dakál kalimudan su kasalán tô batà din mama. ³ Igsugù din tô mga állang din ébô ulitan tô langun manubù na ágpasakupán din. Asal igéllé tô langun. ⁴ Purisu igsugù katô harì tô ássa mga állang din ébô ulitan tô mga ágpasakupán din, ‘Na, i>taganà dán tô langun. Igiyó dán tô mga baka asta tô mga igpalambù nati, asta i>taganà dán tô ágkannán. Sadun kó dini ta ágkasalan.’ ⁵ Asal ándà dan bánnal. Tô sábbad igsadun tun ta kandin kinamát, asta duwán igsadun tun ta kandin tindaan. ⁶ Duwán mga manubù na igámmát, igirrayat asta igmaté katô mga állang din. ⁷ Purisu tuu isókó tô harì, asta igpapid din tô mga sundalo din ébô matayan sikandan asta góbbón tô lunsud dan. ⁸ Na, igkagi tô harì tun ta mga állang din, ‘I>taganà dán tô ágkannán, asal di ku gó pakannán tô mga manubù na tagnà igkagiyan ku. ⁹ Purisu sadun kó tun ta mga dalan na marapung gukit, asta piddán yu tô langun manubù na kasumaran yu.’ ¹⁰ Purisu igsadun tô mga állang din tun ta mga dalan, asta igpatákkás dan tô langun manubù na igsumar dan, agad madigár ó madat. Purisu ipánnù tô ágkasalan su marapung tô mga manubù na ilimud.

¹¹ “Na, ándà kadugé, igahu tô harì ébô tanggapán din tô mga manubù na ilimud tun ta ágkasalan. Igkita din tô sábbad manubù na ándà umpak iring katô gumpakán ka mga manubù na madun tun ta ágkasalan. ¹² Purisu iginsà tô harì kandin, ‘Rarak, manan ka dini ka na ándà umpak nu iring

katô gumpakán ka mga manubù na madun tun ta ágkasalan?” Asal ándà palang igtaba din. ¹³ Purisu igkagi tô hari tun ta mga állang din, ‘Bagkás yu tô bállad din asta tô paa din, asta antug yu sikandin tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô supakan. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.’” ¹⁴ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Tuu marapung tô mga manubù na ágtawarán ka Manama, asal tagsábbadé dád tô masakup.”

Insà tingód katô bayad ka buwis

Mat 22:15-22; Mar 12:13-17; Luc 20:20-26

¹⁵ Na, igpalimudé tô mga Pariseo, asta igplano dan ka ándin tô insaán dan ki Jesus ébô duwán madimanda dan ukit katô taba din. ¹⁶ Purisu duwán mga disipulu dan asta mga igpasakup tun ki Herodes na igpapid dan tun ki Jesus. Igekagi dan kandin, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta ágtinurù ka katô kabánnalan tingód ka kakalyag ka Manama. Dì ka ágkapid ka panámdám ka mga manubù agad ándin tô bónnóng dan. ¹⁷ Purisu uliti ké ka ándin tô panámdám nu. Atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Mému bayadan, ó dì mému?”

¹⁸ Asal isóddóran i Jesus na madat tô kakalyag dan kandin. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Manan ka kuminnam kó kanak? ¹⁹ Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis.”

Igpakita dan kandin tô salapì. ²⁰ Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan bónnóng asta ngadan tô igtagù nit salapì?”

²¹ Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun ta Manama.”

²² Tô igdinág dan katô kagi din, isalábbuan dan, asta igpanó dan tikud tun kandin.

Insà tingód katô kantayan

Mat 22:23-33; Mar 12:18-27; Luc 20:27-40

²³ Ándà kadugé, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù na ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. Iginsà dan ki Jesus, na mà dan, ²⁴ “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté, na ipag din na ibalu, ébô ukit kandin duwán mému batà para katô kataladi din na inaté.* ²⁵ Na, duwán pittu mataladi gamama sayyan. Igkalyag tô kaké dan, asal inaté sikandin na ándà pa batà din. Purisu tô ikaduwa kataladi igkalyag katô bayi, ²⁶ asal magunawa tô inému tun kandin asta tun ta ikatállu sippang tun ta ikapittu. Tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi na igkalyag katô bayi, inaté dan langun na ándà palang batà dan. ²⁷ Tun ta katapuriyan, inaté tô bayi. ²⁸ Na, ulit nu áknami.

* **22:24** 22:24 Ahaán tô Deuteronomio 25:5.

Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta pittu mataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tô langun dan kandin.”

²⁹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tô kagi ka Manama na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tô lumun ka Manama ukit katô katulusan din. ³⁰ Tun ta kanté puman ka Manama katô mga manubù, di dan dán pakalyagé, su iring dan dán katô mga panaligan ka Manama tun ta langit. ³¹ Tingód katô kanté ka Manama ka mga manubù, iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama áknuyu, na mà din, ³² “Sakán tô Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.”†

Dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama.”

³³ Tô igdinág tô ilimud mga manubù kani igtinurù din, tuu isalábbuan tô langun dan.

Tô sugù na tuu ágkailanganán

Mat 22:34-40; Mar 12:28-34; Luc 10:25-28

³⁴ Na, tô igdinág tô mga Pariseo na ándà ikataba tô mga Saduseo ki Jesus, igpalimudé dan puman asta igpadani dan tun ki Jesus. ³⁵ Duwán sábbad tun kandan na katig ágtinurù katô mga sugù. Kakalyag din na kuminnam sikandin minsà ki Jesus. Purisu iginsà sikandin, na mà din, ³⁶ “Sir, tun ta langun sugù ka Manama ukit ki Moises, ándin sugui tô tuu ágkailanganán?”

³⁷ Ikgagi si Jesus, na mà din, “ ‘Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk

† **22:32** 22:32 Exodo 3:6,15.

pusung yu, tikud tun ta tibuk kantayan yu, asta tikud tun ta tibuk panámdám yu.’‡ 38 Tô gó tô sugù na tuu ágkailanganán katô langun. 39 Na, ni gó tô sugù na ikatalundug katô tagnà. ‘Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.’§ 40 Atin ka ágbánnalán yu ni duwa sugù ni, ágbánnalán yu tô langun sugù ka Manama asta mga kagi ka propeta ka Manama na igsulat sayyan.”

Insà tingód katô Mesiyas

Mat 22:41-46; Mar 12:35-37; Luc 20:41-44

41 Tô ándà pa panó tô mga Pariseo, iginsà si Jesus kandan, na mà din, 42 “Ándin tô panámdám yu tingód katô Mesiyas? Sadan tô kamónaan din?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Rubbad i David tô Mesiyas.”

43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka bánnal yan, manan ka igpakagi katô Ugis Espiritu si David na ágtawarán din na Áglangngagán din tô Mesiyas? Igsulat i David ni kagi ni,

44 “ ‘Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanán ku sipang ka manaluwa katô mga usig nu, asta pabánnalán ku sikandan áknikó.’* ”

45 Purisu su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na tô Mesiyas tô rubbad i David?”

‡ 22:37 22:37 Deuteronomio 6:5. § 22:39 22:39 Levitico 19:18.

* 22:44 22:44 Salmo 110:1.

⁴⁶ Asal ándà palang manubù na ikataba ki Jesus. Tikud katô álló tó, ándà palang manubù na ígkin-nam iginsà kandin.

23

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù

Mat 23:1-12; Mar 12:38-39; Luc 11:43,46; 20:45-46

¹ Na, igtinurù si Jesus katô mga ilimud manubù asta mga disipulu din. Igkagi sikandin, na mà din, ² “Tó mga taratinurù ka sugù asta tó mga Pariseo, sikandan tó igсарigan na pénagpát katô mga sugù ka Manama ukit ki Moises. ³ Purisu kailangan mánnal kó katô langun gulit-ulitán dan. Asal yakó giring katô áglumun dan, su dì dan ágbánnal katô mga sugù na gulit-ulitán dan. ⁴ Iring dan katô mga manubù na ágpіrit ka duma manubù na tumiang katô tuu mabággat asta mahirap ágpiddán, asal ándà palang tabang dan kandan.*

⁵ Ágpadadurungán dan tó langun ka áglumun dan. Gimun dan tuu dakál tó ágtaguanan ka kagi ka Manama na ágpiddán dan, asta ágpallayatán dan tó ugpu katô umpak dan.† ⁶ Malyag dan munsad tun ta lugar na igpantaganà katô mga manubù na mal-layat é kamanubuan tun ta dakál kalimudan, asta tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio. ⁷ Malyag dan respetowan katô duma

* **23:4** 23:4 Inalayun dan ágdugangan tó sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal dì dan ágtabang kandan ébò makabánnal dan katô mga sugù. † **23:5** 23:5 Tó gó tó iglumu dan ébò manámdám tó duma manubù na mabákkár tó kasarig dan katô Manama.

mga manubù tun ta plasa, asta tawaràn dan na rabbi.‡ ⁸ Asal dì mému ka tawaràn kó na rabbi, su sábbad dád tô Taratinurù yu, asta mataladi kó langun. ⁹ Dì mému ka pabantugán yu tô duma mga manubù nit banuwa ukit katô katawar yu kandan na ámmà, su sábbad dád gó tô Ámmà yu na Manama tun ta langit. ¹⁰ Dì pagsik mému ka tawaràn kó amo, su sábbad dád tô Amo yu na Mesiyas. ¹¹ Tô manubù tun ákniyu na mallayat é kamanubuan, tô gó tô kailangan imun iring na ágsuguánnán yu. ¹² Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat.”

Kéman dan ka nángngà tô áglumun dan

Mat 23:13-28; Mar 12:40; Luc 11:39-42,44,52; 20:47

¹³ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó! su ágdalangan yu tô mga manubù na pasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Madat su ándà kó pasakup tun kandin, asal tuu pa madat su ágdalangan yu tô mga manubù na pasakup.

¹⁴ [“Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gagó kó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu. Ágtambunan yu tô madat linumuwan yu ukit katô mallayat

‡ **23:7** 23:7 Rabbi é pagtawar katô mga taratinurù ka mga Judio. Magunawa pagsik tun ta 23:8.

mga kadasal. Purisu tuu madat tô supak na padungguán ka Manama ákniyu.]

¹⁵ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su ágtalap-talap kó tun ta madiyù ébô sakupán yu tô sábbad dád manubù, asta ukit ka katinurù yu kandin, duwa luppi tô kadattan din ka tandingán ákniyu na makapid kandin tun ta ágsupakanan!

¹⁶ “Makédu-édu kó, su iring kó na bólóg na gagak ka duma manubù. Ágkagi kó na atin ka tumandô tô manubù ukit dád kani templo, mému ka di din tumanán tô tandô. Asal ágkagi kó pagsik, atin ka tumandô tô manubù ukit katô bulawan na igpadákkát kani templo, kailangan tumanán din gó tô tandô. ¹⁷ Iring kó na bólóg! Ánnà nángngà tô panámdám yu. Tuu pa ugis tô templo ka tandingán katô bulawan na igpadákkát kani templo, su ágkému ugis tô bulawan tingód katô kógisan kani templo. ¹⁸ Ágkagi kó na atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan ka mannanap tun ta saruwan ka Manama, mému ka di din tumanán tô tandô. Asal ágkagi kó pagsik na atin ka tumandô tô manubù ukit ka mannanap na góbbón tun ta saruwan ka Manama, kailangan tumanán din gó tô tandô. ¹⁹ Iring kó na bólóg! Tuu pa ugis tô ággóbbówanan ka tandingán katô mga mannanap na ággóbbón dutun, su ágkému ugis tô mannanap na ággóbbón tun ta saruwan ka Manama tingód katô kógisan katô ággóbbówanan. ²⁰ Purisu atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan, tumandô sikandin ukit katô man-

nanap na ággóbbón dutun. ²¹ Atin ka tumandô tô manubù ukit katô templo, tumandô sikandin ukit katô Manama na góddô tun ta templo. ²² Atin ka tumandô tô manubù ukit katô langit, tumandô sikandin ukit katô Manama asta katô gunsadanan din.

²³ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su agad ágbággén yu tun ta Manama tô ikasapulù katô langun pamulanán yu agad mga anag, asal ándà yu bánnali tô mga sugù ka Manama na tuu ágkailanganán, tô tingód katô nángngà lumun yu tun ta mga manubù, asta kédu yu, asta kasarig yu ka Manama! Nángngà tô kabággé yu katô ikasapulù, asal yakó ágsódô katô mga ágkailanganán na nángngà yu áglumun. ²⁴ Iring kó na bólóg na gagak ka duma manubù! Ágkangén yu tô délák ulád tikud tun ta wayig na ginámmán yu, asal áglámmáddán yu tô dakál kamelyo.

²⁵ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring kó na mga baso asta mga pinggan na igurasan dád tô tun ta luwà ukit katô mga áglumun ó ágkémun yu, asal maripà tô tun dalám, su tuu madat tô áglumun yu, asta tagawán kó! ²⁶ Sikiyu mga Pariseo, iring kó na bólóg! Kailangan una yu urasi tô tun dalám ka baso asta pinggan ébô malinis pagsik tô tun ta luwà.

²⁷ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring

kó na pantyun na igpinturaan ka mapputi. Agad madigár ágsállággan tô tun ta luwà, asal tô tun dalám tuu mawù asta marag mga tullan. ²⁸ Sikiyu pagsik, atin ka ágsállággán kó katô дума mga manubù, iring na ágbánnal kó katô mga sugù ka Manama. Asal tô tun dalám ka pusung yu, ipánnuan kó katô madat, asta kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama.”

Supakan dan ka Manama

Mat 23:29-36; Luc 11:47-51

²⁹ “Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gimun yu tô mga pantyun para katô mga propeta, asta ágpìyà-piyaan yu tô mga monomento katô mga manubù sayyan na igbánnal katô mga sugù ka Manama. ³⁰ Ágkagi kó na atin ka imanubù kó дума katô mga kamónaan yu sayyan, dì kó pád mimmaté katô mga propeta ka Manama iring katô iglumu dan. ³¹ Asal ukit katô kagi yu na sikiyu tô mga rubbad katô manubù na igmaté katô mga propeta ka Manama, ágpasóddór kó na iring kó kandan. ³² Purisu makéring kó katô mga kamónaan yu ébô tumanán yu tô madat na ándà dan tumani. ³³ Madat kó iring na mga áppuy. Dì kó gó makaluwà tikud tun ta supak ka Manama tun ta ágsupakanan. ³⁴ Purisu pasadunán ku tun ákniyu tô mga propeta ku, tô mga manubù na ikasóddór ka kagi ku, asta tô mga manubù na tuminurù ákniyu, asal duwán tun kandan na matayan ukit ka kapansal yu tun ta krus. Duwán lagpássán yu tun ta mga simbaan, asta irrayatan

yu agad ánda é sadunan dan. ³⁵ Purisu supakan kó gó katô Manama tingód ka kamatayan katô langun manubù na igbánnal katô mga sugù din, tikud katô kamaté ki Abel na ánda salà, sippang katô kamaté ki Zacarias na batà i Baraquias na igmatayan yu tun ta tángngaan katô templo asta katô ággóbbówanan ka mga mannanap. ³⁶ Paminág yu ni kagin ku ákniyu na mga manubù áknganni. Supakan kó katô Manama tingód katô kamatayan dan.”

*Iranu si Jesus tingód katô mga taga Jerusalem
Mat 23:37-39; Luc 13:34-35*

³⁷ “Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem! Inalayun yu ágmatayan tô langun propeta ka Manama, asta ágtimbagán yu ka batu ébô maté tô langun manubù na igpapid ka Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébô dumóppónna, iring na marán na áglangkáb katô mga piyak din. Asal dì kó malyag! ³⁸ Purisu iring kó na igtananan balé na ánda dalám. ³⁹ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì kó kumita puman kanak sippang ka kumagi kó, ‘Durungán ta sikandin na igpasadun katô Áglangngagán na Manama ta dini áknita.’ ”§

24

Tigkanayan ka kahirapan

Mat 24:1-14; Mar 13:1-13; Luc 21:5-19

¹ Na, tô igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igpadani tô mga disipulu din, asta igpakita dan kandin tô mga ássa-ássa balé tun ta templo na madigár ágsállággán. ² Asal igkagi si Jesus, na mà

§ 23:39 23:39 Ahaán tô Salmo 118:26.

din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ni mga ássa-ássa balé tun ta templo na ágsállággán yu, dadattan tô langun, asta ándà palang sábbad batu na masamá tun ta bówwó katô ássa batu.”

³ Na, igsadun si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo, asta igunsad sikandin. Igpadani tô mga disipulu din tun kandin tun ta ándà mga manubù, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Uliti ké. Kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô kakilalaan na masig kad lumónód asta masig dán tô ágtamanán kani banuwa?”

⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô di kó mapid, ⁵ su marapung tô mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan Mesiyas, asta marapung tô mga manubù na mapid asta mákkás kandan. ⁶ Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta madiyù, yakó ágkamáddangan kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô ágtamanán. ⁷ Su marapung tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka sábbad hari katô mga sakup ka ássa hari. Duwán ballus asta mga linug tun ta kaluwagan kani banuwa. ⁸ Ni gó tô tigkanayan katô kahirapan na dumungù.

⁹ “Paruudan kó ébô irrayatan kó asta matayan kó. Karingasaan kó katô mga manubù tun ta langun banuwa tingód katô kapasakup yu kanak. ¹⁰ Marapung tô mga manubù na sumungkù katô kasarig dan kanak. Pammáttán dan tô unawa dan, asta paringasaé dan. ¹¹ Marapung tô mà kagi mga propeta ka Manama, asta marapung tô mapid dan. ¹² Tuu madat tô áglumun ka mga

manubù. Purisu mandà tô ginawa katô karapungan. ¹³ Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan. ¹⁴ Tô di pa dumunggù tô ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán tingód katô pagpangulu ka Manama tun ta kaluwagan kani banuwa ébô makasóddór tô langun manubù.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo

Mat 24:15-28; Mar 13:14-23; Luc 21:20-24

¹⁵ “Na, atin ka kitanán yu tô ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun ta templo iring katô igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Daniel (kailangan makagpát tô manubù na masa kani), ¹⁶ kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán. ¹⁷ Tô mga manubù na tun ta luwà katô balé di mému makahu ébô mangé ka kaduwánnan. ¹⁸ Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát di mému makóli ébô mangé ka gilisan dan. ¹⁹ Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô! ²⁰ Dasal kó tun ta Manama ébô ánnà magánnó timpo ó álló ka kapaginawa ka malaguy kó. ²¹ Tuu madat tô kahirapan na dumunggù. Ándà palang kahirapan na tuu pa madat tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni, asta ándà palang kahirapan na dumunggù na tuu pa madat ka tand-ingán kani. ²² Atin ka di pabbabaán ka Manama tô kadugayan katô kahirapan, maté tô langun manubù. Asal tingód katô mga manubù na igsalin ka Manama, pabbabaán din tô kadugayan.

²³ “Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, ‘Na, dini dán tô Mesiyas!’ ó duwán kumagi, ‘Taddô tô Mesiyas!’ yakó ágbánnal kandan. ²⁴ Su duwán

mga manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka Manama. Lumun dan tô mga pató asta mga kasalábbuan ébô mapid pád tô mga manubù na igsalin ka Manama. ²⁵ Na, banté kó, su taganà a igulit ákníyu.

²⁶ “Purisu atin ka duwán kumagi ákníyu, ‘Na, tun ta disyerto tô Mesiyas,’ yakó ágsadun. Atin ka duwán kumagi, ‘Na, tun dalám ka balé sikandin,’ yakó gó ágbánnal. ²⁷ Matayyó tô kalónód ku na Igpamanubù iring na kirám na ágséllà tun ta kaluwagan ka langit, asta kitanán katô langun manubù.

²⁸ “Atin ágkitanán yu tô mga ilimud uwak, kasóddóran yu na duwán inaté lawa dutun.”*

Lumónód si Jesus nit banuwa

Mat 24:29-31; Mar 13:24-27; Luc 21:25-28

²⁹ “Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumangittáng tô álló asta dì miló tô bulan. Mómpad tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta langit. ³⁰ Pakitanán ku tô kakilalaan tun ta langit ka masiggad lumónód na Igpamanubù. Rumanu tô langun manubù nit banuwa su kitanán dan tô kadunggù ku tun ta mga sagulapun tikud tun ta langit, su lumónódna na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku.† ³¹ Pédupán ku tô trumpeta, papiddán ku tô mga panaligan ka Manama, asta limudán dan tô langun manubù na igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani banuwa.”

* **24:28** 24:28 Tô kóbadan, atin kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód. † **24:30** 24:30 Ahaán tô Daniel 7:13.

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Mat 24:32-35; Mar 13:28-31; Luc 21:29-33

³² “Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin ka kitanán yu tô kayu na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán dumunggù tô ágsánnang timpo. ³³ Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masiggad lumónód. ³⁴ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni, matuman pa ni langun. ³⁵ Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô mga kagi ku, asal matuman gó.”

Kailangan tumaganà tô langun manubù
Mat 24:36-44; Mar 13:32-37; Luc 17:26-30,34-36

³⁶ “Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit. Agad sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô ikasóddór. ³⁷ Tun ta kalónód ku na Igpamanubù, marapung tô mga manubù na dì makataganà ka kadunggù ku, iring katô mga manubù sayyan na ándà paminág ki Noe. ³⁸ Inalayun ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta ágpakalyagé dan, sippang na igdunggù tô álló na igahu dán si Noe asta tô pamilya din tun ta arka. ³⁹ Asal ándà ikasóddór tô mga manubù ka ándin tô dumunggù sippang ka ipánnas dan inaté su iglunupan tô tanà, asta ilánnád dan langun. Tô kalónód ku na Igpamanubù iring katô álló sayyan. ⁴⁰ Duwán duwa gamama na áglumu tun ta kinamát, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad. ⁴¹ Duwán duwa gabayi na ággiling, angén

tô sábbad, asta katananan tô sábbad. ⁴² Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángnganna dumunggù na Áglangngagán yu. ⁴³ Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun ka balé ka kadángngan dumunggù tô takón, makataganà sikandin, asta di katakawan tô balé din. ⁴⁴ Purisu kailangan tumaganà kó gó, su dumunggù a na Igpamanubù katô oras na ándà yu panámdámmi.”

Tô állang na ágkasarigan

Mat 24:45-51; Luc 12:41-48

⁴⁵ “Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô gó é imun katô amo din na tarapid ka langun ka дума mga állang tun ta balé din ébô mággé kandan ka ágkannán kada álló. ⁴⁶ Atin ka inalayun ágtuman tô állang katô igpalumu katô amo din, kadayawan sikandin ka dumunggù tô amo din. ⁴⁷ Paminág yu ni kagin ku áknuyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun sikandin na tarapid ka langun tun ta balé katô amo din. ⁴⁸ Asal ágpanámdám tô madat állang na madugé pa tô kadunggù katô amo din, ⁴⁹ asta áglagpássán din tô дума mga állang na gamama asta gabayi, asta inalayun sikandin ágkan asta ginám ágdángngan katô mga tuu ágpangginám, ⁵⁰ dumunggù tô amo din katô álló na ándà din panámdámmi asta tô oras na ándà din kasóddóri. ⁵¹ Purisu supakan sikandin katô amo din, asta papiddán tun ta mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.”

25

Panunggiringan tingód katô sapulù mga daraga

¹ “Iring kani tô katigkanayan katô pagpangulu ka Manama. Duwán sapulù (10) mga daraga na igsumar katô mama na ágkasalán. Tô tagsábbad-sábbad kandan igpid ka sulù. ² Lima tô mga daraga na mapandé, asta lima tô mga daraga na ágkatuluan. ³ Tô lima mga daraga na ágkatuluan igpid ka sulù, asal ándà langis* na igpid dan ébô dalámmán dan tun ta sulù ka kémáttan dan. ⁴ Asal tô lima mga daraga na mapandé igpid katô sulù asta langis na dalámmán dan puman. ⁵ Idugé na ándà dunggù tô mama na ágkasalán. Purisu itudugan tô langun daraga asta ináknákan dan.

⁶ “Tô tángngà dán ka dukilám, igdinág dan tô manubù na igkagi, na mà din, ‘Na, igdunggù dán tô ágkasalán! Sékót kó sumar kandin.’ ⁷ Purisu igánnó tô langun daraga, asta igpiyaan dan tô mitsa katô sulù dan. ⁸ Igkagi tô lima mga daraga na ágkatuluan tun ta lima mga daraga na mapandé, na mà dan, ‘Bággéyi ké ka langis, su masig dán mapadáng ni sulù dé.’ ⁹ Asal igkagi tô lima mga daraga na mapandé, ‘Dì ké mággé agó dì makanángngà ni langis na igpid dé. Madigár pa ka madun kó tun ta tindaan ébô málli kó.’ ¹⁰ Purisu igsadun dan tun ta tindaan ébô málli dan. Róggun katô kapanó dan, igdunggù tô mama na ágkasalán. Igtákkás tô langun daraga na ikataganà, asta igsadun dan tun ta ágkasalan. Tô igahu dan dán tun ta balé, igsagpángngan dán tô sállat.

* **25:3** 25:3 Langis ka olibo.

11 “Tô itagad-tagad dán, igdunggù tô lima mga daraga tikud tun ta tindaan, igtawar dan tikud tun ta luwà katô balé, na mà dan, ‘Sir, abriyi ké pa.’

12 Asal igtaba tô ágkasalán, na mà din, ‘Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà a kilala ákniyu.’

13 “Purisu kailangan inalayun kó tumaganà, su ándà yu kasóddóri ka ándin állawi ó urasi tô kalónód ku.”

*Panunggiringan tingód katô tállu mga állang
Mat 25:14-30; Luc 19:11-27*

14 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta madiyù banuwa. Tô ándà pa sikandin panó, igpatawar din tô mga állang din, asta igsarigan din sikandan ka salapì din. 15 Duwán igbággé din tun ta tagsábbad-sábbad kandan na nángngà dád katô kakatigan dan. Lima abuk bulawan tô igbággé din tun ta sábbad állang, duwa abuk bulawan tô igbággé din tun ta ikaduwa állang, sábbad abuk bulawan tô igbággé din tun ta ikatállu állang, asta igpanó sikandin. 16 Na, tô állang na igbággayan katô lima abuk bulawan, ignegosyo din, asta duwán lima abuk bulawan na iganansya din. 17 Tô állang na igbággayan katô duwa abuk bulawan, duwán pagsik duwa abuk na iganansya din. 18 Asal tô állang na igbággayan din katô sábbad abuk bulawan, igkali sikandin tun ta tanà, asta iglábbáng din tô bulawan na igbággé kandin.

19 “Na, tô idugé dán, igulì tô amo dan, asta igtawar din tô tállu állang na igbággayan din ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán iganansya dan. 20 Tô igpadani tô állang na igbággayan katô

lima abuk bulawan, igpid din tô igbággé kandin asta tô lima abuk bulawan na iganansya din. Igkagi sikandin, ‘Sir, lima abuk bulawan tô igbággé nu kanak, asta duwán dán lima abuk bulawan na iganansya ku.’ ²¹ Igkagi tô amo din, ‘Madigár tô iglumu nu. Madigár ka manubù asta ágkasarigan ka. Agad délák tô igbággé ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu dakál tô sarigán ku áknikó. Kadayawan ka iring katô dayó ku.’ ²² Igpadani pagsik tô állang na igbággayan ka duwa abuk bulawan, asta igkagi sikandin, ‘Sir, duwa abuk bulawan tô igbággé nu kanak, asta duwán dán duwa abuk bulawan na iganansya ku.’ ²³ Igkagi tô amo din, ‘Madigár tô iglumu nu. Madigár ka manubù asta ágkasarigan ka. Agad délák tô igbággé ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu dakál tô sarigán ku áknikó. Kadayawan ka iring katô dayó ku.’ ²⁴ Igpadani pagsik tô állang na igbággayan din ka sábbad abuk bulawan, asta igkagi sikandin, ‘Sir, isóddóran ku na magani ka manubù, su ágkátun nu tô igpamula ka дума mga manubù, asta ágtaguán nu tun ta lukung nu tô trigo na igpalayapan ka дума mga manubù. ²⁵ Purisu imáddanganna áknikó asta iglábbáng ku tô bulawan nu tun ta tanà. Ulián kud áknikó ni sábbad abuk bulawan na igbággé nu kanak.’ ²⁶ Igkagi tô amo din, ‘Tukukán ka, asta madat tô iglumu nu! Igkagi ka na ágkátun ku tô igpamula ka дума mga manubù, asta ágtaguán ku tun ta lukung ku tô trigo na igpalayapan ka дума mga manubù. Su isóddóran nu yan, ²⁷ madigár pád ka igtagù nu tô bulawan ku tun ta bangko ébô matanggap ku pád na duwán dán tubù tô igdunggù a.’ ²⁸ Purisu igkagi sikandin tun ta дума mga

állang, na mà din, ‘Kangé yu tô sábbad abuk bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé yu tun ta állang na duwán sapulù (10) abuk bulawan. ²⁹ Su tô manubù na duwán kandin, bággayan sikandin katô tuu pa dakál katô ágkailanganán din. Asal tô manubù na ándà kandin, kangayan sikandin katô langun tun kandin. ³⁰ Na, ni madat manubù, pid yu sikandin tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô supakan. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.’ ”

Ruudan tô langun manubù

³¹ “Tô álló na lumónódda na Igpamanubù, tákkássanna katô langun panaligan ka Manama asta katô séllaán ku. Munsadda tun ta madigár gunsadanan ka pagpangulu. ³² Tô langun manubù tikud tun ta kaluwagan ka banuwa malimud tun ta saruwan ku, asta passan ku sikandan iring na áglumun katô taradóppón ka karnero ka ágpasan din tô mga karnero asta tô mga kambing, ³³ su áglimudán din tô mga karnero na dadan ta kawanán din, asal áglimudán din tô mga kambing na dadan ta ibang din. ³⁴ Iring kani tô lumun ku ka rumuudda, su kumagiya katô mga manubù na dadan ta kawanán ku, ‘Tákkás kó kanak, su duwán kadayawan yu na igbággé katô Ámmà ku na Manama, su tumigkanéyad mangulu ákniyu iring katô plano katô Ámmà ku para ákniyu tô ándà pa imuwi ni banuwa. ³⁵ Tô igballussa, igpakanna ikiyu. Tô itákkanganna, igpénamma ikiyu. Agad ándà a ikiyu kilalayi tô kadunggù ku tun ákniyu, asal igpóddô a ikiyu tun ta balé yu.

³⁶ Tô ándà umpak ku, duwán igbággé yu kanak. Tô ibógókanna, igdóppónanna ikiyu. Tô igprisowa, igahà a ikiyu.’ ³⁷ Na, minsà tô mga igbánnal katô mga sugù ka Manama na dadan ta kawatanan ku, na mà dan, ‘Sir, kadángngan ka iballusan, asta igpakan dé sikuna? Kadángngan ka itákkangan, asta igpénám dé sikuna?’ ³⁸ Kadángngan ka dunggù na ándà dé sikuna kilalayi, asta igpóddô dé sikuna tun ta balé dé? Kadángngan na ándà umpak nu, asta igbággayan dé sikuna?’ ³⁹ Kadángngan ka ibógókan ó igpriso, asta igahà ké áknikó?’ ⁴⁰ Tumaba a, ‘Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ukit ka kalumu yu kani tun ta agad sábbad dád kataladi ku na mabbabà é kamanubuan, iring na iglumu yu ni kanak.’

⁴¹ “Na, kumagiya katô mga manubù na dadan ta ibang ku, ‘Kailangan supakan kó. Iwà kó tikud dini kanak. Sadun kó tun ta apuy na dì gó madáng ka ándà ágtamanán, su tô gó tô igtaganà ka Manama ébô duwán antugan din ki Maibuyan asta langun panaligan din. ⁴² Tô igballussa, ándà a ikiyu pakanni. Tô itákkanganna, ándà a ikiyu pénámmi. ⁴³ Tô igdunggù a tun ákniyu, ándà a ikiyu póddói tun ta balé yu. Tô ándà umpak ku, ándà a ikiyu bággéyi. Tô ibógókanna, ó igprisowa, ándà a ikiyu dóppóni.’ ⁴⁴ Minsà dan pagsik, ‘Sir, kadángngan ké kita áknikó na igballus ka, itákkangan ka, ándà góddóan nu, ándà umpak nu, ibógókan ka, ó igpriso ka, asal ándà ké tabang áknikó?’ ⁴⁵ Tumaba a, ‘Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Su ándà kó tabang katô sábbad dád kadumaan ku na mabbabà é kamanubuan, iring na

ándà kó tabang kanak.’ ⁴⁶ Purisu pasadunán dan tun ta ágsupakanan na ándà ágtamanán. Asal tô mga manubù na igbánnal katô mga sugù ka Manama, bággayan dan ka kantayan na ándà ágtamanán.”

26

Plano na matayan si Jesus

Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luc 22:1-2; Juan 11:45-

53

¹ Tô igtinurù si Jesus kani langun, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din, ² “Isóddóran yu na duwa pa álló tô kadunggù katô Kalimudan Ka Kalabé, asta bággénna na Igpamanubù tun ta bállad ka mga manubù na mansal kanak tun ta krus.”

³ Na, ilimud tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu dan na si Caifas. ⁴ Igplano dan na ámmáttán si Jesus na ándà дума manubù na makasóddór ébô matayan sikandin. ⁵ Igkagi sikandan, na mà dan, “Kailangan dì ta sikandin pammáttán dalám ka kalimudan agó sumamuk tô langun manubù na inalayun ágpaminág kandin.”

Igbususan si Jesus ka pamammut

Mat 26:6-13; Mar 14:3-9; Juan 12:1-8

⁶ Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta balé i Simon na inólian katô bógók din na téték. ⁷ Róggun igkan dan, duwán bayi na igpid ka pamammut na dakál é lagà asta igdalám tun ta katiyà na alabastro. Igpadani tô bayi tun ki Jesus, asta igbusbus din tô pamammut tun ta ulu i Jesus. ⁸ Na, tô igkita tô mga disipulu

i Jesus katô iglumu katô bayi, isókó dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Inólaan tô pamammut. ⁹ Madigár pád ka barigyaán ka dakál lagà asta bággén tun ta mga ágkayu-ayuan.”

¹⁰ Asal isóddóran i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pabayà yu ni bayi, su madigár tô iglumu din kanak. ¹¹ Inalayun duwán mga ágkayu-ayuan na mému yu tabangan. Asal diya móddô dini ákniyu ka ándà ágtamanán. ¹² Ukit katô kabusbus din ka pamammut kani lawa ku, igpataganà a ikandin para katô kalábbáng kanak. ¹³ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gulit-ulitan katô Madigár Gulitán tun ta kaluwagan kani banuwa, ulitán tô iglumu din kanak. Dì sikandin kalin-gawan.”

Igtandô si Judas na pammáttán din si Jesus

Mat 26:14-16; Mar 14:10-11; Luc 22:3-6

¹⁴ Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ánggadanan ki Judas Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo, ¹⁵ asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka pammáttán ku sikandin, ándin é bággén yu kanak?”

Purisu igbággé dan kandin tô tállu pulù (30) abuk mapputì bulawan. ¹⁶ Tikud katô oras tô, igangat si Judas ka madigár timpo ébô pammáttán din si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé

Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

¹⁷ Na, igdunggù tô tagnà álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio katô Pan Na Ándà Pagpatubù.

Igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé katô kannan katô Kalimudan Ka Kalabé?”

¹⁸ Igtaba si Jesus, na mà din, “Sadun kó tun ta sábbad manubù tun ta Jerusalem, asta kagiyi yu sikandin, ‘Igkagi tô Taratinurù na igdunggù dán tô oras na igsalin para kandin. Kuman sikandin katô Kalimudan Ka Kalabé nit balé nu na duma áknami na mga disipulu din.’ ”

¹⁹ Na, igbánnal tô mga disipulu din, asta igtaganà dan dutun tô ágkannán para katô Kalimudan Ka Kalabé.

²⁰ Tô ágsalláp dán tô álló, igkan si Jesus asta tô sapulù duwa (12) disipulu din. ²¹ Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak.”

²² Purisu tuu iranu tô pusung dan, asta iginsà tô tagsábbad-sábbad kandan, na mà dan, “Áglangngagán, sakán?”

²³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Pammát kanak tô ágtugán kanak.* ²⁴ Matéya na Igpamanubù, su tô gó é igsulat sayyan tingód kanak. Asal makédu-édu tô manubù na pammát kanak! Tuu pa madigár kandin ka ándà kamanubù.”

²⁵ Iginásà tô pammát kandin na si Judas, na mà din, “Sir, sakán?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikuna tô igkagi kanan.”

* **26:23** 26:23 Ahaán tô Salmo 41:9.

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; Luc 22:15-20; 1Cor
11:23-25

²⁶ Na, róggun ágkan dan, igkangé si Jesus ka pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din. Igkagi sikandin, na mà din, “Tanggap yu ni pan asta kan yu, su ni gó ni lawa ku.”

²⁷ Igkangé din pagsik tô kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta igpénám din kandan. Igkagi sikandin, na mà din, “Inám kó langun kani, ²⁸ su ni ginámmán ni tô dipanug ku na ulaán ébô kapasinsiyaan tô mga salà katô marapung manubù. Ni gó tô ágpasóddór na duwán kapókit ka Manama dutun ta mga manubù. ²⁹ Kagin ku ákniyu, diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka minám ki katô mantu bino tun ta pagpangulu katô Ámmà ku.”

³⁰ Na, igkanta dan tingód katô kadurung dan ka Manama, asta igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34; Juan
13:36-38

³¹ Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Kani ka dukilám, tumanan tô langun yu kanak tingód katô kahirapan na dumunggù kanak, su mà katô kagi ka Manama, “ ‘Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé† tô mga karnero na igdóppónan din.’‡

† **26:31** 26:31a Pasállabé, ó tibulaag. ‡ **26:31** 26:31b Zacarias 13:7.

³² Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea.”

³³ Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Agad tumanan tô langun dan, asal diya gó tumanan áknikó.”

³⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun kanak.”

³⁵ Igkagi si Pedro, na mà din, “Agad matayanna duma áknikó, asal diya mulun áknikó.”

Magunawa tô igkagi katô langun disipulu.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane

Mat 26:36-46; Mar 14:32-42; Luc 22:39-46

³⁶ Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lugar na ánggadanán Getsemane. Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Unsad kó kannun róggun madunna taddô ébô dumasalla.”

³⁷ Igpatákkás din si Pedro asta tô duwa gabatà i Sebedeo. Tuu iranu si Jesus, asta mabággat tô pusung din. ³⁸ Igkagi sikandin, na mà din, “Tuu iranu ni pusung ku, iring na matéya. Kannun kó dád, asal yakó ágtudug.”

³⁹ Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglangkáb sikandin, asta igdasal, na mà din, “Ámmà, atin ka mému áknikó, yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà tô kanak kakalyag.”

⁴⁰ Tô iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpantudug dan. Igánnó din sikandan, asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, “Isalábbuanna su ándà ka ikatiis ka sábbad dád oras. ⁴¹ Yakó ágtudug,

asal dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal. Tuu madigár tô kakalyag ka pusung yu, asal malómét tô lawa yu.”

⁴² Igpanó puman si Jesus tun tóna, asta igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà, atin ka kailangan mukitta tun ta kahirapan na masig dán dumunggù, kakalyag ku na tô áknikó kakalyag é matuman.”

⁴³ Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita din sikandan na igpantudug, su ágkatudugan dan. ⁴⁴ Purisu igpanó puman si Jesus, asta igdasal sikandin ka ikatállu. Magunawa tô dasalán din. ⁴⁵ Na, iglónód sikandin tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isalábbuanna su igpantudug kó puman asta igpaginawa kó. Na, igdunggù dán tô oras na pammáttánna na Igpamanubù, su bággénna tun ta bállad katô mga manubù na masalà-salà. ⁴⁶ Tindág kód su panó kid. Igdunggù dán tô manubù na pammát kanak.”

Igámmát si Jesus

Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

⁴⁷ Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu. Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid dan ka mga kampilan asta mga paglagpás. Igpapid dan katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio. ⁴⁸ Taganà igpasóddór i Judas tô kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin, na mà din, “Tô manubù na adákkán ku, tô gó é ágpmasakán yu. Ámmát yu sikandin.”

⁴⁹ Tô igdunggù si Judas, sékót igpadani sikandin tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, madigár dukilám!”

Asta igadák sikandin ki Jesus. ⁵⁰ Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Rarak, manan ka igsadun ka dini?”

Purisu igpadani tô дума mga manubù, asta igámmát dan si Jesus.

⁵¹ Na, duwán sábbad disipulu na igtákkás ki Jesus na igtagnus katô kampilan din, igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din. ⁵² Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, “Ulì nu tô kampilan tun ta rumà. Tô manubù na gumamit ka kampilan, tô gó é matayan ka kampilan. ⁵³ Ándà nu basi kasóddóri ni. Atin ka dumasalla tun ta Ámmà ku, mému papiddán din tô sobra pa katô sapulù duwa (12) magdakál grupo§ ka mga panaligan din ébô tumabang kanak. ⁵⁴ Asal atin ka tabanganna ikandan, dì dán matuman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan na matumanna dungguan ka kahirapan.”*

⁵⁵ Na, igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, “Manan ka mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti. ⁵⁶ Asal inému ni langun ébô matuman tô kagi ka Manama na igsulat katô mga propeta din sayyan tingód kanak.”†

§ **26:53** 26:53 Mga mararan é karapungan tun ta tagsábbad-sábbad grupo. * **26:54** 26:54 Ahaán tô Zacarias 13:7. † **26:56** 26:56 Ahaán tô Isaias 50:6; 53:2-11.

Na, tô langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.

Igpilid si Jesus tun ta ágruudanan katô templo

Mat 26:57-68; Mar 14:53-65; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

⁵⁷ Na, tô mga manubù na igámmát ki Jesus igpilid kandin tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Caifas. Taganà igpalimudé tô mga taratinurù ka sugù asta tô mga ágtugállán ka Judio. ⁵⁸ Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro дума katô mga tarabanté ka templo ébô kasállággan din ka ándin é lumun dan ki Jesus.

⁵⁹ Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun ágpangulun ka templo, igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán gunayan na matayan dan sikandin. ⁶⁰ Asal ándà dan kanángngai katô igulit dan tingód kandin, agad marapung tô mga igtestigos ka bulaló. Tô itagad-tagad dán, duwán duwa manubù na igpadani tun kandan, ⁶¹ asta igkagi sikandan, na mà dan, “Igdinág dé tô igkagi din, na mà din, ‘Makémuwa dumadat kani templo ka Manama, asta patindággán ku puman dalám ka tállu álló.’” †

⁶² Igtindág tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ándin é taba nu? Bánnal tô igkagi kani mga manubù?”

⁶³ Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu igkagi tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, na mà din, “Maggátta ágkagi áknikó ukit ka ngadan ka manté

† **26:61** 26:61 Ahaán tô Juan 2:19-22.

Manama na kailangan mulit ka katô kabánnalan. Uliti ké ka sikuna tô Mesiyas na Batà ka Manama.”

⁶⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Bánnal tô igkagi nu. Ulitán ku ákniyu, duwán álló na kumita kó kanak na Igpamanubù na gunsad dadan tun ta kawanan katô Matulus Manama ébô manguluwa дума kandin. Tákkássanna katô mga sagulapun tun ta langit.”§

⁶⁵ Purisu igbissé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô kapa din tingód ka sókó din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igpagunawa sikandin katô Manama. Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka дума manubù tingód kandin. Igdinág tad na igpagunawa sikandin katô Manama. ⁶⁶ Na, ándin é ruud yu tingód kandin?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Kailangan matayan sikandin.”

⁶⁷ Na, igilábban dan tô báttuk din, igsuntuk dan sikandin, asta duwán igsampal kandin. ⁶⁸ Igkagi sikandan, na mà dan, “Na, atin ka bánnal na sikuna tô Mesiyas, uliti ké ka sadan tô igsuntuk áknikó!”*

Igbulun i Pedro si Jesus

Mat 26:69-75; Mar 14:66-72; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

⁶⁹ Na, igunsad si Pedro tun ta luwà katô balé. Duwán sábbad állang bayi na igpadani tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô kadumaan i Jesus na taga Galilea.”

§ **26:64** 26:64 Ahaán tô Salmo 110:1; Daniel 7:13. * **26:68** 26:68 Ahaán tô Lucas 22:64.

⁷⁰ Asal igbulun si Pedro na igdinág katô langun manubù, na mà din, “Ándà sóddór ku tingód katô igkagi nu.”

⁷¹ Na, tô igalin si Pedro madani tun ta sállat, duwán ássa állang bayi na igkita kandin, asta igkagi tô bayi tun ta дума mga manubù, na mà din, “Ni manubù ni kadumaan i Jesus na taga Nazaret.”

⁷² Asal igbulun dán puman si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ándà a kilala kandin.”

⁷³ Ándà kadugé, duwán puman mga manubù na igpadani tun ki Pedro, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Bánnal gó sikuna tô sábbad kadumaan i Jesus, su ágkilalan na iring kandin tô kakagi nu.”

⁷⁴ Asal igsapà gó si Pedro, na mà din, “Agad matéya pa, ándà ku gó kilalayi tô manubù tô.”

Tigkô dád igukkarà tô manuk. ⁷⁵ Purisu isampáttan i Pedro tô taganà igkagi i Jesus na mulun sikandin ki Jesus ka makatállu ka dì pa mukkarà tô manuk. Na, igluwà si Pedro, asta tuu gó igsággó.

27

Igpid si Jesus tun ki Pilato

Mat 27:1-2; Mar 15:1; Luc 23:1-2; Juan 18:28-32

¹ Na, tuu pô sállám, igpalimudé tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judío. Igpatóngkóé dan ka ándin é dimanda dan tun ta gobyerno tingód ki Jesus ébô matayan sikandin. ² Igbagkás dan tô bállad i Jesus, asta igpid dan sikandin tun ta gobernador na si Pilato.

Igpangarát si Judas
Mat 27:3-10; Lumu 1:18-19

³ Na, si Judas na igpammát ki Jesus, tô ikasóddór sikandin na igruudan si Jesus na matayan, iranu sikandin tingód katô iglumu din. Igulì din tô tállu pulù (30) abuk mapputì bulawan tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio. ⁴ Igkagi sikandin, na mà din, “Duwán salà ku, su igpammát ku tô manubù na ándà palang salà.”

Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà labut dé kanan! Áknikó salà!”

⁵ Purisu igantug din tô mga abuk mapputì bulawan tun ta dalam ka templo, igpanó sikandin, asta igpangarát na igrát katô alig din.

⁶ Igpamudut katô mallayat ka mga pangulu ka templo tô mga abuk mapputì bulawan na igantug i Judas, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka taguán ta ni mapputì bulawan tun ta ágtaguanan ka salapì ka templo, makalapas ki ka sugù, su ni gó é bayad ka kamatayan katô sábbad manubù.”

⁷ Purisu igpasábbadé dan, asta tô gó é bayad dan katô tanà katô taraimu ka kudán ébô duwán áglábbàngnganan ka mga manubù na ánnà taga Jerusalem. ⁸ Purisu ánggadanán tô “Tanà Ka Dipanug” sippang áknganni.

⁹ Purisu ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Jeremias, na mà din,

“Tállu pulù (30) abuk mapputì bulawan tô lagà din na igsábbadan katô pira mga rubbad i Israel. ¹⁰ Tô gó é bayad dan katô tanà katô

taraimu ka kudán, su tô gó é igsugù katô Áglangngagán kanak.”*

Iginsà-insà i Pilato si Jesus

Mat 27:11-14; Mar 15:2-5; Luc 23:3-5; Juan 18:33-38

¹¹ Na, tô igpid dan ki Jesus tun ta gobernador, iginsà tô gobernador, na mà din, “Sikuna tô Hari ka mga Judio?”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”

¹² Tô igdimanda tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio tingód ki Jesus, ándà gó taba si Jesus.

¹³ Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Marapung tô igkagi dan tingód áknikó. Ándà taba nu kandan?”

¹⁴ Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu tuu isalábbuan tô gobernador.

Igruudan si Jesus na matayan

Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

¹⁵ Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô gobernador na ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô langun manubù. ¹⁶ Na, duwán madat manubù na igpriso na tuu ibantug na ánggadanán ki Barabas. ¹⁷ Purisu tô ilimud tô marapung manubù, iginsà si Pilato, na mà din, “Sadan tô kakalyag yu na paluwaán ku? Si Barabas ó si Jesus na ágtawarán na Mesiyas?”

* **27:10** 27:9-10 Zacarias 11:12-13.

18 Tô gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpammát tô mga pangulu ka templo ki Jesus su gingà dan dád kandin.

19 Róggun igunsad si Pilato tun ta ágruudanan, duwán manubù na igpapid katô sawa din ébô ulitán tô kagi din, na mà din, “Yaka gilabut katô manubù na ándà salà, su tuuwa isamuk tingód kandin ukit ka tagénáp ku géna dukilám.”

20 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio inalayun igsut-sut katô ilimud mga manubù ébô paluwaán si Barabas asta pamatayan si Jesus. 21 Ándà kadugé, iginsà puman tô gobernador, na mà din, “Sadán tô kakalyag yu na paluwaán ku?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Si Barabas.”

22 Iginsà si Pilato, na mà din, “Pamánnun ku si Jesus na ágtawarán Mesiyas?”

Igtaba tô langun dan, na mà dan, “Pansalan sikandin tun ta krus!”

23 Iginsà si Pilato, na mà din, “Manan? Ándin é iglumu din na madat?”

Asal igtuu baling igmabákkár tô ullaón dan, na mà dan, “Pansalan sikandin tun ta krus!”

24 Na, isóddóran dán i Pilato na ándà dán mému din kandan, asta masig dan dán sumamuk. Purisu igkangé sikandin ka wayig, asta igdamù sikandin róggun igsállág dan kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Ándà labut ku ka kamatayan kani manubù ni. Ákniyu kakalyag ni.”

25 Igkagi tô langun manubù, na mà dan, “Mému supakan ké katô Manama asta tô mga rubbad dé tingód katô kamatayan din!”

²⁶ Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan. Igpalagpás din si Jesus, asta igbággé din tun ta mga sundalo din ébô pansalan tun ta krus.

Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus

Mat 27:27-31; Mar 15:16-20; Juan 19:2-3

²⁷ Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador, asta iglimud dan tô langun ka kadumaan dan na mga sundalo. ²⁸ Iglusutan dan si Jesus ka umpak, asta igumpakan dan sikandin ka mallutù kapa. ²⁹ Igpákkù dan tô dugin balagán, asta tô gó é igkorona dan tun ta ulu din. Duwán iring na balakayu na igpawidan dan kandin iring na tukád ka hari. Iglingkóód dan asta mà kagi ágtanggap dan ka hari. Igkagi sikandan, na mà dan, “Durungán ka na Hari ka mga Judio!”

³⁰ Igilábban dan sikandin. Igkangé dan tô iring na balakayu tikud tun kandin, asta iglagpás dan tô ulu din. ³¹ Pángnga igbuyas-buyas dan kandin, iglusut dan tô mallutù kapa tikud tun kandin, asta igpómpak dan puman ki Jesus tô kandin umpak. Igpíd dan sikandin tikud tun ta balé katô gobernador ébô pansalan tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus

Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

³² Tô igluwà dan tikud tun ta Jerusalem, iki-taan ka mga sundalo tô sábbad taga Cirene na ánggadanan ki Simon. Igpírit dan sikandin igpantiang katô krus na pansalan ki Jesus. ³³ Igsadun dan tun ta lugar na ánggadanan Golgota. (Tô

kóbadan, “Bóngó-bóngó.”) ³⁴ Igbággé dan ki Jesus tô bino na igbaláttan ka mappait bawì.† Tô igkinnam sikandin, ándà din panayuni inámmi.

³⁵ Igpansalan katô mga sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô umpak din ukit ka ripa.‡

³⁶ Igunsad dan, asta igbanté dan kandin. ³⁷ Duwán igsulat na igpatagù tun datas ka ulu din tingód katô dimanda kandin, na ágkabasa, “SI JESUS NA HARÌ KA MGA JUDIO.”

³⁸ Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa krus, tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan din.

³⁹ Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas kandin,§ ⁴⁰ asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka sikuna tô makému dumadat katô balé ka Manama, asta patindággán nu puman dalám ka tállu álló, tabangi nu tô áknikó sarili ébô dì ka maté! Atin ka bánnal ka Batà ka Manama, pónóg ka tikud dun ta krus.”

⁴¹ Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô mallayat ka mga pangulu ka templo, mga taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio. Igkagi sikandan, na mà dan, ⁴² “Igtabangan din tô дума mga manubù ébô dì maté. Asal dì sikandin makatabang katô kandin sarili ébô dì sikandin maté. Sikandin kun tô Harì ka mga rubbad i Israel. Atin ka makapónóg sikandin tikud dun ta krus, mamaké ki kandin. ⁴³ Manama kun tô ágsarigan

† **27:34** 27:34 Bággén dan pád ki Jesus tô bawì ébô dì sikandin makariyu ka masakit. ‡ **27:35** 27:35 Ahaán tô Salmo 22:18.

§ **27:39** 27:39 Ahaán tô Salmo 22:7-8.

din. Atin ka duwán kakalyag ka Manama kandin, tumabang tô Manama kandin, su igkagi sikandin, ‘Batà a katô Manama.’ ”

⁴⁴ Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô duwa tulisan na igpansalan tun ta krus duma kandin.

Inaté si Jesus

Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

⁴⁵ Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa dalám ka tállu oras.*

⁴⁶ Tô alas tres ka mapun, igullaó si Jesus ka mabákkár tun ta kagi ka Hebreo, na mà din, “*Eli, Eli, lama sabaktani?*” Tô kóbadan, “Manama ku, Manama ku, manan ka igpabayà a ikuna?”

⁴⁷ Tô igdinág tô duma mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan, “Igtawar sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan.”

⁴⁸ Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám tun ta bino na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta iring na balakayu asta igpadatas tun ta babbà i Jesus.† ⁴⁹ Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Pabayà nu sikandin, su sállággán ta ka dumunggù si Elias ébô tumabang kandin.”

⁵⁰ Na, igullaó puman si Jesus ka mabákkár, igsarig din tô espiritu din tun ta Ámmà din asta inaté sikandin.

* **27:45** 27:45 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun.

† **27:48** 27:48 Ahaán tô Salmo 69:21.

⁵¹ Tigkô dád itángngà tô tabir‡ tun ta tángngaan katô templo. Itángngà tikud tun datas sippang tun ta asag. Iglinug, asta itábbag tô magdakál mga batu. ⁵² Ipókéan tô mga lábbáng, asta inanté puman tô marapung manubù na igbánnal ka Manama. ⁵³ Igluwà dan tikud tun ta mga lábbáng dan. Pángnga inanté puman si Jesus, igsadun tô mga inanté tun ta Jerusalem, asta marapung tô mga manubù na ikakita kandan.

⁵⁴ Na, tô mga sundalo asta tô kapitan na igbanté ki Jesus, tô igriyu dan katô linug asta igkita dan tô ilumu, igkállas dan asta igkagi sikandan, na mà dan, “Bánnal gó na Batà sikandin ka Manama!”

⁵⁵ Marapung tô mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita pagsik katô ilumu. Sikandan tô taganà igtákkás ki Jesus tikud tun ta Galilea asta igtabang kandin. ⁵⁶ Tô mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, tô sangé din si Maria na innà katô mallaki na si Santiago asta si Jose, asta tô sawa i Sebedeo.

Tô kalábbáng ki Jesus

Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

⁵⁷ Tô mapun dán, igdunggù tô ágkaduwánnan na ángngadanan ki Jose na taga Arimatea na igpamaké ki Jesus. ⁵⁸ Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta

‡ **27:51** 27:51 Tô ángngadanan “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Tô tabir igimu na sampáng katô tuu ugis góddóan katô Manama. Dalám ka sábbad ámmé, makasábbad dád makahu tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ébô katambunan tô salà ka mga manubù. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama.

igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din. Igekagi si Pilato na bággén tô lawa kandin. ⁵⁹ Na, igkangé i Jose tô lawa i Jesus tikud tun ta krus, asta igtángngás din katô mantu mapputì óggét. ⁶⁰ Duwán lábbáng na mantu igpému i Jose para kandin tun ta pangpang, asta tô gó tô iglábbángngan din katô lawa i Jesus. Iglilid din tô dakál batu na pagsagpáng katô lábbáng, asta igpanó sikandin. ⁶¹ Igunsad si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta tubang katô lábbáng.

Igpabantéyan tô iglábbángngan

⁶² Pagkasimag, dalám ka álló ka kapaginawa, igsadun tun ki Pilato tô mga Pariseo asta tô malayat ka mga pangulu ka templo. ⁶³ Igekagi sikan-dan, na mà dan, “Sir, duwán isampáttan dé. Tô ándà pa kamaté tô manubù na mà kagi Mesiyas, igkagi sikandin na manté puman tun ta ikatállu álló. ⁶⁴ Purisu madigár ka pabantéyan nu tô iglábbángngan kandin ka mga sundalo dalám ka tállu álló agó takón katô mga disipulu din tô lawa din asta mulit dan na inanté dán sikandin. Atin ka makalimbung dan na mà kagi inanté sikandin, tuu pa madat ka tandingán katô una kalimbung din.”

⁶⁵ Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Óó. Patákkás yu tô mga sundalo, asta tuu yu pabantéyi tô iglábbángngan kandin.”

⁶⁶ Purisu igsadun dan tun ta lábbáng, asta igtaguan dan ka pató tô dakál batu na igsagpáng ébô ándà makahu. Igpabantéyan dan katô mga sundalo.

28

Inanté puman si Jesus

Mat 28:1-10; Mar 16:1-10; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

¹ Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, tô ándà pa silat tô álló ka sállám ka Linggo, igsadun si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta iglábbángngan ki Jesus ébô mahà. ² Tigkô dád tuu iglinug, su duwán panaligan katô Áglangngagán na igpónóg tikud tun ta langit, iglilid din tô dakál batu na igsagpáng katô lábbáng, asta igunsadan din. ³ Tuu pakasirang tô bónnóng din iring na kirám, asta tuu mapputi tô umpak din. ⁴ Igkárkár tô mga sundalo na igbanté tingód katô máddang dan, asta ibantang dan tun ta tanà iring na inaté.

⁵ Igkagi tô panaligan tun ta mga gabayi, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Isóddóran ku na ágpamasakán yu si Jesus na igpansalan tun ta krus.

⁶ Ándà dini sikandin su inanté dán puman. Tô gó é igkagi din dángngan. Padani kó asta sállág yu ni igpadággaan kandin. ⁷ Na, sékót kó tun ta mga disipulu din, asta uliti yu sikandan na inanté dán sikandin. Muna sikandin kandan tun ta probinsya ka Galilea. Kitanán dan sikandin dutun. Yakó yu ágkalingawi ni igkagi ku ákniyu.”

⁸ Purisu sékót dan igpanó tikud tun ta lábbáng. Agad imáddangan dan, asal idayawan dan. Igpalaguy dan ébô mulit dan katô mga disipulu i Jesus.

⁹ Tigkô dád igpakita si Jesus kandan tun ta dalan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Madigár sállám!”

Igpadani dan tun ki Jesus, igawidan dan tô paa din, asta igpangadap dan sikandin. ¹⁰ Ikgagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Sadun kó tun ta mga kataladi ku, asta kagiyi yu sikandan na madun dan tun ta Galilea, su kitanánna ikandan dutun.”

Tô igulit katô mga tarabanté

¹¹ Na, róggun igpanó tô mga gabayi, igsadun tun ta Jerusalem tô mga sundalo na igbanté katô lábbáng. Igulit dan katô mallayat ka mga pangulu ka templo tingód katô langun na ilumu. ¹² Purisu igpalimudé dan asta tô mga ágtugállán ka Judio, asta igpatóngkóé dan. Dakál tô salapì na igbággé dan tun ta mga sundalo, ¹³ asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ulit kó katô дума mga manubù na róggun ágtudug kó tô dukilám, igsadun tô mga disipulu din asta igtakó dan tô lawa din. ¹⁴ Atin ka makasóddór tô gobernador, sikami tô tumóngkô kandin ébô ándà madat na makadunggù áknuyu.”

¹⁵ Purisu igtanggap katô mga sundalo tô salapì, asta igbánnal dan katô igkagi kandan. Tô gó tô gulit-ulitán katô mga Judio sippang áknganni.

Igpakita si Jesus tun ta mga disipulu din

Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

¹⁶ Na, igsadun tô sapulù sábbad (11) disipulu i Jesus tun ta Galilea sippang tun ta pabungan na igpasadunan i Jesus kandan. ¹⁷ Tô igkita dan kandin, igpangadap dan kandin. Asal ágduwa-duwa tô mga дума ka bánnal gó si Jesus tô igkita dan. ¹⁸ Igpadani si Jesus tun kandan, asta igkagi

sikandin, na mà din, “Igpapanguluwad katô langun tun ta langit asta dini ta banuwa. ¹⁹ Purisu sadun kó asta imu yu na mga disipulu tô mga manubù tun ta langun banuwa. Bunyagi yu sikan-dan ukit ka ngadan katô Ámmà na Manama, katô Batà, asta katô Ugis Espiritu. ²⁰ Tinurui yu sikan-dan na kailangan tumuman dan katô langun igk-agi ku ákniyu. Yakó yu ágkalingawi na inalayunna dumuma ákniyu sippang tun ta ágtamanán kani banuwa.”

**Kagi Ka Manama
New Testament and Shorter Old Testament in
Tagabawa**

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tagabawa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

New Testament and Shorter Old Testament

in Tagabawa

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

bb1b22b0-020d-5555-b0e4-517943a1ed25